

A:

II 603

Kara
muzeja Inv. N 10217

Klaweeri stundas.

Stahstinsch is Latvijas pilsehtas ūadīshwes.

no

J. A. Balteescha.

Retaimigā.

(Sahsts is Kreewu valodas.)

S ch i s u n t a s.

KARA MINISTRIJAS

BIBLIOTEKA

Nr 11449.

Latvijas Republikas
Rīga.

J. Skujina apgādēenā.

1883.

1945.05

J. Čehanska

Latv. Republikas Nacionālā bibliotēka
Inv. nr. 55-28.130

0309046104

No zensures atwehlets, Rīgā 5. maijā 1883.

6 0 1 8 8 6 1 0 6

Drukats brahku Būfku drukatāmā.

Klaweeri stundas.

Stahstinsch is Latvijas pilfehtas dīshwes.

J. A. Balteefsha.

I.

— Ak zil nevane fama ir pilfehtas dīshwe, teiza Ermine, kahda bagata tirgotaja meita: — tu zilwēs muhscham newari dabuht te atpuhstee, wijs tewi gurdina un wahdšna. Es tu us eelas, tawam azihm naw preekschmeta, vee ka winas waretu apstahtees, stiprinatees un atpuhstee, wiſur wegi nokwehpuschi muhri, novutejuschi ormani sils uswalkoš, vež jaunakās modes gehrbusches lungi un fundses; virmee ar taukahm faſkruletām uhsahm un mateem, pehdejās ar puheri vahrwilktas, ka wegs krahms, kuram grib jaunaku iſſkatu peedot zaur to, ka to no-vuleere. Nekur tu nefastavji jaunu iſſkatu, neweena jauka fo-zina tu nerdesēi, var ko waretu preezatees, semi kura ehnas tu waretu wasarā atpuhstee, neweenaš pukites, kas angtu brihwī un spirti tewim var atspirdsnaſchanu, ja, neka! Muhschigi akmeni un akmeni tik stahdahs tawahm azim preekschā un ta ka ſpihtedami us latra ſola tewim leek ſewi juſt. Neti eerau-dīſi tu kahdu ſoku, wehl retaki kahdu wefelu rindu ſoku un tvate tewim eedod behdigas juhtas. Winu lervas ir ſlumji no-fahruschihs novutejuschas un ta ka luhgdamahs iſſkata garam gahjejuš un it ka gribetu teikt: „kam juhs muhsu brihwibū laupijāt!”

Nekur ari tawa aufs newar tapt eepreezinata zaur kahda mihla putnina halsiti, tik weenigi ratu ruhſchana un flabefchana atſkan preekschā un pakalā. Weenigais putnis; kas tewim ſowu dseefmu bes makfas noskandina, ir ſwirbuls; ja, winſch gandrihi tewi us latra ſola pawada un ka iſſmeedoms leek ſawu „tſchili, tſchili” ſfanet, kaut tu ari labaki wehleros, kad winſch ſawu ſnahbi zeeti turetu, jo winſch tewim it dīshwi atgabbdina pilfehtas wasan-kuſ nn blehſchus. Uhh! nepalihkama ir pilfehtas dīshwe!

Ermine Fairinofchi atlaidahs us atsweltena un aisswchra azis.

Wina bij aygehrba weeglâs rihta drehbis un isskatijahs, fa mairose. Winas krusulaine mati, fa kronis wijahs ap kafku un plezeem. Azis bij pelekas un domigas, bet turklaht ari dedfinofchas. Winas mirdseja tik dauds sirfnibas un labvrahtibas, fa katis, kas tanis reisi bij eeskatijees, jutâs pee winas faistihto un pilnigi tai ustizejas. Ne masaki patihkamu eespaidu atstahju fmaidoftahs luhpinas. Winas fa likas weenmehr fmaidijs, jo dusmigi faraujotees neweens tas nebij redsejits.

Wina fa likas, tagad fnauda, jo azis bij aisswehrtas, fkaisti formetas kruhtis zilajahs meerigi un roschainas rokas, libds elkonem plikas, guleja meerigi klehpî. Pat masâ kahjina bij par tahlu islihdusi no fawa apsega un rahdija mašu purpur farkanu kerpiti.

Atskaneja lehna flauwefchaua. Ermine schigli atwehra azis un paskatijas schaubigi us durwim. — Lihse, waj tu? jautaje wina pehz masas vahrdomaschanas.

— Ja, jaunkund; waj drihlstu ee-eet?

— Kahda tu joziga! nu, kadehk tad gan ne? eefauzâl Ermine, fa pahrmefoschi:

Lihse eenahza gauschi jauti fmaididama, bet tad, fa peepesch ap tureta, apstahjahs.

— Ermine, teesham Juhs efeet tagad gauschi fkaista, tizeet man, juhju wega falpone Lihse jau nemelos, teiza eenahzeja. — Tadehk ari jaunkki skreen schurpu fa bites feedobs. Schoricht jaw trihs bija un atstahja Jums schihs wehstules. Wezenite nolika wehstules us galda un apstahjahs fa kad gaiditu, waj Ermine tai ko nejautas bet kad wina it weenaldsigi usplehfa wehstules, un fahka tahs laſiht tad ta isgahja ahra.

Drihst Ermines azis bij pahrskrejhjuſchas pahrt fmarshaina-jeem rochu papihrischeem un us winas luhpam parahdijas ifsme-joſchi fmaidi. — Muhschigas glaimoschanas un mihlestibas at-llaſchhanas, dudinaja wina pee ſewis: — tahdas leefulibas manim ir gauschi reebigas: Es wehlos taifnu dwehfeli un taifnu firdi!

Weegli wina peezehlahs no atsweltena un fa yeldeadi aisslid oja va glauno parkeeta grihdu us lepnahm flawerem. Wina noſehdâs pee tam un usmeta weeglu fkaiteenu us Bethowena un Mozart^{*)} nogihmeem, kas fkaistobs rahmobs pee ſeenas farojahs,

^{*)} Bethowens un Mozarts bij diwi no eewehrojamakajeem kompoſitoreem. Sarakſtitajš

tad usnehma sahdu fehru akordu un atfahka to wairak reises ;
vate pee tam domas nogrimdama.

Ja, jaukas domas, teescham jaukas ! eefauza wina vehz
brihtina, ka no sapneem vamoðamees un winað eebahlee waigi
vaherwilkahs ar roschu fabrtumu — es gribu flaweeri stundas va-
dot, tad reis masaki es buhfschu kam nebuht deriga vate tapfchū
issargata no gara laika. Es parunashu pat to ar tehwu.

Wina eefahka fvehlet sahdu jautru gabalu un nosvheleja to
it mahlsligi un apburofchi. Tad peezehlas un pojvanija Lihsi, kas
lai tai palihdsetu apgehrbtees.

— Kut papus ir ? jautaja Ermine Lihsi, kad ta bij vilnigi
apgehrbussees.

— Papus ir ehdamā istabā un gaïda Juhs, atbildeja Lihse.
— Winsch ir schoriht gauschi preezigs un avjautajās pee manis
wairak reishu, waj Juhs buhfschot drihs apgehrbtees.

Ermine maigi fmaididama atstahja istabu un dewās us eh-
damo sahli. Tehws winu te fagaidija. Tas bij atsveedees pret
sahdu lehnkrebsli un usluhkoja us galda guloschās biletēs.

— Labriht, papin, fweizinaja Ermine.

— Wefels, mans behrns, atbildeja tehws un steidsahs sawu
mihluliti nosfluhpstiht.

— Ka tu schodeen tik wehlu nahz, jautaja winsch vehz kahda
brihtina. — Ziteem rihtem jaw tu nahzi agraki.

— Ja nu papin, schoriht es aiflawejos pahr sawu dīshwi
vahrdomadama, atbildeja Ermine.

— Nu ko tad tu domaji, waj tew kas truhlsit, ko tu wehl
waretu wehlerees ? Ja tew kas ir, tad faki. Bet pag', eefauzās
tehws un eesmehjās skani : — es jaw ar sunu kas tew truhlsit, tu
jaw wehl eji jauna . . .

— Papin, nesobo manis, eefauzās Ermine, ka apbehdinata :
— tahda truhluma es wehl nejuhstu.

— Nu, nu behrns, kam tu manim to flehvji, es sunu, ka ar
mani bij, kad biju wehl jauns, waj tad tewim zitads litsums ?

Ermine veegahja pee loga un statijās tahlumā, ka no fabri-
kas flurstencem tumfschi duhmu stabi iszehlās un no wehja waijati
issflihda. Tehwa wahrdi bij winað fauna juhtas aiskehruschi un
tadehk wina nosfuma.

— Nu behrns, pat ko tad tu tik kluſa paliki, nahz un stahsti,
kas tarvu firdi apgruhtina, aizinaja winu tehws vehz kahda brihscha.

Lehni Ermine tuhwojās tehvam un no sehdās winam blakam
us atsveltena.

Gestahjās brihtinsch kluſuma,

— Ja, pavix, es tevi iſluhgtoſ, kad tu man valautu fla-weeru ſtundas padot, eefahla wiſa droſchā balfi.

— Kam tad tu padot? jautaja tehwā nopeetnaks valikdamās.

— Kam? — Kam nebuht! Es luſloſchu Baltijaſ Wehſt-neſcha fludinajumōs, jo tur arweenu teek iſſludinats, ja kahds wehlās flaweeru ſtundas nemt; ja atradiſchu tahuſ fludinajumu tad eesneegſchu minetas awiſes ekſpedizijs faru adreſi.

Tehwa waigi valika bahlaki un peere farahwās frunkās.

— Un ja tas, kam tu neſnot var ſkoloṭaju veedahwafees, buhs kahds nabagš luyatu Latweets, kahdu tagad ir loti dauds, fo tad? Waizaja wiſch iſſmejoſchi.

— Nu, ir tad es neatrauſchos no eefahktā darba, bet pa-dofchu ari tam, atbildeja Ermine zeeti.

— Un tad tu gribi buht ari var nabagu ſkoloṭaju?

— Ja!

— Un gribi, lai ziti tevi nosaimo un nonizina?

— Ne, atbildeja Ermine, tas buhs gudris tas manis ne-nizinas un no gekeem es nebihtos.

— Nu, manis dehl, tad dari, ka gribi, teiza tehwā duſ-migd balfi, bet es gan tewim dotu to padomu, labaki mest faru nodomu vee malas.

— Mihlais pavix, peedvd manim, ka es newaru tagad tawu padomu peenent, jo tad manim buhtu no gara laika jabeidsas, teiza Ermine tehwu mihli noſkuhpſtidama.

Tehwa waigs atkal noſkaidrojās.

— Waj tad tewim garſch laiks? jautaja wiſch netizofchi.

— Tas tatschu bubtu brihnischki, tu fakru wakaru wari apmek-leht bales, konzertus un fo ween wehlees un tewim ir garſch laiks! Redfi, ſchodeen pat jaw trihs biletēs us tevis gaida; wiſas at-neſa tawi peeluhdſeji: ſtudents Jurkowſkijs, adwokats Schelmiss un X, beedribas preeſchneeks.

— Tee wehja grahbelti! Wini gan mani wareja or farām biletēm peetaupit, vee tam ari faru naudas maku peetaupidami, jo tee jaw teem tā deesgan plahni, teiza Ermine ſmihnedama.

— Nu, kad tew nepatihk, ka tevi kahds no mineteem trim fungiem pawada, tad pehrz pate biletē, nem wego Lihſt lihds un ej! teiza tehwā.

— Ne, manim ir reebigi bales apmeklet; es ne-eefchu, to laiku es waru derigaki notehret kahdu labu grahmatu laſot.

— Ka ſini behrns, tā dari, es negriku tawu meeru trauzet,

— Un waj drihſtu ari flaweeru ſtundas padot!

— Ja, manis pehz, padod ari tās, teiza tehws un astahja sahli.

II.

— Pehter, teiza Ermine otrā deenā, pehz minetas farunas ar tehvu, sawam fuloinam, kas tai schahdus un tahdus sifkus usdewumus išpildija: — sche, un ainsness scho wehstuli Balt. Wehstn, ekspedizija.

— Un woj drihstu fināt jaunkunds, kas schini wehstulē ir rakstīts? jautaja Pehters smaididams.

— Ak, kahds tu esī sinkahrigs, iſſauzās Ermine: — bet nu, schoreis tevīm ari waru pateikt; es gribu padot flaveerv stundas un wakarejā B. B. numurā bij weens iſſludinajees, kas grib tahdas dabut, tā tad es tam fuhu te sawu adresi. Sche ir ari Balt. Wehstn, wakarejais numurs, sche un paſkates mineto flu- dinajumu.

Pehters panehma awīt un laſīja:

„Wehlās nemt flaveeru stundas, tadeht luhds wiſus tos, kas tahdas gribetu padot, nodot sawas adrefes schibis awīses ekspedizija, sem „0000“. — Ummbu! tā, tā! tad jaw jaaisness ween tik ir, nuk- deja Pehters un zepuri panehmīs aīsgahja.

Ermine panehma kahdu noschni grabmatu un peegahja pee flaveerēm. Beegli flihdeja winas pirksti no weenaš tastes us otrās gan sehras, gan jautras, gan dimdoschas, gan slufas flanaš iſvilkinādam un pehdigi nobeidsa ar kahdu neſaskanoſchu akordu, tā kā likās, ka ſpehleſchana tapa vahtrauta.

— Kas gan buhs mans nahkoſchais ſkolēns? jautaja wina ſewi, ſpehlet pabeigusi: — waj mass, waj veeaudsis, jauneklis jeb jaunelle, bagats waj nabags? — Nē, teefcham mana ſirds pulst nemēerigi eedomajotees, ka mans ſkolens waretu buht ari. Ne, ne! winſch nebuhs tahds.

— Pečveſhi Ermines iſtabas durvis atvehrās un pa tām es nahza puſmuſcha ſeeeweete ar jautru un veemihligu gihmiti. Wina bij glihrtās veleks drehbēs gehrbuſees un iſſkatījās dauds jaunaka, neka ta teefcham bij.

— Ermin! iſſauzās wina ſkanoſchā balfi; — waj tu at- bal ſantaſeerd?

Ermine nobrebejās un pažebla azis, ka no ſapneem iſtrauzeta.

— Ja, mamin, es domaju kahds gan buhs mans nahkoſchais ſkolens, teiza Ermine.

— Nu, to jau tu drihs redſei; warbuht, buhs kahds ſlaiks

jauneklis ar flaitstu gihmiti, melneem mateem un dedsigām azīm,
teiza mamina fmaididama.

— Ak mam' neruna tā, luhdsā Ermine, un nogreesa walodu
us gitahm leetahm, jautādama: — kas tee par weefem, kas pir-
mit atmahza? — Waj tu wehl nesini? — Om! es domaju, ka
tu us teem buhtu usmanigakas azis turejuſe; tee ir Turkowſkis
un Schkelmis, wini wehlahs tevi redseht, tadehk eejūm us weefu
sahli.

— Ne, mamin, peedodi, es negribu ar wineem tiktees, wini
ir tahdi webjaini un . . .

— Ko wehl ne eefauzahs mahte: tu tos wari fmahdeht,
kas tad preelsch tewis tas labakais buhs? Nahz, eesim!

Negriboschi flaitsta meitene veezehlahs un fekaja mahteit.

Multite, teiza mahte: — tu eſt tik flaitsta, ka Turkowſkijs
fakūs, tewis deht ahprahrtigs palikt un tu taſčtu neproti jaunes-
klus ſewim ſalpinah. Zita tawā weetā buhtu lihds debesim lai-
miga un tu nē. Apejees tatčhu ar wineem laipni, jo wini ir
tik labi, it ihpaſchi Turkowſkijs.

Ermine neatbildēja neko. Kluji wina gabja mahtei pakal.
Winas peenahza pee weefu sahles dutvīm. Mahtie attaisīja tās
uu atſkatījās atpakal, ka kad gribetu pahrlezzinatees, waj meita
teefšam ori nahk pakal.

Sahle bij leela un gauschi lepni eerihkota. Pee feenām ka-
rajahs leeli sveegeli un grīhda bij iſſlahta ar dahrgeem tepikeem.
Preelsch logeem bij nolaistas gardines, tā kā patihiama krehfla
bij wiſā sahle. Pee weena no logeem, us leyna Bihnes dihwana,
ſehdeja diwi jaunekli, ja winus tā drihſtu nosault. Turkowſkijs
un Schkelmis. Pitmais wareja buht kahduš gadus 25 wezs, kaut
gan iſſlatījahs dauds wezakas. Wina azis bij dīli eekrituschaſ,
avalkaſchholli apklaļja flaja bahrſda un wiſā wina stahws bij iſ-
ſaltīš un nepatihiſkams. Wehl nepatihiſkamas bij wina bruhnās
azis, kas ka degdamas drihs lidoja no weena preelschmeta us otru,
bef ka wiau ihpaſchneks buhtu ſawu galwu ar rujjo, lihko de-
gūnu waj us weenu ſeb otru puſi pagreeſes.

Otris jauneklis warbuht bij 32 gadus wezs, ar ſoti tauku un
iſburbuschu gihmi, leekeem ſobeem un gauschi maſu deguninu, kas
ka burlāns ar refno galu us augſchu bij diwu milsu kalnu ſtarpā
eefprauſts. Winsch dwafchoja un runaja ahtri, pee tam arweenū
ſtipri fmeedamees un to wahrdinu „aber“ beechi, jo beechi lee-
todamās un viasās aģtīnas maidſidams.

Pee Ermines eenahſchanas wini ſchigli uſtruhſas un eefau-
gas: „tad tatčhu mums pehdigi ta laime tapš atpehleta, Juhs

laut reissi redsēt." Tad senni it semu lānildamees tee tubwojās skaistai meitenei un isssteepa tai fawas, ar wiltigeem gredseeneem apklahtās rokas pretim.

Ermine panehma winu glāimus it aukši un it weenaldsigi eelika fawu balto rozinu winu ķētnās, kuras tad ari nekawejās neweenu ažumirkli to fakpeest un tabdā wihsē fawu kaiflibu israhdit.

— Waj drikstu zeen, jaunkundsei šcho biletī preeksch wabzu teatera veedahwāt? jautaja Jurkowflijs kahdu rosa krahfotu biletī iswilddams.

— Ne, ne. Gauschi patrīos bet peenemt es winas gan nepeenamēschu, luhdsu veedodeet par flajo atteikšchanū.

— Man tur nekas, ko veedot naw, atbildeja Jurjowflijs, bet waj drikstu luhgt, kadehk gan Juhs winas nepeenemeet?

— To Juhs drikstat, un es winas neveenehmū tadehk la wiſepahrigi ūkot teaterus nemiblu, atbildeja Ermine.

Jurkowflijs ūkatijahs fajuzis grihdā.

— Nu tas ir koti jozigi, jauns un isglihtots zilweks nemihlo teaterus, teizo winsch vēhdigi, poslepus azis us Ermini mesdamās, it kā gribetu sināt, labdu eesvaidu minetee mahrdi atstabs; jo wiſadā wihsē wini taya isteikti ar nodomu Ermini kaitināt.

— Un kadehk Juhs domajeet, lai isglihtots zilweks teatrus mihi? jautaja Ermine.

— Kadehk, kadehk? Nu, pirmskahrt, tadehk ka wini ir isglihtibas lihdsellis, otruksahrt, tadehk, ka wini valihds jauneem ūkitees un papreegatess.

— Tas ir brihnumā, Jurkowflijs ūkungs, teiza Ermine ūkkelmigi ūmaididama, ka Juhs tā domajat; vēhz manām domām Juhs stipri maldatees, domadami, ka isglihtoteem zilwekeem teaterus jamihl tadehk, ka wini no ta war dabuht isglihtibu, jo kas ir isglihtots tam jau wairs isglihtibas newajaga teateri melleht, un otruksahrt, Juhs ari tur maldatees, ka teateri valihds jauneem ūdim ūkitees un papreegatess, vēhz manām domām tanī ūnā ūkteri ir wairak ūkahdigī, kā labi . . .

— Luhdsu jaunkunds, peetaupeet mani ar ūkām ūboschānam, teiza Jurkowflijs ūklaitees un panehma fawu zepuri.

Peedodeet zeenigs ūkungs, Juhs ūboschā ūkot manim nebūt naw nabūs prahā un vee tam mani mahrdi nenosīhīmē ūkahdas ūboschānas, zil es to ūprotu, atbildeja Ermine.

— Tā, tad Juhs ūribet ar to ūkīt, ka es vat ūkafrotu, kas ir ūboschāna! Ne, tas ir vat dauds ūkauņigi. Ardeewu!

To teizis Jurkowflijs ūspruka pa durwim un bij prom,

To redsedamē ari Schkelmis vezeblahs, kas lihds schim bij ift jautri ar Erminē mamu tehrsejis un winat pahra reises roku no skuhystijis teiza ardeewas un tad ar Ermini atshveizinajes pa to pašchu zaurumu iſlihda, pa kuru wina draugs hau bija agrak iſgahjis.

Ermine ſmehjās wiſā kaſlā un newareja ne beigt. Turvreti winas mahte nesnaja lo dariht, waj meitai lihds ſmeetees, jeb to aſfault, jo wina bij ar Schkelmi tahdā vatihkomā ſarunā eegrimuse, ka nebij neko dſirdejuſe, kas ſtory Turkowſkij un meitu biji notizijs. Pehdigi wina atſina var labaku lihds ſmeetees uu iſfaultees: „al, zik jauki! al, zik jauki!“ Erminu nahz un nobutſcho mani.

Ermine iſpildija to ar wiſleelalo ſieſnibu un tad qistahja iſtabu.

III.

Pagahja weena nedeka. Katru deenu Ermine gaidija ar puſtoſchhu ſirdi ſawu jauno ſkolenu, bet tas nenaħza. Wina ſaiwahla wiſas zeribas ſust, ka tas kahdreis ari nahlo, ſad pepeſchi, paſchā ſwehtdeenā, eenahza Lihſe pee winas un teiza, ka kahds jaunellis wehlotees ar to runat.

Ermine pawehleja to eekest ſawā iſtabā. Winas ſirds drebeja diktī un winas galwā maiſijs domas, waj taſ til nebuhſ, jaunaſ ſkolens. Nevilus wina paſſatijā ſpegelei un peespeeda roku pee ſirds, ka ſad gribetu to meerimat. Waigi tai bij nosar, kufchi, ažiſ kwehloſchas un luhpas ſauſas.

Durwiſ atvehrabs un winas parahdijās jaunellis no 20 gadeem. Wina gihmis bij tumſch un peemihligs. Ažiſ mirdſeja lehnprahiba un gudriba, luhpas bij noveetmas. Winsch bij gebr̄bees gauschi weenlahrſchi un prasti: melnā pawēzā manteli un gards ſahbakos. Wina ſoli bij lehni, apdomigi un ſtingri, tovat, ka wiſdōs meeſas pantōs bij noredſams nelokams prahs un atlakhtiba.

— Waj es te waru zeen. Erminē X, jaunkuſdi fastapt, jautaja winsch mihkſtā, bet parupjō balſi.

— Lubdu, es eſmu tayate, waj Qums kahda wehleſchanas? jautaja Ermine dreboſchā balſi, no jaunekla weenlahrſchibas aifgrahbta. Nekad wina nebij dſirdejuſe ſewi til weenlahrſchi, bet pee tam ari til aifgrabboschā balſi, jautajot.

Jaunellis uſſatija winu til ſchaubigi, ka pehtidams un tad teiza; „luhdsu peedodeet, warbuht, ka es eſmu pahrfatijees un neveetā eenahgijs; es melleju kahdas ſlaweeri ſkolotajas.“

— Es esmu tapate, un Juhs laifam buhseet manis skolens? — Ja, atbildeja atmahzejs: us tabdām domām gan es biju bet tagad . . . Winsch nepabeidsa eesahkto teikumu.

— Waj, Juhs vēbz tam, kad mani redsejāt negribat wairš par manu skolenu buht? Jautaja Ermine, dreboschā, apmainota zilveka balsī.

— Ja, tā ir, atbildeja jauneklis auksti un noveetni,

— Un waj drihksu ihsto zehloni sinat?

— Ja, to Juhs drihksat.

— Un kas tas ir?

— Tas ir tas, ka Juhs preeksh manis efat par lepnu; es Jums nespvehshu Juhsu puhlinus vēbz Juhsu prahita atmalsjat, manim wajaga prastakas skolotajas.

Ermines ožis pee scheem wahrdeem atdsibwojabš, wina elpoja weeglaki, pat weeglis smaids purahdijas us winas luhpām.

— Un zil dahrgu skolotaju Juhs fewim wehlates; jaustaja wina.

— Zil dahrgu? Atsahla jauneklis: — nu taħda, kas manim padotu stundu pat pušrubli.

Ermine eesmejās tik stipri, ka jauneklis stipri nosarka.

— Tā, eesahla winsch: — redseet, ka es neesmu maldjeeš, Juhs mani issmejeet, ka gribu tik lehtu skolotaju atrast.

— Luhdsu peedodeet manu neapdomisbu, bet es nebuht nesmejos par Jums, bet es fmejos par to, ka es esmu wehllehtaka skolotaja, nela Juhs domajeet, jo es no Jums nepagehrešhu nelahdu makšu.

— Laikam, jaunkundī, Juhs mani issmejeet? teiza jauneklis noveetnaks valikdams.

Ne, nebuht ne, atbildeja Ermine, es negribu stundas lai se nim algu novelnitu, bet lai kahdam kahdu labumu padaritu un lai fewim garu laiku aisdīsttu. Tadehk luhdsu, Juhsu wahedu?

Jauneklis usluhkoja wiku wehl arweenu netizoschi un tadi atbildeja: — mani fauz pat Pahwilu Puķi.

— Nu labi. Luhdsu Puķes lungs isgehrbjatees, es Juhs stahdischū saweem wezakeem preekshā.

Bes kahdas tahlakas apdomaschanas Puķes lungs vaflausija winai un isgehrba sawu melno mehteli, tik wentigi veleks swahrzindš un biksītēs valikdams.

Ermines wezaki, ka faprotams, usnehma jauno skolenu itin auksti; gandrihs issmeedami, bet pehdejais nelikās to manot. Kad winti atkal Ermines istabā atgreesās, Ermine peeweda to pee sia peerēm un sahla ar wisu sparu sawas finaschanas winam eedos.

Turpreti winsch atkal klausijās loti usmanigi un drihsī, jo drihsī saprata fawu skolotaju pīlnigi, ta ka pehdejā nesnaja ko par winu teikt un kā to flaweht.

Tā pagahja pahrimēhaeschhu un Pukes lungs ar Ermine s jaunkundsi bij jaw leels draugs. Pirmais bij jaw kreetni eemahzījies un otra bij us to loti levna. Wini jaw abi spehleja tīchetrrozigi daschus gabalus; Bet peepechhi winu spehleschana pahrmaintijās. Puke nebij wairs pirmais tschallais skolens un Ermine ari wairs nebij tik dedīga skolotaja. Daschu stundu wini nofahdeja pee flawerēm bes kā buhtu kaut weenu toni isspehlejūschhi, laikam wini mahzijās teoriju, bet tatschu ūchlirotees abi bija loti meerigi par pāvadito stundu un ilgi, ilgi noslatijās weens otram azis.

Tā patezeja wehl kahdas nedelas, kad kahdu deenu Ermine teiza Pukem: — nahkoschu svehtdeenu, Latweeschhu beedribas namā buhs konzerts, eevehelu ari Jums to apmekleht, us ko floslens atbildcja ar weenu mihlu „labvraht!“ Bet schi pate apfolschana Pukes fungu darija ari domigu, jo mahzās pahrnahās winsch smaididams nofahdās us krehfla un ilgi pahrdomaja fawu stahwofli. — Hm, dudinaja winsch es grimstu arweenu dīslaki un zeru ka beidsot tik dīslī eegrīmshu, ka wairs nefpehshu ahrā iſrahptees. Man wajaga leetu zīadi grosit. — Labi, wehl weenu nedelu eeschu pee winas nemt stundas un tad teikshu tai ardeewas, ja, tā buhs labaki!

Winsch iswilka meerigi vapiroku is keshas un eesmehkeja to. — Bet tatschu, turpinaja winsch fawu runu tahtaku: — tas buhs gtuhts gabals, es to sahtana meitenu mihlu no wifas firbs, wina ir tik laba, laipna un valfirðiga, ka pee winas kahneem es vawisam swabads un laimigs juhtos, bet ari noschēloju, ka ne-esmu bagats un smuks; jo tad man tatschu buhtu zeriba winu kahdreis par fawu fault, winu pee fawām kruhtim speest un winas smaidu luhpinas skubpsiht.

Gruhi novuhdams winsch eelīšas gulta un aishwehra azis. — Bet, ka buhtu, domaja winsch tahtaki, — kad wina mani mihtetu? Ne, ne! tas newar buht, eesauzās winsch atkal, — wina manis nemihl, jo wina ir arweenu pret mani loti aufsta un weenaldīga. Pee tam, kas tad es esmu? — Hm, wairak nekas, ka nabags seminarists . . .

IV.

Peenahza nahkoschā svehtdeena, kurā Ermine bij Pahwilam eevehlejuse us Latweeschhu beedribas namu eet, tur konzeriu klausītēs,

Wisu s̄ho deenu Ermine pawadija loti nemeerigi. Wina beeschi ween skatijās speegeli, kemeja matus, pahrlabaja dreħbes un daudseises prasiija wezai Lihsei, kā winai dreħbes peepasot. Wina pat negribeja tizeht, tad weza salpone tai stahsija, ka ta esot skaista. Bitām resam wina pat dušmojās, tad uſtizigā dweħ- fele to par skaistu dehweja, bet schodeen tā iħsti weħlejahs, lai wiċċu par skaistu fouktu. It iħpašchi wakara wina loti ruhpigi uspoſas un wisus sawu dahr gumus uu skaistumus fewim pee- fahra. Ka likas, tad Ermine schowakar għiбеja wisu paſauli ar sawu skaistumu peewilkt un salpinat.

Pehdigi peenohja noteikta stunda un Ermine iſgħajha us eelas un eekahha fareet. Rutsheers pilnōs rikschos dewas us Latvee- schu beedribas namu.

Pa to starpu bij ari Pahwils us konzertu atnahjis un stai- għajja nemeerigs ja beedribas ploßha jām telpām, arweenu azis us duriwim. Pehdigi pa taħm eenahja Ermine winsħi drušku nosarka. Ka likas, tad ari eenahzeja, ko nebuht mekleja, jo winas azis ioli waigi skraidija ja kousħu vilno saħli un pehdigi valika vee Pahwila stahwot. Wina tuwojjas tam un weeglis fahrtums pah- flahja winas għiemi.

Pahwils fweżinajha winu weegli paklanidamees. Ar mihi- lija smaidu wina oħbildeja fweżinajumu un steppa tam sawu fajjoste roginu preti, kuru pehdejais weegli paſpedda.

— Luhsu neka nojatees, wina tħallx teja miħli : —
— Jums īà usbahsħos, bet es weħlos Jums blakam feħdeht.

Pahwils noħħatra skumigħi galwu un neatħbildeja neneela.

— Nu, ko Juhs neatħbildeet, waj Juhs mani eeniosteet ?
jauta, Ermine scheħla balsi ?

— Ne, es Juhs neseenihstu, bet ari Jums blakam feħdeht nedriħihsu un newaru.

— Un kadejt ne ? ja driħihsu jautat.

— Tadehl, ja tas-skaħdetu Juhsu godam, qatħbildeja Pahwils jeeti un atgħiesa wiċċai mugħru.

Ermine juta, ja winai ajsni salħappwa waigħos, winas lożekki drebeja no fauna un du fmämm. Lehni un nedrofseem fokeem wina aħsgħajha us sawu weenun un nofħdus.

Konzerts eefokkhas. Dseedaja dauds un dasħħadas dsejfmas, bet Ermine nedidnejha neneka, winas domas kawejjas vee Pahwila.

— Winsħi maniś nemihl, ja bresmigħi ! murdeja Ermine ppe fewis un asaras parahdijsas winai ozis.

Wina likas, fa grihda apaksh winas lihgojas, fa wiñi vah
winu ñmejas un fa sahlē buhtu besgaligi karits . . .

Wina preezhlas no fawa sehdeklä un tuwojas ifejai. Te
stahweja Pahwils un usluhkoja winu.

Wina azis mirdseja afaras. — Peedodeet manim, fa es
Juhs til gruhti apvainoju, teiza winsch tai blakus, no fables if-
eedams: bet ta bij labaki! Tigeet manim, ir manim nahjas loti
gruhti Jums aiteikt, bet es to zitad newareju. Ja Juhs man
atlantu, tad es labraht Juhs mabjäs pawaditu.

Us Ermines luhpäm parahdijas fahpigs smaids. Wina va-
zechla lepni galwu un atbildeja: pateizos var Juhsu labrahtibu,
bet manim naw nekabda pawadona wajadfigs. Ardeewu!

Lepni wina eelehza kareetē un ajsbrauza.

Ka no pehrlona Pahwils stahweja sadragats wehl arweenu
pee teatera nama durwim un nosklatijas fa lehni trihzedami aifsi-
poja kareetes riteni va brugeto eelu.

Tä, dudinaja winsch, lad kareete bij nosuduße nameem : —
ta, nu ix manas zeribas pee peepildijuschäs, ta, ta ! Smuki ! —
Ej, orman ! eesouzás winsch peepeschī garam braukdamam orma-
nam mahdams.

Ormans peetureja. Pahwils schigli usgehrba fewim mehteli
un tad ökmanna droschla eekahpis pawehleja tam braukt us fowu
mahju.

Te peepeschī atskaneja breetmigs trofniś un waimanas.
Pahwils nobahla: „Kas tur bij ?“ jautaja winsch ormanam.
Pehdejais til paraustija plexus un aibildeja, fa nekahdi to newa-
rot sinat. — Nu tod brauz turvu, pawehleja Pahwils.

Ormans usschahwa firgeem un fa wehjs wini dewas us to
weetu, fur trofniś atskaneja. Nebij ari ilgi jabrauz, jau nahko-
schā celā wini dabuja sinat trofchua zehloni.

Pahwila firds breetmigi vuksteja un galwa tam gahja rinči.
Us celas guleja fadausita Ermines kareete un fasteigusches laudis
noxuhlejas ar kahda zilweka atdisschwinaschanu.

Sirgi bij fahkuschi skreet un usskrehjutchi us laternes staba,
ja fa pehdejais lihds ar kareeti bij gabal-gabalös, fahklihduschi.

Pahwils speedas zaour fayulzejuschamees laudim zauri, bet,
fa pahrhauts breedis falima, lad laischu nodarboßhanas preeksch-
metu eeraudsija. Us trotuara guleja Ermine. Winas galwa pel-
deja asinis un drehebes bij fadrislataś; ta wairš ne-elvoja.

— Atstahjeet winu, brehza Pahwils ismisuschā balsi us fa-
pulzejuschamees laudim un tad peegohja pee winas, apkampa wi-
nas slisko augumu un cezechla ormana droschla. Zit ween labi

prasdams winsh reguldija winu weenā droschlas stuhri un tad
vats libdsās nosehdees, pawehleja ormanam braukt us Ermines
rehma namu. Bet wehl tee nebij pufzelā, jo Pahwils pawehleja
braukt lehnam, lai cevainoto nekratitu, kad Ermine atwehra azis
Brihnidamās wina lubkojas apkahrt un speeda ar abām rokām
galvu. Lehna un ūrdi grausoscha lungsteschana israhwās pahc
winas lubpām. Pahwilam ta isspeeda diwas sahpigas afaraš.
Lehni winsh satwehra winas galvu un speeda to pee sawām
kruhtim. Wina atwehra otreis azis un mihligs fmaids us ihsu
brihtinu avlahja winas lubpas.

— Pateizos tewim Pahwil, tschuksteja wina flusi, — manim
ir tagad til labi . . . ! Un wina peespeedas wehl zeeshaki pee
wina kruhts.

Pa to laiku wini ari bij atsneeguschi Ermines rehma namu,
pee kura nu ormons peetureja. Pahwils samassaja tam par brau-
lumu un Ermini no droschlas iszehlis eeneja to namā.

Laſtajš war gan domates, kahds troksnis un waimanas iſ-
zehlās wifā namā, kad wina eedſihvetaji Ermini tahdā stahwoſli
eraudſija, tee pat nesinaja, ſo azumirkli darihi, ſo fert. Weenigi
Pahwils duhschas neſaudēja. Ermini winas istabā eeneſis taš
fahka tai ar aufstu uhdēni galvu masgat un deninas ar ſpirtu
rihwei. Pehz tam ſcho darbu wezai Lihsei atſtahjis, vats aſſtei-
djas pehz ahrsta.

Kad ahrſes atnahza wina jau bij pee ſamantas un drusku
atſpirguſe. Wainu iſmeleſot ari iſrahdijahs, ka waina nebij nah-
wiga un ta tad wiſi aymerinujās. Pat Ermines rehws bij jau
tiltahl opmeerinajes, ka ſrehja Pahwilam ſawas pateizibas iſteilt.
Tagad Pahwils gribesja dotees projam, bei Ermine meta
winam ar roku. Wiasch veegahja pee winas.
Juhs, ne-eſeet us mahjahn, bet paſikfeet pee manis,
teiza wina to luhdjoschi uſluhkođama.

Bija jau diwi gadi no nelaimigā waſara wagahjuſchi, kad
mehs oredam pee kahda ſtaifa un glihti apkopta ſloſas nama,
z. pagastā, weenu ſtaifu vahriti pastaigajantees. Abeju azis mirds
tiſdaudi miheſtibas un laimibas, ka pat ſkoleni, tas ſchur un tur
gar ſkolas namu iſkaiſijsches, ir til preezigi un jautri, ka vats
janakais waſaras waſaras. Schis pahribis, ka jau laſtajš buhā
uſmanijis, ir Pahwils un Ermine.

Kad Ermine bij iswefeloufsee, tad Pahwils lihds ar wina,
bij kritischi preelsch winas tehwa zelös un isluhguschees atkaujs
us muhishu faweenotees. No eefahluma wezaïs gan bij teepee,
bet wehlaki ari atwehlejis, metinai 5 tuhkitoschi pubrā eelkdam.

Tà heidsas klaweeru stundas !

Relaimigå.

(Stahs is Kreewu walodas.)

Pagabhuschå wafara es nometos dñhwot pee kolonisteem,
mosä glihtå mahjinh, Pehterburas opkahrtne. Weeta bij labo,
jaufa un — kas man wiwäitak patika — pawisam weentuliga
bet turklaht ari netahk no pilfehtas. Man bija vaprahtam : sihi
waleja dñhwes-weeta, vlaſchais lauks un fältå wafara, — un kas
wairak wajadslgs ? Us pilfehtu es brauju deesgan reti ; bet pat
to jo wairak brauju no tureenes pee manis draugi. Winus willi-
naja fchurp flaidrais gaifs, vilns fweku fmarfhas un fluju lokeem ;
tahdå mesħa ir weegli un waleji dwafchot. Winus wilinaja ari
flaidrais sposchais esers, kurſch bij til flайдrs, ka, ja nobrauju
labu gabalu no frosta un fkatijahs vahr laiwas malu uhdeni,
wareja gaischi faredseht dibenu it fa nokaisin baltohm fmiltum.
Uhdens winā fahweja alasch dsestrs, spirdsinajofchs un veldeschanaei
mihkst, — jauki tur bij veldotees ! Nemasak draugus wilinaja
pee manis bees, garſchigs peens, kas bij dabujams pee kolonisteem
laträ laikä deenu waj nahti. Turklaht wehl pee wifa ta medifcha-
nas mihletassi wareja mediht mesħobs un purwos gan swerhus gan
purnus, kuru tur bij deesgan. Un tà, wisu to eeweħrojot, mana
weentuliga weeta nebij nemasik weentuliga.

Sħai flusumā es iħsti nometos wafeloschanahs pebz
man bij jadseedinajahs — jadwaħxho fwekain s gaifs, jadse
falbs peens un jaſtaigå pa fmilħaineem mesħu falneem

grawahm. Schis vohdesais laika lawellis man loti patihf: slibsti sawā nodabā pamasitrahm kury til aqis wed, slajo, pilnigi sawu laiku isleetadams, rahpees pa almineem un schau-reem kalnu zelineem, nejauschhi fatinees gan beesā sahlē, gan afōs kruhmōs, gan peepeschhi klupi us stirrahm, bruhnahnem egli faknehm, kuras wiś augdamos newelkabs semē eekschā, bet leed alminainai femei pa wirfu. Dwehsele tod ir til sfaidra un meeriga, it kā wina kaut kam ussmaiditu un, luhf, pats ari nemanot sahj ussmaidicht. Bet pee silas debess faule loti dedsina un kaltē ar saweem gandrihs gluschi stahweem stareem peeputejufchu sabli pefaulēs; bet meschā nelas, — wehfs; til swelkins gaifs, ta leela karstumo dehl, paleek wehl besaks no swelu dalaht, zaur kuru ari pa starpahm war maniht walganu fehnu un smalku, spiritainu skudru-publu gaisu. Weegls, mihligs trofnihs neweenadi atskan pa augstu foku galotnehm. Mescha-putni brihcham falleedsahs zits ar zitu, un tee falleedsahs ar tahdu smalku, faldu swelvshau, it kā kad ta buhtu no schahs fwehtijoschās filtumas isaukleia. Bet tu ej un ej alasch tahkak, un kury foli sver, tur redsi jaunu, skaistu foku puduru, tur zitus almenaus un kruhmuś, tur jau-nus, muhscham daschadus faules ay spihdumus, kur kats ma-sakais faules starinsch, kas speeschahs zaur supleem sareem, ir ihpaschi mihlēs un dails; kury pogreeses, tur eeraugi jaunu opgabalu, kuru kahdu brihdi ar labpatifikhanu apluhko, tod ej atkal tahkak. Un domas un aqis meerigi un weenaldsigi vahreet no weenas leetas us otru un pahr dwehsele nemanot islejahs kluſi prezziga un beidsot it kā weegli noskaufesofcha labpatifikhana. Daschreis gadahs, tā kā aisslichsti werstes fes-chahs lihds septinas no mahjas; tur atpuhtees waleji kaut fur kahdā beesā, wehfsā ehnā un ej atkal, til ween waits ne us preeskhu, bet atpakał us mahju un pa jaunu zéku, pa jau-nahm weetahm.

Tā staigajot man patika it fewischli weenu weetu ammekleht, kahdas peezas waj feschahs werstes atstatu no manas mahjinias. Zelinsch, kurech us tureen weda, lozijahs zaur kal-neem un meschu, kurech us kahdas stahwas kalnu feenas gala peepeschhi beidsahs un jauni behrsini un apsites tahkak stahjahs wina weetā, bagatigi puschkodami wifū mahlaino peegahsu us ne leelu gaisch salu plawigfneju eeleju. Jauks un dails is-skats bij no kalna gala us scho eeleju! — Paskatees us labo yus, tur dīrkst fudrabaini leels eser, kā spoguls, til bagatigi ar supleem wihtoleem un gaischsalahm needrehm apwih.

0309046104

lets; bet als esera smalkōs wilzeendōs isgihmejahs no jauna skaidrā gaifā meschaine augstumi, drusku weegla, silganā twaikā eetibstichti. Skatees us kreiso pusi, tur pakalnīnā eemetees pa-mass glihts zeeminisch salumu wilnōs gluschi kā noslibjis, kuri jau no tahleenas ar wifahm sawahm ehnahm azis friht, eefahkdamees no tumschilahm eglehm libds gaifchaleem behr-seem un oscheem. Bet als scha zeemina starp beesi fa-auguscheem dahrja kokeem atspihd kahdas wezas muishas balti stabi, kura loikam sahdreis no bagateem zelta. Bet tagad schi muishcha stavw tukfcha: wifas ruhtes no slehgeem isdausitas, dahrja zelirki pahrauguschi ar sahli. — wifas parahda, fa schi muishcha ir ne-apdibwota. Schahs masahs eelejas widū ween-tuligi pazekahs augstu foku pudurinisch, kuri deesgan tuwu weens pee otrā aug, ar fareem zeeti fakampuschees. Schai svehtita weetā alasch war atraft webhu ehnu un klufumu, bet no semes iszelahs mihligs siltnejs walgums, kas negribot pee-wilina pee labpatihkamas atdufas. Wifas apkahrtejas augu fugas laikam schai weetā ir saweenoju schahs: behrji un oschi steeyj sawus sarus zaur egliischu un preedischu galotnehm; skumju-wihtols lepnai pazei sawu galvu kā beesu lapu buhdinxu pahr ehrfchu un oweelstenaju kruhmeem; jauns dailg iehr-mokflis atspeedees us dreboschas opfes, — un wifas schos sarus un poeschus lokus fapin lopā jauni apini un ziti wiju stahdi, kas tur aug un tinahs paschi no fewis, bes nesahdas peepalihdsibaś no zilwelku rokahm. Sche eelfschā ejot tublin juhtama gatawu semeru smarscha, kuras ihpaschi no haules aifargatu weetiku mibleja. Lagsdigalaś ari scho weetinu katrā parafarā opmekleja. Ari ziti masee dseedataju putnini lotru wašaru schōs tumtchōs weentuligōs sardōs behrnojahs. — Ak zif labi tur bij! — un es mihleju to klufo weetinu. Bet kas wehl wifwairak pee h̄rds lehrahs: poſchā taħs dobīgas salumu buhdas widū (es nesinu, kā zitadi labak noſault to brangu foku puduru) mass uſkalniſch, wifas apaudsīs ar mihlstu beesi sahli un semenehm, un iſſlatijahs gandrihs kā aismirſis welenu fehdeklis, waj ari kā apaudsīs kaps.)

Kahdreis paschā karstā puſdeenā es tur aifgahju un ne-wiku fastapu masu, gadus septiņus wezu semneeku meiteni ar bafahm kahjahm un neleelu semeru fahru rokās. Wina wiſ schahē fatifschahans nebīj gaidijuſi un tavebz manu foku tsbaulksteschanu isdīrduſi, lehnam sahla trihzeht un, pazebluſi

us mani fawas silas isbaiditas azinas jau gribēja aiseet, bet es winu mihligi optureju.

„Waj pahrdod semenes?“ es prasi.

„Pahrdodu . . .“ meitene bailigi atbildeja, steigfihuš fawu nastu dželtanā, ruhtainā lakovā ūsefeedama, it kā baidida mahs, ka es warbuht esmu kauns zilwels un waru atkemē.

„Zik tad prasi?“ es winai atkal jautaju.

Meitene klušu ūsefeedama paškatijahs pirms us mani, tad us fawu kahrpu, it kā salihdsinadama, ko wina mafka un zik es par to waru dot, tad bailigi fazija: „Astonas kapeikas mafka.“

Es iſrehmu if kabatas desmitkapeiku gabalu — weenigo ūhlo nauđu, kas man lihds bij — un atdewu to meitenei, kura drusku netizigi us fudraba nauđas gabalinu paškatiju-ſehs, atdewa man fawu prezī un taisijahs aiseet.

„Pagaidi! kur tu eesi?“ es fawu winai pakał; „waj kahrpu un lakovā ūshe atstahsi? — Pagaidi, loi es iſtulschoju!“

Wina atgreesahs atpakał.

„Waj tew kahrvas newojaga?“ wina pehz ihſas klušu ūſeſhanas man prasi.

„Sinams, ka newājaga,“ es atbildeju.

„Waj tu man ūcho par ogahm ween dewi?“ wina domigi prasi, usmanigi nauđā ūlatidamahs.

„Par ogahm ween.“

„Nu tad labi, es pagaidiſhu,“ wina fazija un apſehdahs gluſhi meerigi man lihdsās us kolnina un fahla kaut kur ūlatitees.

„Waj semenu gribahs?“ es winai waizaju, rupjahs ūlotahs ogas ūlatidams.

Wina bij laikom leels brihnus par ūcho negaiditu jautajumu.

„Nu par ko tu neatbildi?“ es winai kahrpu tuvak bihdedams jautaju.

„Tu jau pirkli . . . , kā tad tā . . . ?“ wina, ka neiſprasdama atbildeja, mani pilnigi ar fawahm ūlahm azim apluhkodama.

„Kas par to, ka pirkli — es weens tik dauds newaru apehſt . . . ehd, ja gribi.“

Meitene domigi klausijahs, ko es fazijs, tad skafijahs man azis teesham pahrleezinatees gribedama, waj es no pateesibas, waj no blehdibas wiikai to faku, un pehdigi atbildjeja:

„Nu labi, tad ehdiſchu . . . .“

Un mehs abi sahlahm semenes lopt.

„Kas fchi par weetu ir?“ es winai prasiju ar galwu un azim mesdams, ka laudis alasch dara, kad ko grib usrahdiht.

Meitenei, ka likahs fchis jautajums bij deesgan gruhts.

„Waj fchi? . . . .“ wina kawedamahs atbildeja, semenu faju mutē behrdama un tapat ka es ar galwu un azim uspreekschu mesdama.

„Nu ja.“

„Tahda pate . . . . odsenajš.“

„Bet kam winsch peeder?“

„Kas wiinu sin! . . . . Meitas nahk ogot . . . .“

„Bet kas tad sche ir taistis?“ es wiinai tahlač jautaju, ar plaukstu us kalniniu sisdamis: „laikam welenu sehdeklis, waj kas zits?“

„Ne, naw wiš sehdeklis.“

„Bet kas tad?“

„Kaps.“

„Ka kaps tad winsch ir?“

„Es nesinu . . . . Kungu laikam,“ wina wehl teiza pebz ihfas ilusu zeefchanas. „Mehs nahlam fchurp ogot. Lubk, kas par leelu ovu,“ wina semenau sariinu noraudama un man rahdidama fazija.

„Waj jums sche naw bail?“ es prasiju tahlač.

Meitene atkal sahka fewi domahit.

„Ne, naw wiš bail,“ wina atbildeja. „Pehrna waſarā gan sche eſot behrnus baidijschi: stahstija, ka sche nelabais eſot un neschliksta weeta, bet mehs neka ne-eſam manijuscas, — ogojam meerigi. Genahkot, aismet krusta, ne weens ne-aistiſks!“

„Ah, waj ſini ko?“ es domaju, „sche warbuht ir sahda teika par fcho kalniniu!“ — Un man gribejahs taks dabuht ſinahit.

„Ko wehl par scho kapu stahsta?“ es meitenei präfju.

„Stahsta scho to . . .“ wina là ar nesinaschonu atteiza.

„Ko tad ihsti?“

„Kreetni nesinu . . . Warbuht mahmina jina, waj tehtinsch . . . es nesinu.“

Tahdâ jinâ es no winas nela wairak sânahi nedabuju, bet pahrleezinajes, là tur kahdai teikai wajaga buht jau reises diwas mehginaju, par wiru kahdu jinâ dabuht, bet tomehr nela nedabuju. — Japoleek bij meerâ. Tik ta weeta ar faru aismirstu kapu, pebz monas fatifchanabs ar to semneeku meis-teni, aptehrypabs preefsch manis it kâ ar kahdu brihnischku no-flehpumu — un taya man wehl mihlaka. — Ko tur dariht! tahda ir mana daba un mana domu ihpaschiba.

Warbuht par kahdu mehnesi pebz ta, es aissbrauzu wa-jadisbas pebz us pilsehru. Gabju pa Newas-prospestu un lihds so gribenj u kahdas grahmatu magasinas durivju pa-kahyneem kabju lilt, kâ us reif isdsirdu aiss muguras faru wahrdi fozam. Aygreesos: — „Mans Deewê! Natarow, waj juhs? . . .“

„Nuja!“

Mehs tuhlin apkampamees un sirfnigi weens otram rosu speedahm.

„Waj juhs jau ilgi sche?“ es präfju.

„Zetorta deena, samehr no kwaikona nokahpu.“

„Tik ween? . . . Bet mehs ilgi ne-esam tikufchees: warbuht gadi peezi! . . . Kur juhs bijat? waj Italijâ?“

„Ja, biju wisur, bet wairak Florenzê nodfihwoju.“

„Nu tagad, laikam, ilgi buhfat pee mumô?“

Nebuhfchu wiis laikam ilgi . . . Warbuht nedekas trihs ween polifchu; jayasteids kahdas darifchonas, — doschhos atkal pahrt robeschu . . . Nu gods Deewam!“ winsch wehl teiza, man mihligi ažis fatidamees un stipri rosu spes-dams: „jel weenu dfihwu dwehfeli fateeku! . . . Waj tizat waj ne,“ winsch runaja tohlaç „jau zetorto deeno man Peterburgâ, bet neweena pasihstama ne-esmu fatigis! Tikri là sweschâ pilsehru eebrauzis. Wisi là uhdeni eekrituschi! . . .

Kliksu weens patō, kā redsat, aplahrt. Garesch laiks un farstums nepanefamā!"

"Waj sinat ko," es winam faziju, „jums neskdu steidamu darifhanu naw, brauzat man libds; es dīshwoju weens weenigs ahrypus' pilsehtas; tur warbubt ari no pasihstameem kahdi atradisees: satilsatees un ifrunafatees. Kahdas deenas wehl brangi pawadisam! — Waj gribat? Paschu laik, luhk brauz pawedejs tukschā, mehs wina tuhlin fortunafam."

Natarows bij ar meeru, mehs fehdamees ratōs, oisbrauzahn wehl us wixa dīshwollu weefnižā un laidahm tuhlin no pilsehtas abra us manu dīshwollu.

Wladimirs Natarows, mans fenaīs labais pasihstamais, bij jauns zilwels, no kohdeem diwdeesmit septineem godeem, ar mihligu seju un dabu. Es ar wixa eepasinos jau gan-dribis augūskolā un pasinu weenadi winu par loti peenehmigu, mihligu un gudru zilwelu. Daba, kā likahs, bij gribejust no wixa ko eewehrojamu daiłot, kas iisetu tablu, tablu aif zitu winas behrnu rindas; bet us reises laikam winai tas darbs bij apnizis, woj jokot bij eegribesees, — ta atmetusi ar roku, islaida wixa us Deewa paſoules it kā neisdaiłotu, nepabeigtu, kā ka leelaka un eewehrojamoka no wixa nela neisnahja; tik dailies usaijinashanas fibmes wina zihtigā un eespeedigā dabā pilnigi dīški kwehloja. Natarows bij daileneeks un pats daschadakais daileneeks, dīshwē ar dīslu zentibu dīshwē, sinibās undailē. Bet pee wixa ta wina nebuht newareja nosault par tahdu ween, kas darbojabs ar daili tik pawiršchu, tas no wixa nebij, — ne, bet tur preti winam bij leela mihestiba pee darba un gatscha ſovrafhana, lai gan ſchahs leetas wi-nam bij weegli, bes gruhtumeem it kā pasħas no fewis roš nahlusħas. Winsħ brangi spebleja klaweeres un wioli, bet neħspebleja wis, par pilnigu iżżidamees nedj wiltigi par augstu mušikas farateju rahdidamees, bet ar garu un weenteefigahm, skoidrahm juhtahni. Wina jaula un tibra tenora balsħs mumħ dasħu labu reis firdi kustinoja. Winsħ, kā likahs, tolaik dīshwoja un zeeta un vahrdfiħwoja fawas zeeshanas, — ari mumħ libds ar fewi jeest lit-dams. Noka, ūħmeħħanā winam bij iswejiga un drošha, patibkama rota, bagata ar daile-neela wilgħeneem. Wina joku ūħmeħħanā bij pilni aṣprahħibas. Wina uhdens- un eljas- iſſtrahdajumi rahdija jaukas domas un mihligu dīshwes atspihdmu. Beidset wina dsejoli (winsħ dsejolus ari fazereja) bij dīshwi un kreetni, kā ka meħs alasħ

no teem sahdaš rindinaš daudsinajahm, — ta winas pafchās no fewiš prahṭā eespeedahs. Kad wiſch mumš gabalus iſ Hamleta preefchā runaja, tad mehš wiſi tapam aifgrahbtī no wina weenlahrfchās, taisnahs un dſilahs ifrunaš: wiſch ihſteni un ſmalli ḥamletu faprata. Waj ari kad wiſch sahdu gabaliau iſ Gribojedowa waj Gogoča „Rewisora“ waj sahdu fawu ſlatu preefchā runaja, mehš ſmebjamees vee ſemeſ kriſdomi, un tee ſmeekli nahža pateeſi no ſrds vat wina ifrunu un gihmja vahrgroſijumeem. Bet vee wiſa ta Natarowš konzertōs nedſeedaja un neſpehleja, joku ſibmeju mu neisdewa, fawu dailies iſſtrahdajumu neiſtahdiſa mahklas - darbu iſſtahdēs, dſejoku nelika eſpeeſi, mahju teaterdōs nepeedaliſahs un zaurzaurim no fewiš dauds natureja. Mehš wiſi un wiſch pats gluschi labi fapratahm, ka vee wiſahm tahm daiču ibpaſchi-babm wehl kaut ka truhliſt, lihds no wina kaſ pilnigš iſnoahlku. „Spahrnu naw, augſta gara ſpehla naw, ta leelala un augſtakalā domu un jehdseenu ſaweenofchanaſ ſpehla truhliſt, wels lai norauj!“ ta wiſch pats daudſkahrt ſodijahs un fauza ſeivi weenteeſigi par „neiſtrahdatu.“ Wiſas wiſa dabas kreet-nahs puſeſ bij vaſihstamas iſ ſchāi maſā, wina labo drougu pulzinkā, kuei tomehr wiaa ſlari neſlaweja un augſtu nezebla, bet miheleja weenteeſigi, ka ween labu beedru un pateeſigu, paſemigu zilwelk uor mihecht. Tahdu eſ to paſinu preefchā wina ſekofchanaſ, tohds wiſch ari tagad man rabiſjahs.

Tikpat Natarowš, ka eſ mihelejahm labprahrt ya mescheem un loukeem, bes ne sahda noluhka klihliſt; reiſehm ihſa laika pebz pañehmahm flinti un ſunuti lihds. Diwas deenaſ mumš nemanot pagahja. Trefchā deenā uſ waſku mehš, ka jau arweenu taisjamees eet pastaigateeſ; aifdedſinajahm zigaruš un weenadi runadami gaſjahm lehninahm uſ preefchū, futtiſ aziſ wed. Kahdas werſles diwas no moħjaſ nogahju-ſcheem, eſ gluschi nemanot un netihschu pagreeſos pa ſchauro mescha-zeliau uſ manu mihto weetu. Pebz kahdas puſotras ſtundas mehš jau bijahm ſtahwo ſalna-keenu ſafneeguſchi. Wiſa eeleja apalſchā, lihds fawu apkahrti, guleja kluſi it ka ſaldo ſapni nogrimuſ, aplaiftita ar noejoſchās ſauſes ſeltroſetu ſahrtumu . . . .

„Skatarees Natarow, kahds brangs iſſkats no ſchejee-naſ!“ eſ, wiſu kaln'galā wesdamſ, faziju: „Jumš ka dai-leeneekam taſ jo kreetnak janofwer.“

Pee pat virmahs ažu uſmeſchanaſ uſ eeleju, man likahs,

fa wîsfch weegli nodrebeja, laikam no fahdeem nejaufchi us-nahkufcheem juhtu eespaideem, kas ari drusku us wina gibmja atspibdeja.

„Ja, isskats ir jauks . . . .“ wîsfch kâ bes domahm fa-
jija, nemas wehl no fahm fawadabm juhtahm wakâ netif-
damâ, kas wina firdi bij dîsli eespeedufschahs un tagad aif-
kustinata.

Mehs fahlam fahpt lejâ.

Pehz fahdahm peezebadfmit minutehm es winu jau pee-
wedu pee fawa mihkâ loku pudura un mehs eegahjahm wixa
beesâ un wehfâ ehna. Apflebytas fmagas domas guleja no
vat falna gala lihds fchejeenai us Natarowa gibmja.

„Hm! . . . . Zîk brihnifchki apstahski faweenojahs . . . .“
wîsfch ar pußbaltsi pee fewis runaja un ahtri wißu lopeni
vahrskatijis, it fahvigi un neisprotomi paßmaidijsa.

„Kas tur ir?“ es sinkahrigi prasiju.

„Nè . . . . nekas . . . . tâpat . . . .“ Natarows fâ-
wâs domâs nogrimis, kâ negribedamâ atbildeja, samehr ne-
isprotomi greuhli fmaidi, wehl weenadi pee wina luhpahm
fawejahs.

Wîsfch apsehdahs man lihdsâs us kalmina.

„Bet waj juhâ finat, schis laikam, kâ man leekahs, buhâ
laps,“ es pehj ihfas kluſu zeefchanas faziju.

„Ja,“ wîsfch apstiprinojofchâ balsi galwu palozidams
atbildeja, it kâ jau pats to, bes manas fazifchanas sen dee-
nahm finatu.

„Tur warbuht ari ir fahds stahsts,“ es faziju, slepen ee-
kustinats no wina neisprotameem fmaideem un atbildes.

„Ja, ir gan stahsts,“ wîsfch ar to paßhu meerigi apstip-
rinojofchu balsi fazija, „teilkhu jums ari wairak: es pats
esmu pee ta stahsta dalibneeks.

„Juhâ?! waj tas war buht?! . . . .“ es nejaufchi is-
faujoß un kâ nefavrasdamâ un brihnedamees wina flatijos.
„Kas to bij domajis! Stahstat jel Deewa Kunga dehk! . . . .
Taifnibu fakot man jau sen schis laps patihk . . . .“

„Labproht, ja grîbat . . . . Aliseefam us mahju, tur
meegam nahlot isstahstifchu.“

„Bet tagad? Stahstat tuhlin, ja warat!“

Nè, newaru . . . . Tas man naw wiś til weegli is-darams: tur jašanem duhscha," Natarowas atbildeja, bebdigi un dſili nopushudamees. „Un luhk kahda teefcham brihnifchka apſtahku ſaweenofchanahs," wiſch tapat fmaididams fazija: „nedeku preeſch aſbrouuſchanaſ es biju pee ſha kapa, un tagad nedeku pehz atbrauufchanaſ — atſal pee wiſa eſmu . . . Un gluſchi nedomojoſ! . . . . Pagaidat ween, mahjä es juims iſſtahſtſchu." wiſch paſteidſa peemineht, laikam bihdamees, ka es ſahlfchu no jauna luhgt.

Bet mahjä mehs atradahm trihs ſawus heedrus, kuri pee paſcha wakara ſchurp bij atbraukuſchi; es peeleezoſ pee Natarowa un ar puſbalſi wiſam auſſi tſchukſteju:

„Bet ſtahſtö?“

Tagad nè, pagaidat . . . . wiſch ka negribedams ari puſbalſi atbildeja, tur klahrt wareja nomaniht, ka tas atgah-dinajums wiſu deesgan apgruhiinaja: „Juhs ſinat, ka ir daſchaſ buhſchanaſ, par kureahm wiſ paſcham iħſti newedahs tunahſt un wehl paſcham par ſewi . . . . Weena preeſchā, naħl reiſe, wehl warbuht war, bet preeſch waitakeem, — neko . . . . mehle negribot fatinahs . . . . Tomehr juhs ne-bihſtatees," wiſch webl fazija: „es wiſu to notikumu ſkaidri ahrsemē norakſtiju, ſtahſta weidä . . . . Es wiſu juims pee-fuhtifchu: — man ir liħds . . . ."

Un teefcham, pehz kahdahm diwpađſmit deenahm es da-buſu no Natarowa nebeesu burtmigu liħds ar ſho wehſtuli:

„Man kotti ſchel, ka ar juims newaru waigā ſchlie-tees. Reparedſeti ſpeesch apſtahku mani wehl iſbraukt uſ laukeem, no kureenes, ſawas darifchanaſ pabeidsiſ, do-ſchos uſ abrsemi; Peterburgā wairb ne-eegreſiſchos, het laidiſchu taifni uſ to man til reebigu Wihni, tad jaut Triestu uſ Wenedigu. Ja gribat uſ Florenzi zekot, tad ſche juims mana adreſe.

„Ar wiſas valiħgu juhs teefcham atdurfatees uſ juhs firſnigi mihejoſcha Vladimira Natarowa.

„Speeſchu juhsu roku un aiffuhtu apfolitu ſtahſtu, ſeu ari atweħlu pilnigi juhsu ſinā un iſleetoſchanā: darat ar wiſu, ka gribat.“

To dotu teefbiu iſleetoſchanaſ es tagad zeku mineto ſtahſtu laftajeem preeſchā:

I.

„Es mibleju tik weenu reisi..... Tas bij 18.. gadā.

Toreis es biju tiko diwdesmit trescho dñshwibas gadu safneedis; augstskolas mahzibas biju beidsis; preekschā man likahs stahwot plafcha un gaifcha dñshwe, bet kahda, par to nedomaju, tik jutu, ka wina teesham wažaga buht plafchā un gaifchā. Spehku man bij dauds, bet fapru un zeribu wehl wairak. Kuram gan tōs gaddōs netihkahs mibleht?... Tā tad es ar slahpu pehz kahdas fewischkaš dedfigas miblestibas; bet taiknibu fakot, nemas Schillera garā — nē, ūds wehlejabs zita, dwehsele firdigi dñsinahs pehz zitas deewibas! Schelkpirs bij man par deewekli; es mурgoju Schelkpira garā un kahdu laiku tureju tihri firdigi fewi par Hamletu. Un kuresh gan tomeht no muhsu pa-audses fewis par Hamletu naw turejis? Patē dñshwe nemanok eelsch mumis ir scho feju isaudsejusi un isstrahdajusi, kas ari manis nelawaja eelschligi tahdam buht. Bet wehl reis faku, ka es ne masak mурgoju Schelkpira garā un mekleju dñshwē Schelkpira idealu, Schelkpira fewischku. Es neganti fewi eewilinoju eelsch rāhm murgu zeribahm, ka satiſchhos pehdigi ar Juliju, ar Oseliju, ar Tiraniju un ar Desdemonu.

Bet ak! Peterburgas semite nedsemde Desdemonu un Oseliju, wina svehj til audseht kahpostus, bruhlēnes, faldskahbas fewibas, derigas tirgotajas un faldigas jaunkundses, kuraš nebuh Schelkpira idealeem nelihdñinajahs, un, pehz fawa eedsimta felluma un besseediga tulkchuma, newar lihdsinatees wina jogigeem wiſpahrigi eem rakstureem. Un waj finat, lai zīs neprahigi, bet es tadehl zeetu, ūtsnigi zeetu! Es wehlejos, ak ka wehlejos mibleht! — bet newareju atrast! Gemihletees arweenu un laut kuraš fewischla, kas preekschā gadabs, es negribeju: tikumigas juhtas nebuh us to nenode wahs. Es newareju zeest nekahdu semaku juhtu miblestibas finā, es zeeniju. — tas ir mas; — es svehti godinaju mihlestibu un wiſu kas us wina ſihmejahs. Es biju oprehmees, ja mibleht, tad mibleht ar reisi, ar wiſu dwehſeli, ar wiſu dñshwibū, un mibleht rāhdu fewischku, kuraš nebuhu schehl aidoi manus neaissahtus jaunibas svehkus, kuraus pa drusſoi iſtehreht man likahs leels pahrkahpums pret ſinamu firdi. Tas domas man dwehſeli ſchraugtin ſchraudſa, ka pehz, warbuht, wajadsehs ar neewaſchanu un ſchelumu atmīneht

scho fawu „pa tuſneſi iſmehtatu dwehſeles karſtumu.“ — Un es neganti fargajos no wiſahm garam ejſchahm moſahm juhtahm. Warbuht, tas gan ſwefchadi iſlikfees, fa es, eelfch teem gadeem, ar manahm karſtahm oſinim, ar manu newenadi eefpaidigu rakſturu ſlatijos uſ miheleſti bu no taſda paoungſtuma un iſmelleta ſtahwolka, tihi ſa pilnigi noſtahjees giſwelſ; — un taſnibu ſakot, pee taſdas atſihſchanas es nažju tiſ zaur galwas un prahta vahrleezinaſchanas.

Un ta es par Schelſpira idealeem jeb domu deewibahm mурgoju. Bet — „ja jau taws liktens buhs Jutelewa, bet ne Rambowā,“ ta man reis ſahds puifens teiza, „tad tu, lai ari ar galwu pa Rambowu dausees, tomehr nonahſt Jutelewa!“ — Ta ir ar mani bij: es mekleju idealu, ſlahpu vežz augtoſt miheleſtiba, bet miheleſtiba pate no ſewiſ pee wiſkahs pee manis nemanot, no taſs puſes, no kuras es wiſnas wiſmaſak gaidiſu, — proti no Jutelewaſ, bet ne no Rambowas. Tas notika ta:

Rahdreiſ ap vulkſten dewineem no rihta nažju uſ možju no turveja eſera kraſta, kurp es ar ſihmeſchanas grahmatu rola aifgahju, gribedams no tureenes ſahdu man patihkamu wi- duzi uſſihmeht un redſeht, ſa pirmee rihta ſtarı wiſu ihpafchi jauki apgaifmo. Tapebz, fa man mahjā nekahda ſteidsama darba nebij, es tiko kusſeju uſ preekſchu, ihſti weenaldſigi ap- fahrt ſtatidamees un gandrihs ſem ſatra kupla, beſla ſoka at- puhſtees noſehſdamenees, kur tſchauganahm, jaunahm fuhnahm miheſti apklahthaſ ſaknes, tihi ſa ſpilveni uſ ſewim atduſe- tees wiſnaja.

Rihts bij loti jousk. Saule ſuhtija uſ ſemi ſawus ſpo- ſchus, ſeltotus, bet wehl ne ihſti karſtus ſtorus. Gara ſable un teewe lauku-puku ſahtiri laiſtijahs no bagati iſbahrſtitas rafaſ iahſitehm, ſa dimanta diſrkſtelehm. — Zihruſt augſtu pa gaifſilo žaurredsamo gaifu lidinajahs un weegls weh- jinkſhu nonefa lihds ſemei wiſa patihkamu trilleſchanu.

Gaiſs bij labſ un ſabi bij ap ſirdi.

Es gahju pa walganu, ſa miheſta ſanta, ſalſeltainu plawu, brihscheem kerigā, garā ſahlē ſtatidamees un weenadi weeglus plawu taurinus un ſferinus iſtſhamdidams, kui ar ſawu trihzinajofchu fauſu troſfni iſlebzha no pat ſahju apafchas, gan uſ preekſchu gan ſahrauſ un uſmetahs uſ zireem augeem.

Ta, ar gluſchi iſklihdusſchahm domahm, pa ſho weetu eedams, es pamaniju ſahduſ deſmit ſokuſ no ſewiſ kupla

sahlē istaiduschos un holtā, gara ußwollū apgehrbtu feewischlu. Wina gulejo, fawas flakahs, smalkahs, bahlrosetahs rokas sem galwas valikuſi, ar kahdu pukiti sobos kawedamahs. Winas leelahs, melnahs, gluschi melnahs, drusku peewehrtahs azis speedahs ar kahdahm ihpaschohm domahm debeks dsiu-mos. Man ic gadijees redseht iahdas domas behrnu fejós, kad wini tapat wahkadamees skatahs us silahm debesim.

Kohdus peezus solus atstatu es pagahju tai garam, bet wina nemas neſatrubkahs un pat fawas daikahs islaifchanahs nepahrgrorisja, til mani weenaldfigi ar azim fanehma un kawedamahs pawadija. Tai, ka likahs, par mani nebij nefahdas behdas, weeno alga, lai manā weetā buhtu ſſens, ſwirbulē waj gow̄s, — wina teefham tapat ifturetos. Winas lehnigā ſkafitſchanahs, ka ſpolchē, apſwihdis fehrauds no weeglas ribta wehſmas walguma, ibſti tapat ſlihdetu vahr zitu kahdu leetu, ka pahr mani. Tas man patika, jo es ih-vaſchi ſawadibas miheleju.

Eg ar, iſliſdomees, ka man tapat weena alga, waj tur kahds ic waj nē, bes nefahdas ſaſtomifchanahs, meerigi, gahju ween tablik us tuweja mescha lagsdeem.

Tur beeu ſruhmu wehſa ehnā es atkal nolikoſ, sem ſmarſchigahm lapahm, atpuhſtees. Wehl nebij desmit minutes pagahjuſchaſ, kad lopu tſchaukſteſchanā iſdiſirdu weeglu drehbju un folu tſchabefchanu: zur ſalumeem apſitahs baltas drehbes un es eraudſiju „nepaſihſtamo.“ Us galwas winai bij weegli uſmets baltas, weegls ſchidrs ſakats, kupla, no gule-ſchanas ſaburſijuſees matu bife guleja ſmogi us mihligi bahl-gana kalla un plezeem, bet walgonce ſlateeni wehl weenadi ar to paſchu neiſprotamu, neotminamu iſteikſchanos gahja pa preeſchu, bet us kureen, — ta newareja noteikt. Ka likahs, tahs azis ibſti nefur neraudſijahs.

Wina pagahja garam tam ſruhmam, if kura fo nemanot manas azis pawadija, pagahja laifli un lebninahm, reiſehm no muſchahm un nekounigeem knuscheem ar teewu, jauna behrsa ſarinu atgainidamahs. Tas feewiſchla bij kahds neiſiegot pahraemofchus un reibinajoschus ſpehks. — To es us reiſes ſajutu, tapebz ka pee virmahs winas folu tſchabefchanas mana ſirds ſtiprak ſahla vulſteht.

Eg neſinu, ka fatros, bet es tigu nolikahm ſatikſchanahm. — Ta ſatikſchanahs bij preeſch manis nolikta.

Winai nemanot pakał eet, noßtatitees fur wina aiseet, isdibinah̄t kas wina ir un fur wina dsihwo, — taś man ne prah̄ta nenah̄za. Ram gan man ta wajadseja? Waj man nebij weena alga, kas un no kureenes wina ir? Man bij deeljan ta paſcha, fa wina sche bij, un pagahja garam, fa es wina redseju, fa wina ari mani redseja tur plawā. Ko gan man wehl wairak bij wehleetees? Man bij weegli, labi un waleji gulehf webja un lapu schnahfschanā, gaischjalo, schkida lagsda ehnā, finaidiht nemanot behrna besruhpibā un Deew̄s fin par lo, — klausitees laiskahm austm eemidsinajoſchū bischū fihfschanu un nodotees atkal jaunahm, veeminā palekoſchahm domahm par neſaufschu ſatikſchanos, kas atſtahja dwehſfelē ar loti leelu ſtaidribu un gaischibū weeglu, dailu un drufku neisprotamu eefpaidu jeb iſtehlojumu . . . .

II.

Bij jau lahdas trihs deenas vəhz ſchahs ſotifſchanahs pagahjuſchās. Es atkal ar ſawu ſihmeschanas grabmatu biju vee eſera un atkal nahzu uſ mahju. tik ne ta, fa wina reiñ, no rihta, bet paſcha dedſinajoſchā, ſlahpejoſchā puſdeenā.

Saule ſpeeda ſpeedin. Nekuſtinats, ſabeeſeſis gaifs bij wiſs pilns twaiku, ta fa tablu newareja redſeht. Augſti pu-teklu weesuli tibſtijahs un groſſijahs po fauſu leelzelu. No ſlahpehm nowihtufchi augi nokahra golwas, it fa dſert praſ-dami. Karſtums neganti nogurufchū ſemi ſpeeda. Gedams qar failu ſtrautu, kas ſlahpejoſcham puſdeenaſ karſtumam par ſpihti, deesgan jautri xitinojahs, es ceraudiſju atkal ſawu „ne-paſiħſtamo.“ Schoreis ta nebij wiſ weena ween: winai lib-đas ſtabweja masa, ſprogaina meitenite, gadus trihs, — tſchetrus weza. Wareja nojeht, fa aif karſtuma un ſlahpehm masa bij loti nowahrguſi, jo wina ar leelu uſmanibu un kahribu ſkatijahs uſ ſawas beedreneſ publeſchanos, ſura, ſtrouta malā zelōs nometuſees, weenā rokā tureja pret ſauſes ſtareem wirs failabs golwas. leelu lapu un ar otru roku tahdā paſchā lauſa iſſlatā ſaleektā lapā, raudſija ubdeni eefmelt. Bet na-hadſtei taſ nekahdi neidewahs: lapa neſpehja eefmeltā uh-dens fatureht, ſahka lozitees un ſwalſtitees, — un toſ ar-weenu iſlija atyakal ſtroutā. Ar muti uhdeni aiffneegt ari nebij eefpebjams, jo ſtrauts bij ſtipri kritees un tagad ſtab-

weja kabdu yus arfchinas dñiki no krasta malas, ta ka, ja leeltees gribetu, newareja nelur atspeestees. Bet tikmehr meitene weenadi ar sawu sihwu un klufti skatishanos zeeti uhdens prassja, ta ka wina wairis ta nefpehja pazeest un sahka mehginaat ar pehdejeem speklem pehz uhdens dabut. Wareja redseht, ka wina paschu ari karstums un flahyes možija, bet tomehr wina weena nela newareja isdariht, til drehbes walga semé un satumos notaklijahs.

Paschâ tai brihdî es gahju garam.

Wina pazebla galwu un paškatijahs us mani ar tahdahm azim, luras skaidri manas masas palihdsibas luhdsä.

Es apstahjos, israhwu is sihmeschanas grahamatas stipru un beesu lapu, istaisiju no tahs kaustau tapat la puikas few trijstuhrigas papihra zepures taifa, un, loti weegli un isdwigi uhdeni eesmehlis, pasneedsu to meitenei. Behrns Nehmaha fahrigi dsert. Wina jaunâ beedrene pazebla us mani azis un ar weeglu galwas palozifchanu pateizahs par pakalpojumu. Meitene padsehrahbs un ar apskaidrotu gihmiti apsehdahs sahlê.

„Luhdsu, eefmelat man ar,“ jaunâ seewischka fazija, — un pee schahs faldahs halses skonos mana firðs aju mirksî sahka atsal pufsteht.

Schoreis wina man ar mibligu smaidishanu un wahrdeem pateizahs un tuhlin apgreesahs pee sawas meiteneis.

„Nu, Lila, eesam us mabju.“

Meitene paškatijahs us wina lebnom, ka luhgdamahs.

„Es newaru pareet . . . es eismu peekufus . . .“ wina ar sudrabflaxu, bet wahju balsi, fazija.

Jaunâ seewischka peekuhlaahs un fanehma wina us rokahm.

Jaeet wina bij pa paschu karstumu, un pee tahda no-gurdinajoscha, nepanesama gaifa fchi nasti wehl us rokahm, tas tai bij pahral par spehku.

„Jums bubs gruht,“ es eedrofchinajos, pee wina tuvak pee-eedams, fazicht, „juhs jau bes ta esat peekufuschi; — laujat labak man wina aishnest . . .“

Wina paškatijahs us mani ar sawu nenoteizaimu skatishanos.

„Bet jums it grahamata . . . kas tad ar to buhs?“ wina eelfchligi manu nodomu peenemdamma fazija, tuhlin wehl ta peckemt negribedama.

„Ismainikam nefamos,” es pasteidsoes atbildeht, „dodat juhs man fawu un es luhgschu juhs manu panest.”

„Pateizos jums . . . Labi, dodat,” wina fazija un uslifa us manahm rokahm fawu krogaino meiteniti.

Mehs gahjahm lihdsas. Mana zela-beedrene wehl weenadi ar plato lapu few galwu no faules stareem fargajo.

„Es mihleju pa weentulahm weetahm sraigah,” wina pehz kahda brihtixa fazija, „gandrihs katru rihiä klihsu tahku un ilgi. Bet schodeen Lila ussteepahs lihds nohkt, un peekufa nabadsite. Meschä tilmehr wahkajamees, samehr nemanot pusdeena bij peenahkusi.”

Meitene tilmehr pee mana pleza peeswehlujees fnauda. Es gahju kusu zeelsdams un eefahrnus us fawu zelineezi pafatidamees. Tagad jau mon fabka gribetees sinah, kas wina ir? Eelksch winaas lisahs kas neatminams buht. Pat wif-usmanigak winu apluhkojot bij geuhki noteikt, — seewischka waj meitene? Wehz isskata wina islikahs diwdefmit diwus lihds trihs gadus weza. Winaas drusku lepnä, zeetä skatichanä, deesgan staltä, taishä, lokanä no auflahm un stih-pahm nefaschraughtä augumä, atspihdeja tihras dabas speestas sihmes. Winaas skaitais un ar weegludeenwidus-semju tehanu pahrwilltais, beesdö, gluschi melndö matdö stahwochais sejs, winaas skaidri baltahs, miblstaahs rokaa un us augsteem pa-vescheem stahwochahs skaitahs un skaitahs lahjas, — wifs tas stahweja brihnum faderigi un tik daileneekam pilnigi faprotooms wilzeenö. Is winaas eefchanas, grofischchanahs, balsas un istureschanahs — ar wahrdu, is wifa, negribot runaja daba. Bet turklaht webl reis faku — tai seewischka bij kas neredses, kas neisprotoms, ko gan smaidischana, gan gihmja isteikschana, ihpaschi azis wareja nomaniht!

„Juhs laikam eseet daileneeks?” wina ejot manöss sihemumöss skatidomahs waizaja.

„Drusku . . . Tik preeksch fewis un tuweem draugeem,” es atbildeju.

„Jums kotti mihliga roka sihmechana; — es faku to bes glaimoschanas,” wina usmanigi ik katru sihmejumu apskatidama, tahkak runaja.

Sarunafchanahs starp mumöss gan eefahlahs, gan beidsahs, ka tas arweenu starp nevasihstameem noteef, un grossjahs op vaeschahm weenaldsigakahm leetahm un notikumeem. Bet man

jafaka, fa pee winaas es neatradu tahs stihwahs isturefchanahs un peefpeefchanahs, kas gandrihs pee wifeem pirmā eepaish. fchanā manama. Wina isturejahs gluschi weenfahrfschi un dabi, it fa pascham tuvakam mahjneekam lihdsās eedama, pret kuru pehz sadfihwes likumeem isturetees newajaga, — jeb fa lad wina weena pati buhtu. Ja winai fahdas domas waj jautajums eenahza prahitā — tad issfazijs; bet newis tapehz, lai „mihliga issliktoš“ jeb lai tikai ar mani farunu usturetu, nē, bet taifni tik tapehz, fa schis waj tas prahitā eenahja, un lad kas prahitā ir eenahzis, tapehz tad newar issfazit? Es tizu, fa ja manis nebubtu, wina teefham runatu tāpat un to paschu ar fawu meiteniti. Ja prahitā nelaas ne-eenahza, tad wina gahja fawās domās deesgan ilgu laiku gluschi flufa, — un man ta flufu zeefchana nemas nebij geuhfa; turpreti es jutos gluschi meetigs un walejs. Eefsch tahs feewischlos, fa man likahs, wifis runaja fchos wahrdus: „Es nela no neweena pofaule neprafu, es neweena neapgruhtinu nedis leeku wina ildeenischku dabu un eeradumus nospeest — un negribu ari, lai man fahds gruhtumu usleef. Es neweena ne-eewehtroju un negribu ari, lai mani fahds eewehtrotu. Ja zilwels ari mani fateekahs, labi, ja ne, — ari labi; un man un winaam tadebt netop ne fiftak ne wehfak!“ Nebuht newar teilt, fa tas buhtu nahjis no zeetas paschmih-sibaš; nē, — turpreti, ta bij tik tahda zilwela notureschanahs, kas dñshwē dauds ir redsejis un dauds isgeetis. Schi winaas ihpaschiba nebuht ne-atstuma, bet usaiginaja lihdsjuschana un, taifnibu fakot, man stipri patika: es labprahit wina roku speestu.

Tikmehr mehs jau bijahm pee leela parka pakalejeem wahrtineem peegahjuschi.

„Nu mehs mahjā, Lila!“ jauna feewischlo, wahrtinu atwehrdama fazija. „Lila! jelees nu: mehs jau pahnahahm!“

Es noliku meiteniti semē un jau gribeju atwaditees, bet mana beedrene mani attureja.

„Genahkat eefschā,“ wina ar tahdu paschu neissfakot mihligu weenfahrfschibu fazija, manas sibmeschanas grahmatas if rokahm neislaisdama, „pakaujat man jel ar eepaishchaas par juhfu valalpojumu pateiktees.“

Pehz ta wina man fneedsa rosu, kuru es firsnigi f-speedu.

Zaur daschohm gatwahm isgahjuschi, mehs nonahzahm
pee wezas muischä, ar leeolem bolteem stobeem, un flaitu
rukhem apliktu balkonu. Pa to paschu balkonu mehs uskah-
pahm augschä — un es atradoe wehfsä, pus goischä weefu-
istabä. Wina bij bagati ispuschka ar pukehlm un pagahjuschi
laiku istabas-leetahm, pee surahm wareja noskahrst eedsihwor-
taju smalkumu un turibu.

„Es lubgschu juhs kahdas peezaas minutes weeneem pa-
scheem palikt; man jahahrgehrbjahs; raugat, fa es esmu ap-
gehrbu notaifisjusi!“ jauna seewischka, sawas drehbes skati-
damahs fazija. „Juhs lubdsami, neisturates zeeti un stihwi,
fa sweschumä.“ wina wehl teiza: „fehstatees, vöhpejat, darat
ko gribat; es azumirkli buhfschu flacht.“

Un wina wingreem soleem isgahja is istabas.

Es aisdedsinaju papirofu un nehmos istabu apflatiht.
Pee seenohm korajahs kohdas loti brangi isstrahdatas bilden;
us avala galda bij darba-kurwitis ar kahdu feeweischu roku-
darbu, kahdi laika-raksti un kahds libds pusei pahrgreests jauns
Anglu romans.

No wifa ta es wareju spreeest, fa mana tagadeja fai-
mneeze naw tulscha seewischka; wina warbuht ir seewischka ar
sirdi un labi apgaismoto. Par to es ta behrnischligi pa-
preezajos.

„Nu, es ar flacht!“ wina ahtri istabä eenahsdama fazija,
un turklaht man peepeschä negaidot prässja:

„Waj gribat brokasti ehjt?“

Schi prässchana bij tik weenkahrscha, sifniga un preeziga,
fa winaai atsfazitees newareju.

„Labprakt,“ es ar neslehpjamu labpatikschamu atbildeju.

„Nu tad chdikam lopä. — Gejam chdamä istabä,“ mana
jauna faijmneeze uslubgdama fazija. „Ak ja! .... Kahda
es tibri fajuluß!“ wina eedama neaufschä virlstu galus pee
peeres peelikuß un galwu papurinadama issauzahs. „Weefu
pee seewis uslubdsu, bet tas wehl nesina pee ka winsch ir!
Es esmu,“ wina runaja tahlat, weegki ar wisu augumu pa-
lozidamahs, un saldi, mihligi smaididama „knaschna Inna
Varionowna S....“

Es ar valozijos un sawu wahrdu sauzu.

„Un schi,“ wina chdamä istabä ee-ejot us syrogaino mei-
teniti rahdidama fazija: „ta ir mana meita, Lila.“

Pee winaas pehdigeem wahrdeem mani peepeschi fawa-das juhtas sagrohba; man ari eelschligi drebuli pahrskehja, ta negaidot un brihnischli schee diwi wahrdi: „knaschna un meito,” manas ausis sitahs. —

„Waj es nepahrklausijos ween? waj es pats ne-esmu apjujis? . . . Ne, tas ir skaidri: wina fazija „knaschna.“ Brihnumas! . . .” Tohs domas man azu-mirkli ka tibens jaur galwu isschahwahs, pee pat apfleptahs eelschligabs satrizinachanahs, krea teescham bij til eelschliga, jo abrigi es biju gluschi peeklahjig. Tomehr wina til tilo preessch knaschnas afahm azim wareja skehptees; — un es wehl nomaniju no winaas ktraidochwahm azim. ka wina us mani paftatijahs un sawadi paftmaihi. Un to skatischanos un fmaidishchanu wareja schahdeem wahrdeem tulkot: „ta? waj nesaproti brahl? — Nekas: es no neweena nebihstos, — man weena alga!”

Mehs sehdamees pee weenahrschi un jauki apklahta galda. Diwi fulaini ar tihereem, balteem virktaineeseem un kalauteem, skaitstas melnias srokas, gluschi kluusu zeessdam un ar godbihjibu mumus peeskaloja. Pee masahs Lilaas galda peebedrojabs mihliga, godajama wezenite ar loti geenigu isskatu, tumsch, bruhnas drehbes ar zepuriti galwa. To wezeniti meitenite sauza par auksi, bet, mana faimneeze — par Mawru Ignatjewnu; bet wezenite atkal „knaschnu“ wairak pee ujwahrda sauza. — Wareja redseht, ka wina ir ilgi schai mahja dsihwojuisti un loti geenijoma.

Bet par manu virmejo eelschligo famulshana jojsaka, ka tas wahrds: „knaschna,” no Mawras Ignatjewnas mutes, mani jo zeeshak tajos domas pahrleezinaja, ka ne-esmu wis pahrklausijees.

„Bet kas tad tas war buht?” es domaju: „knaschna” . . . meita . . . winas paschaas meita . . . Ne, tas newar buht! . . . Winas feja ir gan. — Waj ta ne-buhs winas jaunakla mahfa waj kahda zita tuwa radineeze? Tas buhs wißskaidrak. Tam ta wajaga buht! . . . Bet knaschna laikam pehz eeraduma waj po smiekklam sauq winu par sawu meitu. Bet ka rabdijahs, schai mahja bes winas neweena wairak nebij, — wina bij faimneeze, wina bij pil-nigo fundse. Sweschadi nesaprotami un turkloht loti dabigi!” Schahs domas weenadi mani pa wisu ehdamu laiku mulstaja, lihds beidsot usgehlamees no golda.

Es pee kraschnas paliku stundas diwas, un jašala, sa
tahdū feewischku, ta wina, pirmo reis sawā muhschā redseju,
un tai paſchei pirmai ar laikam ir nolikts palikt pehdigai:
otras tahdas radibas es ne-esmu usgahjis un tizu, ka ari ne-
useefchu wairs!

Ta bij ſeewischka, veenehmiga un peemibliga libds pehdigam,
ſklaifa — libds beidsamam matam, daila — ar to ih-
paſchu dailumu, kura nedod wiſ nekahdas weesibaſ, nekah-
das ſapulzeſ, nekahda iſtureſchanahs, nekahda uſaudſinachana,
bet kure dod daba, ihpaſchi pati no ſewiſ, likteria apſibme-
teem radijumeem, — radijumeem, kureem ir nolemta ta ap-
ſlauschama laime, buht — ſee wiſchka h̄m. Un wina bij
tik ſeewischki gudra, tik ſeewischki attihſita! Man bij bail, ſcho
pehdejo wahidu mineht, jo mums wiſeem ir ſinams, kabdas
ir muhsu, ta noſauktahs mahzitahs ſeewischkas! Es bijos to
retu dabigu radibu ſaur ſcho wahrdu apbehdinahi, kurech wiſu
ſtahdiſa ar waru un netaisni taſ rindā pee dauds zitahm; bet
neka newar dariht! zita wahrda naw — un eð attaifnojos,
wiſmasak ar to, ka es ſcho ſawu iſmelletlo noſaukumu leetaju
taifnakā, labakā un zilwezigalā noſihmē. Ja, ta bij ſeewischka,
ſawadi ſalta un ſawadi ruhbita, kas nekam nebij libdſinajama
un neweenam pakal nedarija, — lepna ſwefchada un
piłnam brihwā! Es brihnodamees wiſu ſlatijos — es biju
no wiſas ka apburſ. Un kaſ eevebrojamē: no pat pirmahs
minutes pee wiſas es ſewi ſajutu gluſchi brihwu, neſaſpeestu
un nefaiftitu ne pat matu, ſchdeju wiſai pilnos diwas ſtu-
das libdsas it ka pat ſew. Pat preeſch mahſas man wa-
jadſetu likumigak un peespeestak iſtureteeſ, ne ka preeſch wi-
ſas. Wiſa ar ſawu nemanamo ſpehku, ar ſawu peewilzigo,
mibligo dabu, jeb, labak ſakot, pate — wiſa ar ſewi prata
wiſur eemitinah tueenlahſchibū un dabigu iſtureſchanos pret
wiſu un aifſiſht wiſas ſadſiħwes eeraſchu nebrithwas iſture-
ſchanahs. „Ja, ſchi ſeewischka mahſ zilwekeem diſhwot kaut!“
es ſewi nodomaju, „un mahſ zilwekeem ſpeest, ſawuteis wiſai
diſhwot kaut!“

Mehs wiſu laiku ar wiſu runajahm beſ apſtahſchanahs,
— un abeem mums waloda weegli tezeja. Kad es ſaklu
atwaditees, tad wiſa ſneedſa man roku un uſluhds uſ preeſch
pee ſewiſ. Es apſolijs.

„Es ſche eſmu gluſchi weena pati,“ wiſa ſazija: man
nekaħdu zitu naw. Atnahſat, kad eedomajatees; — apſehdi-

samees, paplahpasimees . . . . Ar jums es esmu weenadi preeziga; un kad nebuhschu preeziga, tad fazischu."

Es pateizos par to atklahtu issazifchanos, wehl reis f-speedu winas roku un aifgahju nospeest no leeleem dosch-schadu domu un juhtu wilkeem par manas jaunahs pa-sihstamahs neisprotamu raksturu un apburis no winas bri-nischiela dabiga jauskuma.

III.

Es winaā biju eemihlejees. Es winu eemihleju us reises, — no pirmahs minutes, no pirma winas wahrda.

Un tahs juhtas nepeewilkabs wis nemanot, negrusda wis, kā masa dsirkstelite, kura pamasam eedegahs; — nē, ta bij kaisliba, kura azu-mirkli mani ar wisu fawu spehku apkampa; kaisliba, kura speedahs libds laulu smadseneem, gan salda, gan mojidama. Es, kad no winas schēhros, jan to ar wisu dwehseli, ar wisu fewi mihleju; — ja, tahdas feewischkas zitadi mihlet newareja! Winai wajadseja atdot ar reis wisu, waj nela, — widischlam tur weetas nebij. Libdīgas dabas spebj ar weenu faaskatishanos, ar weenu azu pamirkshkinashanu. — waj nu eedsimtu neleeti poehrwehrst par labdarishchanas deewibu, waj paſchu laboko, paſchu mihilstalo žilvelu azu-mirkli pesspeest us bresmigu issamisefchanas pahrs-kahpschanu apsolitees.

Ehrmots gadijums: es melleju un gaidiju tahdu juhtu, bet kad winas paschaas negaidot un nemanot mani ar wisu fawu wareno spehku sagrahba, es it kā fabijos un pats fewi eekschligi famulsi un fareschgijos pirma azu-mirkli, kad tahs juhtas kaidri atsinu. Tahdas vaschas juhtas samana jauns medineeks, kad winch pirmo reis fawā muhshā iiset lahtscha dīht un peepeschhi negaidot dīlkā, tumshā meschā ar scho ilgi gaiditu zeemiku fateekahs. Schi libdsiba preeksch feewisch-kahm un mihlestibas naw nesahda lischeschana, bet ta ir dīshwa taisniba. Ja es ari pats nesaprotu, par ko es tā famulsi un nobihjos. „Waj newajadsetu atmest, waj negrees-tees atpakal, — deesgan, — atskahytee? Jo bail sahk meesees!“ Bet sirds, kā bungas sita ahtra nemeera marshu un fazija: „us preekschu, us preekschu! tu est usgobjis to, fa

tew woſaga, fa tu ilgoſees. Naugi, faſ ſas par wilinojoſchu, ori dſejigu gadijuſu! Skatees, faſ ta par brihnifchlu, fairinaſofchu un peewilzigu feewiſchlu! Nu til uſ preeſchu, uſ preeſchu, beſ atrakat ſkatiſchanahs! Atpakat tu wairſ newari tilt: — ſas naw eefpehjams, par to pat domaht ir welti!"

"Nu, welns norauj! tad uſ preeſchu, tad uſ preeſchu!" beidsot eſ or roku atmesdams ſaziju: "ſcho war mihecht... Né, wiſu waſaga mihecht! oiraſ tahdaſ ne-uſeeſt!" Kad aiwarſ jou zilweku greeſch un well eekſchâ, tad tur nepaliſds nekahda zibniſchanahs nedſ brehſchana pehz valihga: tad iſ- glahbtees wairſ naw eefpehjams! tur woſaga atlautees wi- nam, lai jo dihſak war aſtribeet: neglahbs tur wairſ ne- kahds ſpehks, nedſ glahbihs nedſ valihdſehs!"

Un eſ ar atlahwu pilnigu walu un ſeelu platiſu ma- nahm jaunahm juhtahm fur ſtaigaht.

Deneas iſhetras pehz pirmahs eepaſiſchanahs eſ atkal ar jauneem ſeekeem drebukeem un foſtinguſchu ſtriſi pee winas nogahju.

Wina mani atkal ſanehma fa ſinams, jeb, labak ſakot, pehz ſawas dabas nepeefpeefti un zil weenkaſhſi ween war, ta fa paſchu tuwako zilweſu ſanem un ta fa pee muſis ne- teek wehl newis druſku ſweſchaki, bet pat tuwakee zilweſu ſa- nemti. Til ween winas ſawilſta, weenaldfigo, druſku zeetä un zaurspeedigà ſkatiſchanahs likahs uſ mani runajot: "eſ jau ſahku domaht, fa tu negribi wairak pee manis buht. Nu, tad atnahzi, atnahzi! Valdees ir par to!"

Jo ilgak eſ wiña luſkojos, un wairak eefſatijos tanis tehraudainas afas ažis, taſ gihm̄i, kura til tiko, fa zaur ſchliſtru apſegu ſahds behdigſ ſweſchads ſpihdumis bij nomamoms, tad jo wairak pahrleezinajos, fa ta ſeewiſchka ir ſwe- ſchado, neſaprotama, bet ſawaldfinajoscha un apſulbojoscha fa pote giptigà tſchuhſta, kura ar weenu paſchu ozu uſme- ſchanu veerauj pee ſewis pat bailigo.... ſakenu.... Un eſ ari iſſatijos tihri fa ſakens pret to ſkaiſio tſchuhſku.

Tapat fa wiña reife, man bij labi, ſilti ap ſtriſi, mee- rigi un veemihligi pee winas; eſ biju it fa mahja patſ pee ſewis, bet turklaht ori dwehſelē ſajutu, fa wiña mani tur zeeti or ſawu apſulbojoscho ſpehku, tur un nepalaſch, war- buht pate ta nemas nemaniſdama, nedomadama un pat ne-

gribedama. Es jutu fewi weenadi kahdu gruhu, faldi schau-
djoschhu bailibu, kahda alasch behrneem ir paſihſtama, kad kas
jauns, nesinams gaidams, kas agri waj wehlu nahls un par
ko winam leels brihnumas buhs. Pa dalaï tahs juhtas lih-
dſinajahs tai nemeerigoi kaislibai, ar kahdu klausitais fagaida
daschreis brihnifchakas teikas waj stahsta israifchanoß, — kuras
pahrspiblè muhsu juhtekus it fa drudſi.

Schoreis mehs runajahm ar winai dauds. Un lubl, kahdu
rakstura ibpaſchibu es wehl pee tahs feewischkas eeweheroju-
ta bij weena no tahm dabahm, kuras, nebuht ta newehleda-
mahs, negribot peespeesch zilweku sawa preelchâ wiſu ſirdi
iſgahſt, — tapat fa laba ſkaidrs laiks dod alasch darbam
ſkaidribu un ſekmi. Juhs par peemebru, fehdat ar to fee-
wiſchku kopä, bet juhsu dwehfeli manda ta ne-atſumjama
wehlefchanahs winai uſtizigi wiſu fewi iſvlabpaht, fa zilwels
ſtabw pret sawu eelſchliku pafauli. Waj warbuht, fa wina
ta walodu eewilktu waj us atklahſchanos iſaizinatu, — no
ta ne webits: winai now us to nekahdu noluhlu, nekahdas
wehlefchanahs, juhsu dwehfeli iſſunat. — winai gluschi weena
alga, kas jums us dwehſeles, par to winai nekahda behda; bet ne-
gribot iſſazidamees, juhs atkal topat par wahju ſakiti, kusch patſ
lez giptigai tſchuhſkai rihkſe. Win a klausab juhsob, — wina
mihlinajahs ar jums, ar juhsu uſtizibu un behrniſchibu. Iſſaka-
tees preelch winas droſchi, juhs neka nepaſaudefat, juhs ta
nenoschelofat: jums til taps ſrds brihwaka un weeglaka.
Jo ir wehl preelch marmora tehleem, eelſch kureem daileneeki
jauku un augſtu deerwiſchibu celikuschi, zilweki sawas dſtakahs
lubgſchanas, domas un zeribas iſſazijuschi, — un deerwiſch-
iba peenehma gan winu lubgſchanas, domas un zeribas, bet
nemalſoja wiſ mirſtigam par to ar sawu atklahtu iſſazijicha-
nos. Un mirſtigais to gluschi labi ſinaja, fa atklahtas iſſa-
zijchanahs no tehla negaidihs, — winſch ari pehz tahs dauds
nezentahs, til luhsab. Tapat ari kraschna: es, Deewſ ſin,
par fo un no kahdas vamudinaſchanos dſhſtis, iſſaziju winai
wiſu sawu dwehfeli, bet wina ne pus wahrda par fewi ne-
iſmeta; un es biju gluschi pahrleeginaſees, ne til ween es,
bet nekahds ſpehks us paſaules neveeſpedihs winas preelch kaut
fa iſſazitees. Win a wareja klausitees, wareja juſt, prata ari
tabdu atklahſchanos zeeniht, bet nekad nemalſoja vor to ar
ſawas eelſchlikas paſaules atklahſchanu, — ta til winai wee-
nai bij ſinama.

Es winai iſſahſtiju sawu mihlo nodomu par zelofchanu

us ahrsemehm, krai schahs waſaraſ beigās wajadſeja notift, — un kraschna klausjohs uſmanigi, ari iſteiſa ſabdaſ no ſawahm ahrſemju dſihwes atmikahm, kur wiſa ſahdu gođu ſabijuſi. Rad eſ wiſai karſti par teem ſapneem, tahn zen-ſchanahm un ſeribahm runaju, kuraſ, gadi tschetri — vezi atpakač, pebz pirmahs pamoſchanahs no gora meega, ir mumš wiſeem tiſ dohrgaſ. tiſ jaunao un kuraſ jau tagad — ak wai! ir polkuſchäſ par oprastahm un flaidonigahm tagadi- baſ vlohpahm, — wiſas domoſ un ſirds iſwehſmoja tizibu uſ ſchahm ſeribahm un libdſjutſchanu pee tahn jaunibaſ zen-ſchanahm, koſ ſlaidri uſ wiſas jauka gibmja atſpihdeja. Ari par juhtahm eenahja waloda, — „par miheſtibu.“ Es ar peeklahjibu, bet ihſti karſtahm aſinim, iſſtahtiju wiſai ſawu uſſkatu uſ juhtahm un nolaifchanos pee feewiſchlahm. (Sirds man taī minutē ſitahs pawifam rauſtigi un newe- nadi.) Wiſa klausjohs mani ar libdſjuſchanu un gandrihs ar weeglu brihnischanos, ne ar tiko eevehrojamu ſobojoſchu ſmibneſchanu. Wiſai, fa likahs, tahn domas patika; bet man negribot nažja tohs juhtaſ, fa eſ preekſch wiſas tihri fa behrns iſſlatoſ; bet maſs, neſamaitats behrns. — tas man atkač patika.

Pebz pawadita waſara, mehſ jau fa krfnigi draugi iſ- ſchlihramees — ne wahrdob, bet ſirds. Wiſa man ſawa uſluhguma wairs neatjaunoja, wiſa, wiſzauri ſakot, neko ſawā dſihwē ne-atjaunoja: ja gribi, — labi, ja negribi — weena alga! Bet eſ ſlaidri ſapratu, fa wiſas uſluhgums wiſa reiſe nebij ar ne ſahdeem wehjo wahrddeem preebahſi, bei ween- teeſigſ un peeklahjigſ, jo wiſa runajo weenadi pateefigi un taisnii. Un eſ ſahlu wiſau deesgan beechi apmelecht.

Reis no reiſes mehſ tapahm zeetaki draugi, tas labā, weenkaſhrahdraudſibā, kura dara zilwekuſ par zilwekeem, data zilweku labaku, ſitaku un pateefigaku. Bet miheſtiba tilmehr eekſch maniſ weenadi ween ſiprinajahs un ee-ehdohs dſikaf un ſlepeneak. Mani jau nepahrvarami wiſka pee krasch- naſ pate ne-atsiumjamalā ilgoſchanahs, bet eſ zeetu fluſu un ne wahrdia par to nepihſteju, wiſadi publedamees (lai ar ne ik reiſes ar ſelmi) ne maſakahs ſuhmes no wiſas nerahdiht; eſ ari vota, neſin par ko, hoidijos wiſas draudſibu pameſt. To man it fa ſahda dabiga juhta peekodinaja. Gelfch krasch- naſ eſ ne pat maſakahs paſrwehrtiſchanahs nenomaniju:

wiaa bij weenaldsiga, kā orweenu, kā jau pirmā muhsu ee-pasihfchanahs deenā. Taī feewifchā, kā likahs, wifas domas un pahrleezinashanahs, wifas juhtas un firknibas, wifas nolaishanahs vee zilwekeem un apfahrtejahm buhfschanahm dweh-felē ar reisj nostahjahs, ar pirmo azu usmeschanu: kā un kahds winai kurefch zilwels ifrahdiyahs, un kā wina pret to sahka turetees, taī tas wedahs jo projom bes pahrmihfchanahs. Tāpat man ari bij pret wina: wifas peelipshana un pee-mihliba pahreahma mani jau paschā pirmā reise, un to pee-mihlibu taī paschā augstumā natureht, mon newajadseja nekahdas peespeefchanahs. Bet, jaſaka, kā es it kā akti atſinu wifas ne-atminomu un man gluschi neisprotomu tikumigu pa-augstinaschanos pahr mani; es jutu wina augſtakū un wairak pē-augufchu par fevi. Spehks bij wiſs wifas puſe: es it kā negribot žentos winai eekſchligi paſemotees, un jaſtu fevi wehl par puiku ſchabs feewifchlaſ preekſchā. Un wina, laikam, gan ſirds dſikumids to nomanija un atſina, lai gan ahri g nemas ſchi augſtiba nebij redſama.

Es ar wifem ſpehleem zihnijs ſawas juhtas preekſch wifas apfahl, bet . . . ap diwdeſmit otro gadu nahkahs loti geuhti miheleſtibu apſlebpt! . . . Inna Lorionowna, zik es waru ſpreest, laikam ſen, ſen toſ noſlehpumus ſaprata: nolahdeta gihmja noſarkſhana mani nodewa! Un zik es patš par to leeku noſarkſhanu ſirdijos! — Es reiſehm nemai wi-nas paſtahwigas ſkatifchanahs newareju panest. Wina gluſchi mani apſwilinaja, ſpeeda drebeht, ſakarfeja un ſamulſinaſa. Bet bes ta winai bij wehl ta nonahwejoſchi apſulboda ma ibpaſchiba ar azim, ta ſakot, durt: — reiſehm fehd gluſchi meeriga, dſiki uſ ſemi ſkatidamahs, ta kā garahs mel-nahs uſazis ſlaidri pret bahli-melnajeem waigeem atſpihdeja; — bet peepeschi, gluſchi neqaidot, dur wina jubfu azis fa-was til taifni un jaufveedigi, un ar reisj jubfu ſirdij dibenu dibenus ſadedſina, kā ſibens, ar ne-atſitamu leefmu. Nu, kā tur now jadreb, kā tur now jaſamulſt, kā tur paſcham augſtakam waigam now azu-mirklī drudſcha karſtumā janofarſt! Ak tu Deewſ! koſ tahs par azim, kaſ tahs par apburofchahm azim bij tai ſeewifchtaſi, un lo wina ar tahm azim wareja iſdaribt! Tahs bij tihri ſſinkſa azis. Waj eſat kahd-reis eekſtatijuschees tōs neisprotomids iſlebjumids, puſ louwas, puſ ſeewifchkaſ, un woſ eſat eelahgojuſchi to lepni meerigu un turklaht ſlumji zeſdamu wina gihmju iſteiſchanos, lihds ar kuru wina nekuſtoſchahs azis muhſham nenowehrfchami,

nepadewigi, neisdibinajami un stibwi, mehmā un noslehpumu pilnā tahlumā skatahs? Tahda bij pa leelakai dalai knaschnas Inras aju isteikschanahs. Es atminu winu, kad ta kahdteis sahlē tabdā isskata guleja, ar elkeem atspeedusees, ar pageltahm kruhtim un galwu, kahdas minutes nefustedamahs domigi tahlumā skatijahs; tur es pirmo reis winas gibni un azis nomaniju stipru weenadibu ar sfinckfa gibni un azim. Tahs bij tehrauda azis, — labak es winu nemahku nofaukt — azis sposchais kā tehrauds un duhrahds reisehm faltas, kā tehrauds firdi. Muhsham meerigas un drusku lepnas winas reisehm nefā fewi eelschligi noslehpitas zeefchanas un klyku, skumju, it kā aizinajoschu fabribu. Winas turpat mihlinaja, tur ari nokahwa. Winas bij breefmihi dauds magnetisma jeb us otra zilwela vahrejoshcha spehka un dauds flevenas wili-nojochas un nesnamas apsolischanas; winas laistijahs kaut kā lauwās azim lihdīgħ; lauwās lepnuns un lauwās militiba. Weenā weetā til winas pahrwehrtahs: tad, kad wina us sawu mozo Lila skatijahs waj winu mihlinaja. Kad us wiſa winas gibni ja bij lasama ālta mihlsta un gruhtfirdigi mihlinajosha isteikschanahs. Tahdōs brihsħōs man isdewahs eelsch winas azim kahdu d'sħiewu mahtes jufchanu nokert; bet tiko aisskrehja Lila, tad knaschnas azis tuhix eetehrvahs sawā eerausta ehnā. Ja, es wehl faku, ka tahs bij apburosħas sfinckfa azis.

Un wiſa isskatajħas pate man wiſa, kā sfinck, — kā kahda apslehpita, ne-atminama mihla.

IV.

Man kaifliba sneedsahs liħds ougħtakabm robesħħabm. Man jau saħla meegħi sust. Mana daba, eerafħas liħds schim til weenadas un weegħas, valika us reiħes loti neweenadas: te schultigħ, te errigħ, te gaudigħ, te feħrigħ, te us reiħes aktal, ne no fha, ne no ta, jauntr, labprabtigħ un mibligħ. Tas wiſs, wiſs bij no karstuma wohjibas. Mana buħxħana bij tahda, ka es gauschi weegħi wareju dabuħt delumu kaites, waj ahrprabtigu mahjā eekultees. Ta besvraħtiga mihlestitba fästħawjea tikpat no dabigħam, kā no garigħam kaiflibahm. Bet wiſ'breefmiġal bij tas, ka es neweenam newareju sawas ħrds aiklaħt. — neweena vašha man liħdsas nebix, wiſs bij

jaſlehpj dwehſeles dſilumðs, — neweena wahrdika, neweenas ſchelofchanahs. Iai ari waj par ſawu multibu, newareju iſ-mest. Bet ſaku, fa kaſchna eſ negribeju, ari nedomaju un nemurgoju to iſteikt. Un ſatru reiſ, kad wina mani ar fa-wahm azim ſwilinaja eſ faſſaitos un etrojos uſ wiru un lahdēju ſawu ſſinkſu. Reisem man wina iſſlatijahs fà pats welns, — bes ſmeekla eſ ſahku wezahm paſaham tigeht, — un pee ſha apmulſnajosha welna eelfchligs ſpehls mani fà raut rahwa.

Bij pirmā nakti ſtunda. Wiſs dahrfſs jau eetinahs ſaurreſomā gaifmas-frehſlā un kluſi tſchulſteja ar to ihpa-ſhu, ſlepenu waſaraſ nakti tſchulſteſchanu, ſura tilk ſmalli ſildina un drufku juhteklus trizina. Kaſchna no galwas lihds ſahjahm, leela, ſmallā laſchimira ſegā eetinuhees ſehdeja uſ pułehm aplikta balkona paſahpeneem. Es ne taiku no winas ſtaigagu uſ preefſhu un atyakat po klajumiru. Scho-waſor mumſ runa kreetni neweizahs. Wina bij meeriga, weenada, fà alaſch un til reiſehm, — laikam — fo domaja. Tà pagahja ſahda ſtunda. Beidsot wina mani aizinaja.

„Natarow,” wina ar ſawu meerigu un lehnigu baſi fa-ſija, nemaf uſ mani neſlatidamahs, „nahkat ſchurp, fehstatees man lihdsas. Es gribu ar jums runaht.

Es peegohju un uſ akmena paſahpene apfehdos.

Kaſchna ſlatijahs man taisni azis, it fà mani eelfch ka vahrbaudidama. Es atkal ſamulſu no winas paſahwigas ſſatiſchanahs, un ſchoreiſ wehl wairak, fà zitkoht. Klufſ brihdiſ vagahja. Es fà drudſi gaidiju, kaſ nu buhſ.

„Juhs mani mihejat, Natarow,” wina beidsot ar tahdu baſi un ſmaideem faſija, kuri man gluschi walodu aifrahwa.

Scho teikumu wina iſſazija ne fà tulſchu neekus, kad ſita naw fo runaht, ne atkal til ſwarigi, fa par wiru buhtu fo domaht. Es teefham neſapratu, fà to teikumu ſanemt. Taſs ſeewiſchkas muhſchiga noſlehpumiba, — noſlehpumiba, weenadi un tagad jo pilna mehrā! Tomehr winas wahrdi peefpeeda mani drebeht, tafehz fa wiri bailigi uſ paſchaſ firðs atſitahs: es dabigi faſjutu, fa nupat muhſu ſtarpa ſam iſraifofcham wajaga iſnablt; bet es nodomaju wiſodi labak winas teikumu par tulſchu neezigu iſrunu iſſlatiht.

„Es mihleju ari labpraht jokot,” es atbildju, raudī-dams weenaldsigi un dabigi noturetees: „par fo tad es juhsu newatu mihleht . . . .”

Kraschna no jauna wehl pahrbaudidamaš us mani paskatijahs, kā pa preeskhu.

„Es sinu to.” wina weegli galvū palozidama fazija, tik juhs negribat saprast . . . .” un kraschna us kahdu brihtiku apdomajahs.

„Klaufatees, Natarow, so mumš lihds ar wahrdeem mehtatees,” wina pebz ihſa brihtina usfahla, — „juhs jau mani esat eemihlejuschees!”

Man wipahrigi karstumi pahrkrehja. Sirds pagihba, it kā tad winai ko ſmagu wirſu uſweltu . . . . Es fajutu, ka newaru neweena wahrda iſrunaht, mehle bij kā farauta, tapebz ſahku winai, neisprasdams un jautadams, azis ſkatitees.

Bet kraschna wiſ nefamulſa.

„Man schehl juhsu,” wina kluſu ar fawu ne-atminamu eeraſtu balsi fazija.

Ta es wairš newareju iſtureht un tapu viłks.

„Pateizos jums, kraschna, par lihdszeetibu,” es faufā un ſalaitinata balsi eefahku, ahtri no ſawas weetas uſzeldamees; „tik man leelahs, ka es juhsu us to nemas ne-esmu wedinajis mani ſchelot. Kahdo jums par to behda, waj es juhsos eemihlejees? — jo es jau juhsu ar fawu mihlestibu neapgruhtinu, es winas ne-isleeku jums us iſrahdiſchanu, es jau jums par winu ne reiſes ne-esmu vihktejis: — kas tad jums manis jaſchehlo. Draugi mehs efam bijuschi un pa-likſam.”

Scheem karsteem wahrdeem par atbidi kraschna tik pafmaidija, tā kā uſauguſchi zilwelki par ſmejamu behrna pu-koſchanos ſmaida. Kats wahrdes, winas uſkatiſchanahs un ſmihneſchanā mani kaitinaja lihds pehdigam.

Wehl pagahja kahdas minutes pilnā kluſu zeeſchanā. Es ſahku ſtaigaht pa balkonu, bet drihs ayſlahjos vee vuļu-piramidēhm un neim par fo, gluschi kā bes atjautas ſahku Hor-tensiju lapinas ſkaitiht. Pa wiſu to laiku kraschna nemas ſawas ſehdeſchanas nepahrmainija, — wina ſehdeja gluschi tāpat, kā preekschi ta, it kā ſtarp mumš nemas ta māsa kilda nebuhtu gadijusfees.

„Waj juhs aymeerinajatees?" peepeschi negaidot winas mihfsia, gludena balsi atskaneja.

„Gluschi un pawisam!" es, la no drudscha raustit, atbildeju.

„Nu tad nabkat schurv, apfekstatees," wina gluschi ne-pakustedamahs fazija.

Te nu man heidsot ir vechdigā pazeetiba suda. Un Iau-nums, pate dedsinajoscha laifliba un dusmas un mihlestiba zibnijahs un wahriahs mani — wiſi ar reiſi un par peeli-kumu pee wifa, man apjauta sahla sust: es tāhs ſeewiſchkaſ nefsapratu. „Nu ir waj naw! iſfazischoſ reiſ!" es nodomaju un geeschi un droſchi pee winas peegahju.

„Klausatees, knaschna," es or dreboschu balsi uſſabku, „es teſcham juhſu nefsaprotu . . . . Kam juhs mani par to jautgat? Jo jums tas gluschi weena alga! Waj tapehž, Iai waretu pasmeetees un mani pamoziht? — Bet tas ir nezil-wezigi! es juhſu wehl nekad us ſmeefhanos ne-eſmu wedi-najis! . . . . Ja juhs gribat ſinat, — es mihleju gan juhs. Es jums to tagad taifni ſaku. Bet, waj juhs ſinat: es nekad nedomaju jums ſcho juhtu atklabi, bihdamees muhſu lobu ſatiſmi iſpoſiht. Juhs jau tilpat manis nemihlefat, — kam tad wajaga prasiht?"

Wina ſanehma mani pee rokas.

„Ja, es redſu, ka juhs mani nefsaprotat, Iai gan nomainju, ka mani jau ſen mihlefat . . . . Nu gan fahdreib ſa-pratiſat!" knaschna uſſabka, manas rokas nepalaſdama un it ka mani aymeerinaht gribedama. „Luh!, redſat, Matarow, par to ar man juhſu polika ſchehl, ſod ſen jau redſeju, ſik dedſigi juhs mani mihlefat. Es ſinu, ko ir juhſu pirmā mih-leſtiba; juhs paſchi man fahdreib iſſtabtijah, ka juhs us ſchahm juhtahm ſkatarees. Es ſinu, ka juhs winas gribat nospeest un nonahweht, bet welti. Ja juhs buhtu wezaks un wairak ſamaitats, ja juhs ſkatoſor ar gitahm azim us tahm buhſchanahm, proti drusku weeglak, ka pee mumis gandrihs wiſi ſkatahes, es tad ari jums nemaf par to nebiſtu, bet tagad es weh! ſaku, ka man juhſu ſchehl, man ſchehl to jauno weſeligo juhtu, kuras juhs paſchi eſat nodomajuſchi nonah-weht un iſputinah."

Es klausijos wina or wiſleelako uſmanibu, bet tomehr pateesi nefsaprotu ſew iſtulkot, ko tas gan wiſi noſihamē. Manu galwu ſahla ſchraugt un ſpeest, tihri ka ar ſawilku ſihipu.

"Nu . . . . un tad?" . . . . es heidsot ar leeleemi puh-lineem issaziju.

"Nu tad?" kaaščna manus waħrdus atjaunoja, besga-ligā taħkumā fkatidamahs, — "mihlejat mani waix ħeslehp-damees. Juhs mihlejat loti weenkahfschi un firfnigi, loti godigi, ne fa tad wajadfigs buhtu taħs juhtas nonahweht. Mihlejat mani ar pilnu mihlestibu, lai jums sel weena gaischa atmina paleek! Juhs tagad, wehl to ruħlto juhtu nesinat, ar kuraħm zilwels peemin sawu neisdewusħoeb jeb nonahwetu mihlestibu. Ta wehl juhs nemas nesinat, bet miħ-lejat weenteesfigi, kamiehr mihlejams. Juhs man pehz par to daudskahrt patekkatees . . . ."

Es libgħsmiġi pelleejos vee winas rokaś un to noſku hyspiju.

"Nu, klaustatees jel mani," Inna Larionowna runaja taħlaq: "juhsu feewa es nebuhħschu, bet miħlakā . . . . gan. Ko juhs drebbar? Ko juhs til fweħxha mani klaustatees?" winna negaidot man prafija, veepeshi sawu runu vahraudams. — "Waj jums pateesi no atlalħos issazifħanahs bail? Kam jums ta wajaga, taħs paċċas domas gan issaziżt, bet tif-fahdōs kaunigi fmalkōs teikumōs fatihstas? Par welti, Nararow, mumns ar aissexbahm azim kerstitees. Un preeħx ka tad gan ta ja-isturahs? Es wehl reis sakfu: man juhsu schebl, tapeħż es gribu dot jums fahdus laimigus briħħusch d'sibwiċċa."

Wehl winas pehdigo wahedu kreetni nenoklausijees, es ar dobju preela eekleegħchanos un raudasħchanas nenowaldidam, kas par wiċċu to moziħanahs un zibniħchanahs laiku mannōs fruhis biji faktahjee, libgħsmi winati vee fahjahm fritu; kà noſlaħpis es, wiċċi drebbedam, winas kahjas fkuhpstij, winas żeku aplampi, kà ahrprahħibas reibumā winas p-eelabinojofħħas aqis s-katijos. Es valiku gluschi bes praħta no-fħabs p-eepeshi uinahkufħas laimes; es ne-atminu, kà weħ-lak ar mani notika . . . . Un wehl tagad, pehz t-fetrettem pagħażju fheem gadeem, man tas briħdis, nafti un galia ta-ferwijsi kaa isleelħas kà fahdus mozijsiħ un saldi apreibina-jofħħas fapni, kà fahda preeziga, dsejja pafalo.

V.

Waixak ne kà inebnesi es nodiħwosu pilnā mihlestibā un pilnā laimē, — laimē, kura man usnāħja kà fahdus fposiħa

ſapniš, peepildits behrniſčig i bejruhpigeem preeleem un besgaligu ſaiſlibu, vēž kuras laikam zilwelam ne-atleekahs ne fa wairak no dſihwibas fo iflubgt nedſ gaidiht, kura winam atdewuſi pahr-pilnibā un us reiſes wiſu, fo tilk ween ta preeſch wiſa labu wareja ſagahdaht. Un tomehr es taħs feewiſchlaſ ne-iſprotu; wiſa preeſch maniſ palika alasch ta pate ne-atminamо mihiſla, kahda wiſa bij pirmā muhsu eevahſchan s deenā. Waj wiſa pati ari mihiſea? Schis joutajumus paleek mon lihds ſchodeen ne-atbildets. Es bihſtos ſaziht ja, newaru ar teift ne. Reiſehm es bij gataw s tigeht, fa mihiſea, reiſehm atkal likahs, fa wiſai tilk par mani, naboga puiku, bij eeschehlojees, jo wiſa ſaprata, fa ta ſaiſliba man bij nolikta, or fo jokot newareja. Un wiſa mani uſſlatijo fa puiku, fa behrnu; ari daudſreis moni mihiſina ſopā ar maso Lili un mihiſina-jumuſ dalija mumus lihdsigi, fa mohte, raudſidama ne weenam ne otram pahri dariht. Un tajās reiſes wiſas azis laiſtijabſ fa ſirſnigas mihiſeoſchaſ mahtes juhtas, un weenigi tilk ſcho juhtu deħl wiſa fawu gihmja iſleikſchanos paht-groſſija.

Katru mans mehginajuſm, ſcho feewiſchku iſprast jeb at-mineht, bij weſtigſ. Katru reiſ zik es or azim waj wahrdeem wiſu us atlahtu farunafchanos par fawu eedſchig u pafauli un pagahjibu uſaiginaht griveju, wiſa weenadi man fawu tehraudainu azu ſtarus preeſchā aiffchahwa (bet nekad ne puſchplehſta wahrda!), kuri, fa likahs, man taifni un iħſi ſazija: „ja wehl eedroſchinasees weenu weenigu ſin-kaħrigu waħdu waj uſſlatu man rahdiht, — tad starp mani un tewi wiſs muhschigi pagalam!“ Un man negriboſcham bij jažeefch kluſu; bet tai pafchā laikā pahr wiſas giħmi iſpluhda weegla ebna no ſahdas taħku, pafchā ħirds dibenā, wiſu ſħnaudſoſchaſ un koſdamas atminaſ ruhtuma.

VI.

Bet veħdig i es ar taħm ne-atminamohm buħfħanahm, kaſ mani til ilgu laiku možija, aprados un mitejos wiſahm rakal domaħt.

Kahdreiſ Inna Ħarionowna (taſ jau bij waſaraſ beigās), negaidot man prafija:

„Kad juhs braufsat?"

„Us kureenu?" es brihnidamees jautaju.

„Us ahrsemi."

„Us ahrsemi?! . . . Ak tu Deewəs, es gluschi to brauf-
schau biju aismiriss! Es nebraufschu us ahrsemi."

„Par ko? Tahs jau bij weenadi juhus mihkakahs do-
mos," knaschna usstahja.

„Manis labad, — lai ari winas tahdas pashas paleef.
Warbuht, sabbreis ari aibraufschu . . ."

„Nè, tu jau folijees schoruden brauft; tu pats man to
faziji.

„Tad gribuju, het tagad wairas negribu."

„Nepastahwigs, ka behrnas. Tew jabrauz!"

„Kadehk gan man jabrauz?"

„Tadehk, ka reis pats folijees. Kas reis fazits, tas ja-
vilda."

Es tik plezus paraustiju. Ko gan tas nosihmeja? kas
par domohm bij schai farunai? — ta bij atkal preelsch man-
nis weena mihlla.

„Tu brihnischka feewischka!" es heidsot faziju, „waj tad
es pavism waru no scheeenes aibraukt?"

„Wojaga."

Un tas ihfais „wojaga," skaneja ta, ka tur wairas ne
masakai preotschanai weetas ne-atlikahs. Es fajutu, ka man
winas preelschā wajaga padotees, tapehz, ka ta feewischka
weenadi garigi bij dauds augstaka par mani un es dabigi
fajutu winas garigu spehku, winas dselotu raksturu nodomus
un winas reto waldfosho augstibu.

Wina usstahja man brauft.

Pehdigās augusta deenās es taiñjos brauft us pilfehtu,
pehz ahrsemu poses.

Bulksten astonās wakarā sirgi bij slakt, un es jau gri-
beju sebstees, kad us reis man peenesa kahdu sihmiti. Attaisu,
— knaschnas raksts: „Es gaidu juhus schodeen us wakari-
nahm," bij usrafstis un wairak ne kas.

Es liku brauzejam nahts stundā manis gaidiht un pats,
pehj kahdas pusotras stundas, aifgahju pee knaschnas.

Schowakar wina bij pawifam jautra. Kahda fewischko,
weegla, dsihwa ifweiziba dsirksteja wiſos winaas wahrdos un
kusteschanas, kas winaai wehl wairak dailuma un jaukuma
peefchibra. Winas prahs kā sibenicht sibenija no libgsmibas
un apkeribas. Azis kwebloja no brihwu pawadamas dsihwi-
bas aiftegeschanas un mihibas; pate besruhpiga fmaidifchana
nemas no luhpahm nenosuda, no kureahm va resei issruka
fifnigi un behrnischligi libgsmi fmeekli. Schowakar wina
bij wisa — tihra kaisliba, wisa — pati dsihwafā stroume.
Es wehl nekad winas schahdas nebiju redsejies. Wina glu-
schī mani ar to pahreidja, kā ar nemas nogaidamu jaunu
sinu, ta ka es winaai pee wakarikahm sawu brihnischanoſ if-
faziju, un turkscht nomaniju, la knaschna azumickli, la no if-
bailehm weegli nodrebeja un nobahloja. Bet tikpat drihs
wina fewi atkal pahrwareja un sahla wehl droſchak, mudrak
runah un fmeetees. Es peelehju bikeri un gribuju us winas
weselibu ifdert, bet wina preeveschi man roku aptureja.

„Us manu weselibu?“ wina prasija, azumickli to bebr-
nischki libgsmu balſi, kahdā wina libdi schim runaja, eekſch
fawas weenmehrigeſ weenteesigas balſe pahrwehrsdama: „nē,
newajaga . . . us manu weselibu dsert newajaga!“

„Kapehz?“ es nepazeetigi prasiju, bikeri ne-isslaiddams.

„Es ta negribu. Un tu sau ar' ta bikeri us manu we-
selibu ne-ifdserſi . . . Dod wina man es labak us towu
weselibu ifdserſchu!“ Knaschna man bikeri atmendamo fazija.
„So tu ta mani ſtatees?“ wina tahtak runaja, manu fin-
kahrigi nesaprasdamu ſtatischanoſ ewehrodama, kuru weenadi
wina ar sawahm ne-atminahm ihpaſchibahm ifsaizingojo, —
„laikam es togadin gluschi fweschada ifleekos? . . .“

„Ne tik ween tagad, bet arweenu!“ es atbildeju, zere-
dams jel beidsot fawas mihiblas atminalas ifdabuht.

„Kapehz?“ knaschna libgsmi atbildeja, ſho pirmo reiſi
manis ar sawu ſtatischanoſ ne-apturedama. Tas man dewa
brihnischanoſ un jautribu.

„Tapehz, ka es teviſ newaru aiffneegt.“ es atbildeju,
„tapehz, ka tu muhſchigi man kā kahda mihibla ifleekes, dehſ
kuras atminalas es ta dausos, bet tomehr neka neteek . . .
Tu eſt ta kā kahda dſejigſ ſſinkſ. Tu eſt gluschi fawads af-

spibdumā muhsu widū, us nepee-eetomas weetas. „Un lai ar' tas preessch manis zik sweschadi ir, bet man ja-atsihstahs, fa, lai zik tuwu mehs ar' weens pee otra stahwam, — tu ar sawu eelschligu pafauli un ar sawu pagahjibu esf tilpat man, fa ziteem zilwekeem nepee-eetama un ne-atminama. Kas tad tu ihpaschi tahda esf? Stohsti jel, Deewa Runga deht!“

Kraschna sweschadi pafmaidija.

„Juhs, Natarow prestahstijat loti dauds grahamas lstrunu, kureu es ne weenās us fewi neneamu,“ wina gluschi weenal-dfigi fazija. „Juhs manis nefaprotat, — bet es tomehr esmu gluschi ikdeenischka, dabiga feewischka. Juhs wehl — nene-mat par kaunu, tad es taisni faku — esat loti jauns, loti mas dsihwojis, tapebz ar' es jums sweschada isleekos.“

Wina palika lahdu minuti flusu, stibwi mani usluhkoja un fneedsa man sawu smalko, roschu valto, roku.

„Redusmojees us mani mans draugs,“ wina eefahka, „es gribu tik tewi pahrleezinah, fa es nefahda mihiela ne-esmu. Es jau sen nojehdsu, fa tu tihko manā dwehfelē eeslatitees; nu, lai tad ar' ta noteek! es tew sawu pagahjibu istahstischu — pirmam sawā muhschā . . .“ wina fajuhtigi smaididama un preezigi galwu palozidama fazija: „Tad klausees, es pa rindai sawu dsihwes stahstu eefohlschu:“

VII.

„Es dsimu 18., gadā, deenwidus Kreewijā. Mana mabte stipri mozijahs: winai wajadseja waj behrno, waj sawas dsihwibas upureht. Wina, pret wisahm tehwa pastah-weschanobm un lubgschanahm, zeeti avnachmabs pee vehdiga palikt un nomira radibās. To bij feewischka, reta vebz fai-stuma un eewe hrojama vebz rafslura spiehka. Tehws tik weenu gadu ilgak dsihwojo, un es, weena gada behrns, paliku wina mahtes, sawas wezmahthes rokās.

Ta bij 'weza leelkundse, un wehl Maslawas leelkundse. Bus ahrprahrtiga, ißkaltuze, schultiga wegenite, — kauna un mulkiga libds vehdigam, svehtule, kas bij wairak us svehtu-libu nogreesupees, ne là wehl us sawu dsimumu un leelkundfigu fahrtu. Nu, tu mari weegli domahf, sahda mihiela mabjā man bij jausaug!

Mani tureja weenadi aistaistu un Deewa fargafchanā. Man peelika trihs guvernantes: Frantschū, Wahju un Anglu, kurahm zeeti, zeeti bij peekodinats, manim eemusinoh, fa es ne-esot isdeenischls zilwels, bet kroschna un tapehz man wagot turetees lejni un eeradinatees sawas kahrtas eerashas. Par to kroschnas godu un eerashahm man til dauds un ta kaldinaja, fa tas jau man torefis, 10 gadus wezam behrnam, apreebahs. Un tikkibas dehl, neweena wihrischlu kahrtas skolotaja pee manis nelaida, fa ween wezo garidsneku. Turpreti wezene parakstija no ahremehm wezigas skolotajas, no krahm man wisu mahzibu wajadseja dabuht. Es isagu gandrabs neweena zita zilwels nerededama, fa ween skolotajas un wezo Mawru Ignatjewnu. — Wina bij mans mihlakais zilwels tihri la mahte. Pee winas ween ar' mana dwehfele wairak lawejahs, un jašaka, fa Mawra Ignatjewna pat vee wezenes leela eeskata un zeenā stahweja, ari pahral par guvernantehm un skolotahm. Wezene, man par ibstu laimi, atdewa winai leelako usraudisbu pahr mani, un ja Mawras Ignatjewnas nebuhtu, es teesham apmulstu un nowahrgtu storp teem meschoneem; wina ta weeniga bij tur dshwa un zilweziga dwehfele. Un wina mihleja mani, fa sawu meitu. Draudseu man nebij. — Wezene pawadija wisas deenas qawedama, naudu skaitidama un ar nonehm par pestishanu farunadamahs un dshwoja gluschi là aprakta sawa leelā, tumfchā mahjā. Til diwi reises par gadu: jaunā gadā un winas wahrda deenā tila leelahs durwiss atwehrtas. Schajās diwi deenās nahja pee winas daschadi tahli radineeli (tuwu radu winai nebij wairak, fa es) un daschadi weza-laika bismani ar isschuhtahm apkallehm un ordeneem. Tomehr winu apmekleschanas wis nepastahweja ilgi, tapehz, fa wezene aif skopuma winus ne reises us pusdeenu nepatureja. — bet bei dsot ir wini pawisham atlahjahs, kad wezene fewi par kluſu noteiza un gluschi no pakaules atfazijahs: — skopums winu nobeidsa!

Tad es biju septinxpadsmiit gadus weza skolotajas un guvernantes bij atlaistas, tad es tiku nodota Mawras Ignatjewnas usraudischanā. Mani us pakaules iswest jeb lilt fapulzes usmelleht, par to wezene nemias nedomaja: pirmais, — leelas isdoschanas, otrais, leelas puhles. Un wina manis ar' pa wižam preelsch pakaules nefotaiſſja: winas mihlakā wehleschanahs bij, lai es eetu flosteri. Tomehr weenadi ar sawu naudu puhledamees un gawedama, wina gandrabs

pawifam manās buhschanās uu darishchanās nejauzahs. Meħs bijabm mas weena ar otru paſihstamas. Wina dīshwoja par ſewi, es par ſewi, un wareju ori ſleven daschu brihwibū bau- diħt, wareju jel paſtaigatees ifeet, kad wina guleja.

Eś, nesin par ko, loti agri garigi un dabigi attihſtijoš. Bet lai gan man wiſas apkahrtejahs buhschanās reebahs, tad to- mehr taš nebij wiš labi, ka eś ar wiſeem ſpehleem lauſos aifwa- binates no ſha juhga, faut kahdi un faut kur, bet tad tik tilt zitā gaſħa. Nebij ari taš labi, ka eś wiſu otradi pahrliku, ka man bij eefaldinats un, ka dīshwa nemeeriga daba, ar wiſu kar- ſtumu dewoſ gluschi uſ otru malu un uſzehlu fewim dīshwo- ſchanās nolikumus, gluschi pretigus teem, kahduš man tur tee ſtaigajoshee mironi auſſis duhdoja.

Katrā pawafarī meħs atbrauzahm uſ ſho muisħu. We- gene dīshwoja ougſchā, bet meħs ar Mawru Ignatjewnu apakſchā; meħs ar wezeni tik diwas reiſes par deenu redse- jamees, proti: no rihta, kad eś wiñai labrihtu dot un rokaſ ſkuhpſtikt gahju, un tad pee puſdeenaſ. Tomehr eś to wiñas gawenru liħfeli tik flawaſ deħl likoſ ehdot: Mawra Ignat- jewna man lejä alaſči zitu, peeklahjigu puſdeenu fataiſſija. Un wezene mani katru reiſi par to ſeelija, ka eś mas ehdot, — „laikam par dweħfeli dauds eſi domajuſi,” wiña ſazija; bet preeke wiñai bij iħpaſchi par to, ka jaur to maſak eh- deena iſgħażja. Pa puſdeenaſ laiku wiña gan man, gan fa- weem fu niſcheem, pamihħbu, peeklahjibaſ un tikumu mahzi- baſ plahpaja: taħs, kaſ uſ mani krita, nezil no taħm ne- iſſchliħrah, kuru fu niſchi dabuja, tapebz, ka wiña par muħfu wiſu tiklibu gluschi weenliħdfigi ruhpejhaſ. Toſ fu niſħbus, tibti tāpat ka mani tureja apzeetinatuſ. Eſ atminu, kahd- reiſ weenam no wiñeem bij weizees iſbeħgt un triħs deenās nerahditees, — un wezene wiſas triħs deenās un naħbi rau- daja un waimana ja no wiſas dweħselek par faww fu niſħba nekreetnu iſtureħħanōs un famaiteem tikumeem; bet kad peħdig iwiñi aħnajza, tad wiña wiſpirm, to ar riħlsteħm nokuhla, un tad pate ar faww roku wiñu wiſpahri ar kneep- adatu nobadija, ziteem fu niſcheem par beedinafħanu; bet pebz ta tuħlin wiñu, neſħħiħiħi baſ deħl aifdina un negribeja waits redseħħ — Un nomira nepeedewuſi.

Septiñpadmitā gadā eś pimo reiſi miħleju. Toreiſ meħs dīshwojahm ſhepat muisħa. Pawafara biji loti jaust, bet eś biju loti muſliga! Un meħs abas, pawafara un eś,

kopā bijahm loti dedsigas un kaifigas. Kā gan tur ne-ee-mihletees! Un waj fini, es mibleju gluschi sawadi, kā sche ziti wiſi: pa preelfchu ar aſinim, bet pebz ar dwehfeli. Winsch bij tif ſkaifts wihrischis! Kam tad tur wehl par wina tilumeem wajadſeja domaht! Un waj es ar ſpehju par wineem domaht? Toreis es wehl zilwekus ta teefaju: ja ſkaifts — protams winom wajaga buht lobam, godprohtigam un angst-hrdigam; bet ja nefskaifts, — tad nekreetnam zilwekam. Tas bij wiſs mans ta laika uſſkats us zilweka tiflibu! — Pirmoreis es wina eeraudſiju, kād ar fawu aukletaju peldotees gahjahn. Winsch us reiſes man patika. Un fā tas gan wa-reja nepotiki! Jo es wehl ihſta wihrischla gihmja nefad ne-biju redſejusi; bet winsch bij tif ſkaifts, tif mihligs, tif patihkams! Pebz ta es wina beeschi ween paſtaigadamoħs fatiku, un pee ſatras ſatilſchanahs ſirds fawilnojahs, un ne-wareju ween wina noskateeſ. Winsch ari to nomaniha un drihs tahdā ſinā muhſu ſtarpa mehma paſihſchanahs eevee-fahs. Kā likahs, mehs loti labi weens otru paſinamees. Reiſes diwas es wina fatiku paſchās tohlokaħs un kluſakħs muhſu parka gatwās. Winsch papreelfch pret mani palozi-jahs un es, kā apreibust no libgsmibas, winam tāpat ar pa-lozifchanos atbildeju; bet tiſpat es, kā winsch ne-eedroſchi-najamees ne par fcho ne par to runas eefahkt.

Pehdigī es tomehr uſdroſchinajos pirmà to iſdaricht. Toreis es, tāpat kā tagad, walkaju wezu ſelta rokaſ ſprahdi, — manos mahtes d̄iſimſchanas atmiau. Kahdreibis es, pa goſtu eedama, eeraudſiju wina tahlu few preelfchā. Es wina drihs panahzu un, garan eedama, liku fawu rokaſ ſprahdi, kuru jau eepreelfch attaifiju, it kā netiħiſchi winam preelfchā no-kriſt, un pate, nelikdamahs ne ſinot, gobju ween projam. Winsch pažebla to un aidewa man. Preelfch mums tas jau bij deesgan, ko walodu uſfahkt. Un waj tu warī domaht, zif besprahtiġa es biju? — Tiko pebz puš ſtundas laika es jau winam taifni un atſlahti iſfaziju, kā to mibleju . . . .

Ak tu Deewō! kād atminoſ kā man toreis bij! Es biju piſna ar wiſleelakahm leegahm un reibinojofchu libgsmibu, trihzeju kā druddi, laifliba ar wiſu waru iſtahs us aħryuſi un galwa ta riak gahja, kā wairi neka ne-agidu; ne es atjeħdiu wairi fewiſ, ne ta, kād ap mani notika un, laikam gan, ja kahds jits, waj pati mana weżene tañ briħdi uſnahktu, es nefspehru no scheem nageem iſrautees.

Mehs nolikamees ar winu katu deenu satiltees, — kas
ari notika tai paschā parkā. Es ari naakti daudzreis pa fa-
was gulamas istabas lodsinu islehu un dewos taisni dahrsā
pee wina, kur jau winsch arveenu manis gaidija. Tā pa-
gahja wairak fā pusotra mehnescha. Man isdewahs wijs
veekrahpt, tik weenigi preesch fawas avdsinatajas afahm azim
ta leeta nesphejja flehptees. Wina eekahlot isbihjahs, norau-
dajahs, tad apmeerinajahs un valihdseja wehl man flapstitees.

Nu winsch fahla man usspeestees, lai winu apaksch kabda
eemesla pee wezenes ewedot. Es finaju, ka tas newar buht
un tapebz ifstahstiju winam wifas tahs buhshanas, kuru la-
bad wezene ta nebuht pee fewis nelaistu, bet ne wehl mani
pee wina isprezinatu, jo pirmahrt, winsch nebij no augsta
dsimuma, un otrahrt, wezene nemas newareja eedomahrt jel
no kahdas dolas fawas naudas schkirtees, kura man puhram
buhtu lihds jadod. Tā tod es nekahdi newareju no pre-
fchanahs domahrt, famehr wina wehl dsihwo. Un ari jaafaka,
ka manam tehwam pascham nesa nebij, bet tas wisu usturu
no winas dabuja, un jaut to tad man pochhai ihpachas
mantas nemas nebij.

Tikam jau wafara bij pagahjuß. Wezene pahrzehlahs
us pilfetu — un mums negriboscheem bij retak jaafatekahs,
tik reisebm pa pußundai man ar frustmahtes palihga isde-
wahs pee wina aiseet. Kā tas wiss heigfees, us so tos wiß
wed? — es nemas nedomaju; es, it fā ar aisslaistahm azim
atlahwos liktena wadišchanai un tā, ne-apwehrdamahs, fawu
jauno dsihwibu pawadiju. Bet tikmehr manas eelaischanahs
augki palika deenu no deenas skaidraki. Es flapstijos famehr
wareju, bet beidsot ir tos wairs nebij eespebjams. Wezene
jau wisu sinaja. Bus ahryrahtiga svehtule nu gluschi fajuks.
Tai weetā, kur wajadseja tahs leetas noslähpeht un troßchra
apklusinah — fā tas pee tahdas kahdas laudim arveenu ir
— wina var opklauneto tiflibu pahrkaitusees, bes nekahdos
tahlas runashanas, atkahdinaja mani no mantoshanas, no-
lahdeja mani, aisleedsa ar kaaschnos S... wahrdu nosauk-
tees un pehdigi muhs abas ar Mawru Ignatjewnu no mah-
jas isdina.

Wehl turpat wezenes mahja es winam norakstiju gareu
wehstuli, kur smalki wisu ifstahstiju, kas ar mani notizis, bet
pate lihds ar fawu oukletauji pee winas brahla-meitas nome-
tamees, jo zitur nesur newarejahn wairs greestees. Bet pa-

gahja deena pebz deenas, un atbisde us manas wehstules ne-
 nabza. Es aifgahju pate pee wina, — nosazija, la mahjā
 ne-esot; es gribiju pagaidiht, — manis nelaisch eelschā. Te
 nu es skaidri eeroudsiju ka tas, kuru es par godigu un augst-
 firdigu zilwelu tureju, bija til wiltnelks ween, kresch mani
 til manas bagatibas dehl prezeht gribaja, bet kad nu wairš
 us bagatibu nekahdas zeribas nebij, wirsch beskaunigi mani
 atsuma. Nu wairš no fawa posta es nekahdi newareju is-
 fultees. Ko nu wairš wareju eefahlt? Preelschā nabadsiba
 un nabadsiba, — pate breef migala nabadsiba! Krustimakte
 dabuja weetas, bet es ar Lihsi, winas brahka-meitu (wina us
 fewis dñshwoja), eewillamees kahdā nabadfigā istabinā. Ta
 istabinā bij zeturta behnina, sem vashā jumta, kahdā leelā
 mahjā us Wiborgas eelos. Wina bij mosa, mitra un auksta;
 daschreis nebij malkas ne pagales un mehs pa kapeizinhm
 pirlahm bode ogles, eelikahm tahs tebjmaſchinā us kura ro-
 kas, kad pee darba fastinga, jel til dauds apremdinajahm, ta
 atkal adatu wareja fatureht. Lihse schuwa krelus preelsch
 daschadahm magasrahm. Wina ari man darbu vagahdaſa,
 un bes ta wehl mana audsetaja no fawas puſes ar faut kab-
 dahm naudinahm valihdseja — un man likahs, ka schahdā
 fahrtā wiſa dñshwiba buhs japawoda! Un tad man wehl pee-
 dīma meita, Lila . . . . Wajadsiba un truhkums palika wehl
 niknaki, wehl nepaneſamaki, un lihdſefchanas nebij nekahdas,
 ta ka mani pati tumſchā iſſamifeſchanahs apſrahja. Dñsh-
 wiba mani us paſcha pirmā ſola peekrahpa; tad es winai
 preezigi roku steepu — wina mani apbehdinadami iſſmehja.
 Es ſinu, tu ſozifi, ka man wajadſeja zihnitees, bet ar ko un
 par ko tad es wareju zihnitees? Zihnitees war til tad, tad
 zilwefkom ir wehl jel kahda zeriba un kahdā laimes ſapniſ,
 bet man neweena ne otra nebij. Wiſs ko es ifdariht wareju
 bij, — zauri ſpeeftees; un ka redſi, — iſſpeedos ari. Bet
 nu ar es wiſu un wiſus dñſki eenihdeju, no fewis eefahldama!
 Un ſcheitan es biju wiſeem fwefcha, bes ween Lilai, — un
 tabda ari valiku! Mani weenadi ehrimotas ſaldas juhtaſ un
 lihgfmiba — ellifchliga lihgfmiba ſkubinaja pret fawu dñsh-
 wiba roku pajelt, bet ſcheblabas un bailes par meitu, kuru
 es tad nelaimē un nabadsibā eegrubstu, latru reiſt mani no
 ta attureja. „Pagaidichu wehl,” ta es domaju; „uſſtahdichu
 papreeſch meitu us kahjahm, eetaiſſch uſi wina jel vaſpahrnē
 un pee maies ſumofa — tad ar ncgalinaschos! Un tahs
 domas bij mans jaufakais ſapniſ, mans preeks, weenigi fu-

eam man japatelzahs, ka es to geuhto laiku spehju pahrdish-wot. Es atrahwu fewim pat to pehdigo maises garofiku un krahju grafi pee grafsha lai lili waretu faut kur kopfchanā nodot, lai es drihsak un weeglak waretu mirt. Zahs bij manas weenigahs domas. Un ta pagahja diwi apali gadi. Pehdigi wezene, par nahwi wehl ne sapni nedomadama, spehji nomira, bes mantas iswehlefschanas — un tahdā fahrtā es paliku winas ihstā mantineeze, un esmu tagad vilniga fundse schai mahjā. Mana lihdschiniga buhshana gluschi pahrwehr-tahs. Wisi, kas mani lihds schim ar okmireem mehtaja, kas mani par besgodigu feewischku norahdiya un beslaunigi mani nizinaja, tagad mehles fakoda.

Daschi augstas fahrtas fungi, kuti nelad nebij redseti, eedomajahs mani apmelleht, un pehz manas rokas sneegtees — bagotiba wineem wifu aisslahj! Ari daschais augstas fundses fahka man tuwotees; pat no wina es dabuju attaisnofschahnabs webstuli; bet manas durwis bij preeskhi wineem wi-seem zeeti. Es weenadi wirus ne-eeredseju, weenadi neewaju wifus, lai wiau zil un fahdi nebuhtu bijuschi — un mon bij patihkami un preezigi wina azis muhschigai skabargai buht. Kad wineem neisdewahs mani peelabinabt, tad fahla mani schlendeht, ka efot tihri plikis winu ne-apgahnitas zils godā, bet es par wineem smehjos un zaur to wehl fahdas preeka pilites baudiju. Tagad, valdeewes Deewam, brihwa no wina usmehschahanhm un teesafchanahm, dsihwoju faveem augsteem radeem par spihti un duftmahm.

Nu tahla! naw ko stahsticht! .... Drihi pehz ta es aissbraugu us ahrsemi, un tur fahdu gadu paliku, bet tagad ar tewi fatilos, tu mans otrais un pehdigais mihkakais.... Tagad tu redsi, ka es nebuht ne-esmu ne-atminama un ne-isprotama, bet tik apbehdinata feewischka.

Te tew wifa mana grehku suhdsiba.

VIII.

Laiks bij braukt. Kraschna vate man to atgohdinaja. Es nekahdi negribeju schkirtees, fajusdams, ka es wiras ne-waru atstaht.

„Né, tew wajaga braukt,” wira man usspeedahs, „tew wajaga! Es to gribu! .... Laiks flah! Ur Deewu! ... Kas ta par semfirdibu! .... Waj tad tu us nahwi brauz.

Nemirš jau, nebihstees wiš . . . Nu, ar Deewu! ar Deewu!"
Un wina man sīpri roku spēsdama, ar waru no manahm
roshahm isrohwahs un posuda.

"Afkal mihi!" es nesapraschanā plezus rausidams do-
maju un sā pa reiborahm us mobju aifgahju, kur jau sen, sen
brauzejs manis gaidija. Pēbz mas minutehm es aissbrauzu us
pilfehtu.

IX.

Otrā deenā us makaru es pahnahzu mahjō un gahju
taifni pee knoschnas. Mani satika Mawra Ignatjewna, —
noložito, israudatahm azim, — wiſa melnās drehbēs, un sa-
zija, ka man knaschna ilgi dīshwot wehlejuš. Es nerunaschū
nemas par to, zik tas mani fatreeza un kas ar mani notika.
Sahlē eegohjis, eeraudfiju us galda — winas liki. Wina
guleja sā dīshwo; likahs, it ka wina pat nomirdama preeksch
nahwes nepasemojahs, un nelahwa tai winas bresmiga, ree-
biga segeka few usspeest. Wina bij tilpat klaista un jauka,
sā dīshwa buhdama.

Us bohrgā miruschahs waiga bij laſama, sā jau wee-
nadi, drusku lepna un ūlumji-kaisliga isteikschchanahs, bet us
bahlahm luhvahm, lāpat, sā agrak, duſeja tee paſchi ne-at-
minami fmaidi.

Paschu laiku ari peenahza pee manis Mawra Ignatjewna.

"Ko tad gan ſchiš wiſs nosihmē? Kas te ir notizis?"
es tifko ſpehju iſſajīht.

"Kas notizis? . . . Now jau nelas labs notizis!"
wezenite golwu kraitama un weenadi pluhsdamaš asaras no-
ſlaugidama atbildeja: "Tifko juhs isbrauzoht, fungē, tā wina,
mana mihlulite, eenahza no dahrsa un eegohja taifni pee Vi-
linas' gułamā istabā. Ilgi, ilgi palika wina zelobs nometu-
fees pee tahs gultinas un ūlaijhahs, sā ta guleja; tad ūluhp-
stija wina tilpat ilgi, ilgi, tad eegahja ūlai gułamā istabā.
Rokas-meita bij preekschēja istabā . . . wina gribēja eet
knaschnai lihds, wina nogehrbt, bet ta nelahwa, ūzidoma lai
valeekot ween un nelaiſhot neweena pee wina . . . ta
mulke ari bij polikuš . . . Pet nebij wehl trihs minutes
pagohjuſchās, kād istabas meita, pee durwim ſehdedama, vee-

veschi isdsiedus kaaschnas gulamā istabā laut lo Imagu no-
krihtam, itin tā, kā kad zilwels buhtu nogahsees. Kaš tur
wareja buht? ar reissi wifs prahṭā newar cenahkt! — wina
domajus, kā knaschnai, efot nelabi, tadehk dewusees tuhlin
pee winas eelschā — bet atradusī knaschnu, manu baloditi,
us grihdas gułam bes dsihwibas . . . . Istabas-meita, vro-
tamā, isbijahs, — un kā gan tur ne-isbihsees! — wina at-
skrehja pee manis — fahkahn fault polihgu, fassrehja lau-
dis, ejaim skatitees, bet wina jau dwiehseli bij atdewusī Dec-
wam tuhlin winu nolikahn us gultas; aissuhitjahm veħġ
ahrsta . . . . bet paschi tilmehr fahkahn apskatitees, un luħk:
diwas fihmites stahw us galda, weena aissegeleto jums, fung,
bet oħra taifni tāpat, us waleja papiħrina."

„Kur wina ir?“ es eefauzōs graħbdams wezeniti aiss
roħas.

„Tur, fung, tur.“ Mawra Ignatjewna fajija; „turpat
abas stahw, — winas pasħas gulamā istabā . . . . ne-
efam nemas aiskahruschi . . . . Ir aiskahrt, luħk, aisseedsa . .
ahrsta un polizeja aisseedsa . . . . wini jau bij pastiegħu sche
sche buht! Tur wifs, tāpat kā bijis, tā stahw, nefakopti.“

Es dewos gułamā istabā. Gułamā istabā teesħam stah-
weja fihmites. Es leħru roħā pirmo, kura man az-żebi gadijahs.
Ta ī ħażi tħalli no pasħas knaschnas roħas skaidri un glihti:

„Neżekat nelahda nemeera, naturat launu domu un
ne-apwaino ja netweena, — es pati fewi nonahweju ar
stiprahm nahwes saħleħm.“

Manu dwasha aixrahwahs un kahja sħafha tieipaleħt,
kad schahs iindinas islaſi. Dasħas minutes es newareju
atjehgħtees un sadabuħt domu kopā. Pehdig, kaut kahdi at-
modees un atjehħdees no schahm negaiditahm fattrizino schahm
juhtahm, es neħħaidrahm azim apskatijos apħażiet istabā un u
ta pasħa galda eeraudsju masu kritjalda pudenit. Ta ī ħaż-
dahs weħl dasħas pilites nahwes saħħlu.

Mawra Ignatjewna tilmehr man pasneedsa aissegeleto
fihmiti, kuru knaschna bij adreseerejusi man. Tur wina issa-
jija sawas pehdejha weħleschanahs. Wina rakkija tā:

„Es libħi schim no dsihwibas weħl nesħħiħros, ta-
deħl, kā man nebix neweena, kam sawu nelo imigo mei-
tiu atistaht. Tagħid tas man ir — juħs. Juħs pateċċi,
mani eedomadom, nemetisa kā behrna no fewihs. Es

luhdsu juhs un svehrinu juhs pee muhsu draudsibas, winas nepamest, jo es wiau mihleju. Bet ko lai es daru, ja nahwe man patihk wairak par wisu wirs semes? Schi pehdejä mihestiba pahrfpehja wifas zitas. Ko lai es daru, sad man naw wairs spehla zihnitees ar scho manim nolemto kaislu wehleschanos? Silu es esmu ap-gahdajußi. Jau preelsch gada laika es wisu sawu mantu pahrtwehrtu naudà un noguldiju bankas us Lila wahrdar. Kad brauzat us ahrsemehm, tad nemat Silu lihds. Un tad wehlak paruhpejatees par winas listena nodibina-schanu. Vai wina nedisivo ta ka winas mahte! Marroi Ignatjewnai aldodat no manis manu pehdejo patei-zibu par wisu lobu, ko wina man darijußi. Sakat wi-nai, ka es winas ari ne-esmu ajsmirsis: us winas wahrdar es noguldiju daschus tuhloschus, ar kureem wina wa-rehs dñishwot pilnibâ. Ta ir mana pehdejä wehleschanahs.

"Wifs pagalam!" ar issamischanos un tilo djirdamâ balsi es nopushtos, nekustedamees no weetas, un schai brihdi manâ prahâ istehlojahs staiddri schahs feewischas bilde jeb nogihme. Winas paſchflepawiba to nogihmi pilnigi pabeidsa istehlot.

Ap pulsten weenpadsmiteem naakti atnahza lauku polizijo. Dsebst waj ari aptureht scho leetu, tas nebij wairs ee-fvehjams, jo jau pagahjuschâ naakti bij fostahditos un eefneeqtos waldbai. Wifs ko wareja dariht, bij tas: pah-leeginahk winas un peedabuht pee ta, lai to leetu nobeids us weetas bes nekohdahm staigschchanahm un mirufsho paglabahd drihs. Pehz sahdas stundas wiss jau bij gatawos. Kraschnu eelikahm weenkahrshâ, yee ahtruma istaisita sahrlâ, tuhlin aifitahm wahlu un isnesahm is mohjas. Apglabojhm winatibshi wehlu naakti, lai waretu iswairitees no sinkahrigahm azim.

Naaktis bij gluschi tumfsha, miglaina, bet filta, it ka jau mirstoschas wasaras naaktis.

Sawadas newefeligaß juhtas wehlahs man us ards tai brihdi, sad es kopâ ar trim nomirejas laudim nefu wina sahrlâ gulofchu us plezeem. Skumjas, ne-isteizamas tumfhas un dñikas skumjas peepildija man dwehfeli, tapat ka ta bes-galiga druhmiga naaktis isplatiyahs tahlu pa tumfsho debebs dñilumu . . . . Mehß nefahm klußam, nesazidami wifa zekâ neweena wahrdar, un klußumâ iik muhsu foli ſmagi aifaneja

un brihscham ari wezenites, audsetajas, smagahs nopushtas, kura gahja sahrlam lihds. Winkai lihdsas gohja knaschnas istabas meita, nedama us rokohm fameegojuschos Vilu. Mumus papreelshu kahdus desmits folus sibeja un maldijahs pa zelu diwi fahrtas, patumfhas uguntinas, — tee bij kapa-razeji ar fawem wehja luktureem. Wini rohdija mumus zelu us to klufo, ne-apdshwoto weetu, kur bij isralets knaschnas kap. Wiss schis gabjeens lihds ar sahru, kas bij apaksh melnas fegas, tumfhas nakti sawadi isskatiyahs. Pehdigi mehs nonahzahm pee kapa. Tas atradahs beesa koku pudura widu, kas stahweja tahlu no wifahm apdshwotahm weetahm, kur bij nospreedushi isralet dusas-weetu nelaimigai aifgahjuishai. Mehs eelaideahm sahru, un kapu-razeji pee patumfhas uguns gaismas stahjahs pee fawa darba. Dobji un schaufchalaini krita us sahru wahla pirmee mitras semes piki. Ta bij man bresmiga minute, Ir tagad es wehl newaru bei schaufchalahm us to smago troksni domaht. Darbs gahja ahtri. Knaschnu apraka wairak un wairak, ta ka pehz pußtundas kapa uskalnisch bij jau aptaisits.

Mehs klußas deewbijigas domas stahwejahm pee ta kapa, bet polizejas eerehdni jau tilmehr bij usfahkuschi kahdu jautru farunu.

Winku smeklus dsirbedam, es it sa reebigi nodrebeju un atjehdos no sawahm smagahm domahm un juhtahm. Apfkatidamees es uguntinas goismä eraudsiju Mawru Ig-natjewnu, kura, nometufees pee kapa zelds, nolojija pee smilshu blakla meegainahs Vilas flaito, besrubpigo ghmiti, vereunadama wina, loi noskubpstot kapa usmetumu. Meitenite to besjuhtigi noskuhpstija. Es to redseju un nolojios pehdejo reisi ar klußahm schraudiofchahm febrahm pee tohs mihetahs feewischlas kapa un noskuhpstiju juhligi preefsch fewis un Vilos to mitro, aufsto uskalmiau.

Pehz weenas nedekas es jau, lihds ar meiteniti brauju Stetinas twaikonî us ahrsemehm,

Semkopibas mehneschu kalendars.

Janwars.

Janwara mehnessis ir pats labakais zela-loika mehnessis; tadeht ir jasteids eewest wiſas ſmagakahs wajadſibas vreelfch wiſa gada: malka, balkeš un gitſ buhwmaterialis. Ari feens ir jasteids eewest, ihpafchi no upju un purwu pławahm, jo tagad ir wiſa ſafalis. Tapat ja truhda waj gitā ſeme ir wedama us loukeem, tad tas ir darams ſchinī mehnessi.

Par lopu kopschanu ſchāi laikā ir loti jaruhpejohs un teejakopj ar to leelako uſmanibu; jo ſchajā un februaria mehnessi wiſwairak muhſu lopini atnefahs. Tapat ari ouſtums teem war drihs ween ſaiteht; tadeht ir jagahdā, ka fuhtis buhtu alaſch ſiltas un ſaufas. Jafarga, ka durwiſ neteek daudſ wiratas un nestahw valā, lai zaur to nepeefahrmotu fuhtis. Šchāi ſinā tad wiſahm fuhtim logi ir wajadſigi.

Kam bites ir, tam tahs ſchajā un ari gitōs ſeemas mehneschds ik nedekas ir ja-apſkato, ka putni, peles un ziti fuftoni tahn nedara ſaites; ari jagahdā, ka lodſini now aifputinati.

Ari ſoku dahrſu wajaga pahrraudſiht, lai peles un ſaki to ne-apſkahdē, lai ſneegs jaunoſ kožinuſ nenoloča un ſari-nus nenolausch.

Tapat ledus ir ſchāi mehnessi wiſlabaki louschams un pagrabōs peewedams. — Malka ir zehrtoma un mahjā ee-wedama.

Wiſi ſakau pagrabi um bedres ir labi ja-apkopj un ja-aprauga, lai glabotee augki ne-aifeetu bojā, zaur falſchanu waj ari gitadi.

Gardōs waſtarōs ir jasteids wiſi wajadſigee roku darbi vadariht.

Februaris.

Ari ſchāi mehnessi lopu-kopschana praſa to leelako uſmanibu. Ihyafchi jauno lopini: telinu, jehru un ſiwenu ſanemſchana un laba apkopſchana pirmās deenās ir no leela ſwara. Audſinajamee teli ifraugami un atſchikrami.

Ari rudsu un zweeschu lauki it ja-apfkata un it ihpaschi atkuschau saikos, lai peestahjuschos uhdeni waretu noloist, kaszaur to druwu ne-isguletu. Ziti darbi tee pafchi, kasjanwari. Wifas weschanas ar steigschau janobeids. — Us dahrseem un tihruemeem mehds daschlahrt schini mehnesi jau mehslus west.

M a r t s.

Schaî mehnesi jau laiks alasch grossahs; gan falst, gan atloisshahs, gan lihst, gan fneeg. Zaur to tad nu rodahs daschos wahjisbas; tadehk it jarauga ihsti us weselibas sopfchanu. Zit ween eespehjams jagehrbjahs faufâs drehbes un flapjas drehbes naw istabâ jafalte. Dijhwolki arweenu ja-iswehdina un ribtos ja-islwehpina ar paegleem. Kur ween mehslit un ziti seemas nethiumi atkuschau, tur tee bes laweschanas jafaraufch un janowed tur, kur tee naw kaitigi. — Par lopu kopschanu wehl jo projam tapat jaruhpejahs un lehnâ laika jaiswehdina kuhtis.

War opgreest auglu sozinus un preeksch poteschanas ja-nem sari un japaglabâ weenadâ, wehsâ weetâ.

Wifu stahdu lezektiis jafagatawo; tapat wajadsigi darbatihi jafagatawo un wajadsigâ fahrtibâ jafaleek.

Bitehm alasch jatur pakrehsliis preekschâ, lai nenahktu wehl laukâ un jaluhko waj netruhlti baribas.

Sehktas-labiba tihtijoma un isdihglejama. Druwu lauki wehl arweenu ja-apfkata, lai uhdens neisguk rudsus un zweeschus; ja aufstums fâknites naftis buhtu iswilziis, tad daschlahrt japeerulle.

Ari mahju putni eeweherojami, jo daschi tad fabk vereht.

A p r i l s.

Par mahjas tihibu jagahde tapat ka marta mehnesi mahzits. — Jaunu ehlu zelschana dorama.

No lauka peekopschanahm jogahda, ka sehtas teek wißur pahlabotas un ustaisitas, malla fahrtigi fasfaldita u. t. t.

Lopus war laist gandos. Bet ja bariba ir, tad labak ne-laist, jo schai mehnesi lopineem arweenu naw neka ko ebst un turflaft wißadi pawasara negaifi it jazeefch.

Dahrsô apföhjumu janorem un stahdeem nederigee sari
ir jaifgreesch. — Roli un kruhmi jadephsta un japoë.

Ahboliasch jafehj us rudsu un kweeschu laukeem.

Kahposti un gitas dahrsu faknes un sahles ir fehjami.

Kartupeki dehstami un firai, pupas un daschaß agrajahs
labibas fehjamas.

Plawas jatihri no furmu zehlumeem.

M a i s .

Tagad lopi gandôs dzenami. Kad labôs laiks, tad agraf
no rihto, kad falna waj migla, tad wehlaß.

Apixi japeeßen pee meeeteem.

Wehlakee dahrsu augi un faknes jadephsti un jafehj. Pee
firneem japeefprausch maiksties. — Kur pawaſarâ uhdens guk
us plawahm, tur tas janolaisch.

Tihrumi ar steigſchanu jaſagatawo preefsch wiſas pawa-
ſaras fehjas un ja-apföhj.

J u n i s .

Kos maijâ wehl naw heidis feht, tam tas ir jadara ar
steigſchanu.

Pa-augusî labiba, ja ween spehjams, ir jarawè no wi-
fahm nesahlehm.

Kartupeki janoezè un ori jawago. —

Papuwes rudsu semei ar steigſchanu ja-apar un mehſli
us tahn jaufwed; mehſlius war poreti un ne wiſai dſili ee-
ort un peerusleht.

Ahboliasch japlauj tik lihds fà eesahk feedeht.

Jataisahs us feena plauschanu. Wiſlabaki ir, sad jau
tuhlîx pehz Johna deenas eesohk feenu plaut. Agraki plau-
tais feens ir arweenu tas labakais, — pilns spehzigu bari-
bas daku; bet wehlaki plautam feenam ir dauds baribas daku
suduschu, wiſas lapinas uu feedini nokaltuschi un nobiruschi,
tâ fà tikai ſokainahs ſtembu dakaſ ween atleekahs. Lad ſchinî
laika ir arweenu tas labakais laiks preefsch feena eewahſcha-
nas neka wehlaki, kur jau ihsakas deenas preefsch ſalteschanaſ
un daudsreis ari leeli leeti lihst un plawas, ihpaschi upju
plawas appludina.

J u l i j s.

Julija eefahlumā ir stiprakā seena plauschana. Un pehz wezehwu likuma seena wajaga beigt plaut wißwehlak lihdī Zehlabeem, jo tad war wiſus darbus, gitu pehz zita, lahtigi padarib.

Us ſcha mehneshā beigahm wajaga rudsu ſemes fagatowt preefch fehſchana. — Rudſi un kweeſchi daudſreis plaujami ſcha mehneshā beigas. Rudſeem un kweeſcheem nekauj wiſ nekad pahrſtahweht, bet plauj tos labak deenu agrak, ne ſa wehlak; jo wezajee ſaka: Ta graudina gan dabuſi, ſas ir ſalaks, bet ta graudina wiſ nedabuſi, kaſi iſbira tihrumā. Agrak plautee graudi nesaude neka no ſawas wehrtibas un ir derigaki tilpat fehklai, ſa maiſei.

A u g u ſ t s.

Augusta eefahlumā plauj daschlahrt wehl rudsus un kweeſchus. Rudſi un kweeſchi, ja ween eefpehjomā, ir jasteids kult, waj nu to dara rijās kaltejot jeb ari no tihruma nemot un tublin ar moſchinahm fuſot. Ilgak taupoſ nedabu iſkreiſes ſauſa laikā labibu iſkult un tos daschā ſirā ir deesgan ſliſti.

Rudſi un kweeſchi ja-eefahl feht; — bet ne wiſut tos eefahl feht weenā laikā. Zitur tos (iſhpachī Widſemē, jo Kurſemē fehj wehlak) eefahl feht jau no 5. augusta un beids ap 15.; bet zitur eefahl feht wehl tiko ap Behrtuleem un beids tiko ſeptembera eefahlumā.

Ari lini ir pluhzami un agrajee meechi un ſirni plaujami. Apini ir nonemami.

S e p t e m b e r s.

Wafaras labiba jaſahl plaut. Tahs ſaknes un augi, kaſi nezeesch falnu, ir ſteidsami nonemt. — Abholi un ziti dahrſa augli nonemami. Kartupeki jaſahl laſiſt un labi noglabat. Lini jasteids nemt no ſtahdeem, jo lad ſahl liht, ib-vaſchi oktobera mehneshi, tad ir gruhti tos dobuht ſauſus un tee ne reti ſapuhſt us ſtahdeem un pat apſneeg.

Labibas ſulſchana jasteids un kam ir labibas ſchluhni, teem jaſawed ſchluhnōs vee ſauſa laika, tai tad wehlak war iſkult, lad now wairſ wiſai ſteidsamu darbu.

Seme ir ſteidsama apart.

O k t o b e r s.

Lopi gan wehl eet gandōs, tomehr ūkai mehnēsī tee ir leekami kuhtis. Bet kuhtis ir papreelschu labi ja-iſwehdina un wiſas feenos un greesti ja-iſſlauka no putekleem, gruscheem un ſirnekku tihkleem. Lobi kad kuhtim ir ari logi. Weſeli-gak ir kad fileſ eetaifa widū kuhtei, neka kad tos feen ar galwu us feenu; jo tur, ihpaſchi no muhru feenahm, naſk ſeemu newefeligs gaſſe, kaſ lopu wefelibai daudſ laitē.

Tagad ſohpoſti ir janonem un preeksch ſeemas ja-eetaifa.

Baroſki jabaro un baroſot tee jatur aloſch faufā un meh-renā filtmā.

Saknu dahrī ir ja-apar un jamehſlo. Ja rudenī grib ſtahdiht woj feht augku koſus, tad taſ ir tagad darams.

Preeksch naheſchā gada buhwem ſeemah ſeemah alminī.

N o v e m b e r s.

Waſaraſ un wiſus laukkopſchanas darbuſ pabeidsot, ja-rubhejabs par ſeemas darbeem. Wiſi ſemkopibas riſki janokopj un janoglaba ſahrtigās weetās.

Lopiuſ ſuhtis ſaleekot jagahdā, ka aufſtumſ un jaurewelloſchais wehſch tos ne-aifnem.

Vegektis jaſaleek ar mehfleem un fareem, lai par daudſ nefaſalſt. ARI kartupeļu ſtipas tapat ja-apkopj. — Augļu koſini ja-apfeen waj nu ar ſluju fareem, jeb ar ſalwem. — Blifſala jazehrt ſchagari un kad pirmās fneegs ſnidſis, tad jawed mahjā.

Uſlaufteet alminī, pee pirmā fneega, ja til ween war braukt, ir janowed wajadfigās weetās.

Lini kaltejami un mihtami, protamō ar maſchinahmī.

D e z e m b e r s.

Seema pilnigi ir eestahjuſeeſ un wiſi ſeemas darbi darbi. Seeweefſcheem lopi koſjami un wehroſchonas darbi ee-fahkami. Wihreeſcheem lini jakulſta, malſta un ſchagari jazebri un ja-eewed.

Wiſi buhwoksi un ziti leetas koſi zehrtami. Malſta zehrtama. ſeemas mehnēſchi un it ihpaſchi dezembra mehnēſis ir ſemneekem pa daikai atpuhſchanahs mehnēſis. Un lai gan

darbu tapat ir deesgan, tad tomehr tee naw tik wifai gruhti un steidsami, ka wasarā. — Ir teesham ari wajadīgē at-puhstees, jo deesgan wifu waſaru ir swihduſhi strahdadomi no paſcha agra ribta, lihds weblam wakarom. — Lai weſe-riba un deenīſhla moiſite muhſu mihleem ſemkopjeem wiſdē mehneſchōß!

Padomi ſemes ſaimneeziā.

Sehkla. Sehkla ir ſas glabā dihgli. Semē likta wiſa dſen aſnu, no kura atkal augē ifaug. Leelā ſwarā ir tas, foſha fehkla ir: laba waj ſlikta. Laba un ſpebziga fehlla alaſch ifaudē ſabaku augu. **Sehklas** labumē pastahw eelſch grauda rupjuma un wiſa iſkopjeanas. Tā tad fehklai ir ja-atschklir un jarem tee wiſrupjakee graudi. Pee fehklas iſkaf-teſhanas un glabaschanas jaleek ſtipra wehribā, lai dihglis netiktu maitats. Dihglis jeb dihgschanas ſpehls maitajahs graudam wiſdrihſak zour ſutainu ſalteschanu un glabaschanu mitrā weetā.

Labibas plaufchanas. Ikkatram augam preeſch wiſa ſonemſhanas ir ſawō ſinams laik, kur tas wajadīgā laikū ſonemts dod mums toſ derigakos un labakos augluſ. Tā tas ir ari pee labibas plauſhanas. Labibas, ihpaſchi ruſdu un ſweeſchu, gatawiba naw wiſ nomanama un luhlojama tikai pehz grauda zeetuma, bet ori pehz falmu nogatawofchanahs. Kad falms no apalſhas ir lihds diw trefchdał ſakuma ſau-dejis un dſeltans valiziſ, tad grauds nedabu wairb no ſemes nekohdas valihsibas preeſch breeſhanas, bet tik ween no falma wirfgala un no gaſha. Tadehl ja ar graudi wehl ne-buhtu iħſti geeti, bet nikai falms no apalſhas dſeltans, tad labiba ir tuhlix plaujama. Ir iſmehginat, ka 4—6 deenas agrak plautā labiba dod alaſch ſwarigalus un labakus graudus, neka pehz tiſpat deenahm plautā labiba no taħs paſchaſ weetas toſ dewa. Ihpaſchi dihgschanas ſpehls agraki plautai labibai ir alaſch leelaks.

Kad laikz zirſt koſuſ? Buħwkoku, ka ari zitu leetaſ koſu ſtiprumis jeb neſtiprumis pastahw po leelakai dala eelſch ta, foħda laikz toſ zehrt. Ka tas ir teesha, to jau gan wiſi ſen, ſen, ir nomanijuſchi un pee zirſhanas ſlatijuſchees un luħkojuſchees alaſch uſ laiku. Liħds ſhim leelaka dala īaſku

ir nehmufdi par ihsta laika norahditaju ihpošchu mehnesi un wehju. Tà fkatotees tikai us mehnescha gihmi, wini zehrt kokus kaut kurâ gada-laikâ, kad tikai wajadis mehnesis vee debesim, lai tas buhtu maijs waj junija mehnesis jeb tà sauktais „lapu“ jeb „grebsdu-laiks“, kad kokeem atlehz wiſlabaki misa. — Bet koku zirſhanas laiks ir jakem tikai pehz gada-laikeem un nebuht pehz mehnescha gihmja. Wiſderigakais koku zirſhanas laiks ir dezembera mehnesis un tad janwara mehnesis; wiſnederigakais koku zirſhanas laiks ir, sahlot no aprila mehnescha lihds septembera mehnescham jeb pawaſaras un waſaras gada-laikds. Pawaſaras un waſaras mehneschöſ ſoks ir ſawâ augſchanâ, mihiſts, pilns fulas un tadehl ari wiſai neſtipr̄s; bet dezembera mehnesi, ſoks ir, fâ ſaka, pilnigi pee-audis jeb nobreedis, zeets un ſtipr̄s. Ir iſmehginatâ, fa dezemberi zirſtee ſoki ir wiſadâ ſinâ gandrihs diwreis til ſtipri, fâ aprilâ, maijâ, juniâ un julijâ. Tà nojirta kahdu reiſ weenâ paſchâ ſemê un no weenada refnuma un wezuma vree-des: dezemberi, janwarî, februarî, martâ, aprilâ un maijâ, — iſkattrâ mehnesi ſawu koku un mehginoja ſik fwara fatra preede neſhöſ. Dezemberi zirſta preede neſa wiſwairak fwara, janwarî jau maſak, un tà arweenu maſak, kamehr maijâ zirſta preede luhsa jau gandrihs pee puſ fwara, neka dezemberi zirſta preede. Tapat iſtaſija no mineto mehneschu kokeem alus mu-jaſ. Pehz gada laika dezembera mužai netruhla it nezik no peepildijuma; turpreti janwara mužai jau wairak un maija mužai wiſwoitak. Un tà tas bij pee dascheem ſiteem mehginajuemeem. Dezembera ſoks iſtureja alaſch gandrihi otrateek, neka maija ſoks. Tas pats ir ori ar malku. Dezemberi zirſta malſa it alaſch ſipraka, neka wiſdöſ ſitöſ mehneschöſ. Tà tad ſoki it arween pehz gada-laikeem jazehrt, bet newis pehz mehnescha greeſcheem raugotees: us wezu, jaunu, pilnu, tulſchu, augoſchu un diltſtoſchu mehnesi. Un ſeemas laikâ, ib-paſchi dezembera mehnesi, it wiſderigak ſokus zirſt.

Kad eklas jo-eegroſa un jazel? Kâ ari eklu zelſchanahm it ſawö laiks, tas ir teefsa; bet it te daschi leek to leelako fwaru us mehnescha greeſcheem un wehju. Ihpaſchi vee eklas eegroſiſchanahm (tas ir pee ſoka eklahm) un vee pirmâ almens litschanas (pee muhra eklahm) wini ſlatahs us wehju un mehnescha greeſcheem. Bet tas waitak nekas naw, neka wezo lauſchu teikas, tapat fâ pee ſoku zirſhanas. Gahda tikai, fa eklas weeta it ſauſa, buhwmaterials derigs un pati eklas zelſchanas, waj ta ſoka jeb muhra buhtu, notiktu ſauſa

pawožaras laikā. (Eku zelščana ir wiſlabak maija, junija un julijsa mehneshōs.) Pee dſihwojamu eku ſefeligas un fauſas ſtahwefchanas peepalihōs ari taſ, kad wehl tanī tiko otrā gadā ee-eet dſihwot.

Degſeme jeb torſs. Tagad, kur malka paleek jo deenās jo dahrgala un daudſeem pat neſafneedsamo, tākumo dehł, tur ir gan ja-apjautajahs bes ſawefchanas pehz zita furinajamā. Un taſ tuvalais atlihdſinatajs malas weetā mumš ir degſeme jeb torſs. Degſeme pee mumš atrodahs purwjoſ un ari daschōs meschu un falnu dobjumōs. Degſeme ir daschada: fuhnū degſeme, sahlu, ſakau un ſoku degſeme. Ta labakā un ſtiprālā ir gan ſolu degſeme: iſſkata melna un ſmaga. Turpreti fuhnū degſeme ir alaſch weegla. Degſemi greesch gan tublia no ſemes welendōs jeb keegelhōs, ja til turahſ ween kopā; ja naturahſ kopā, tad to leek maſchinās, kurtad to ſafveeſch un padara par keegeleem. Degſeme ir ja-greesch maija un wiſ wehlakais junija mehneshōs. Un kad ir ween jou labi pakaltuſi, tad ir wedama iuhlia ſem pajumta (wiſlabak preeſch ta uſ ſtabeem taisitā ſchkuhnī, kurt wehjſch to alaſch war kalleht). Weblaſt greesta degſeme, kad tai ir ilgak jaſkalſt, paſaudē dauds no ſawa degſchanas weela. Bet jo wairak degſchanas ſpehks maſinajahs, ja fauſeem keegeleem uſnahſ daudſkohrl leetuſ. Tadehł par to ir wiſai jaruhpejahs, ka degſeme top laikā greesta un paſvahrnē nolikta.

Tihruſma mehfli un mehfloſchanā. „Kop ſemi, tad kopihs ſeme tevi,” ir pateefs wahrdōs. Bet kaſ tad peeder pee ſemes kopſchanas? Laſa ſemes iſſtrahdaſchanā un peeteekofcha mehfloſchanā. — Bet nu jaunakħ ſailħ ſahk ari ſche pee mumš mehfslot ar pirkteem mehfleem. Waj tad naw ja-apjautajahs, ſa eet, jeb ſa ees ar ſcho jauno mehfloſchanu? Nu iħsti labb nekaſ wiſ naw paredſams. Dauds labak gan buhtu, ka iklatris zihnitos uſ to, ka waretu pats ar ſaueem mahjas mehfleem nomehfslot, bes wiſeem pirkteem. Pirmahrt tadehł, ka par teem naw nekaſ jaſdod, otrkahrt tadehł, ka paſchu faimneezibas mehfli ir dauds labaki un eeneſigaki. Pirktee mehfli palihōs wairak tilai wajadſigahs baribas daļas preeſch augeem no ſemes atraiſħt jeb iſſuħt un ir maumš tilai zil wiċċu tur teek uſ ſemes; bet mahjas faimneezibas mehflos ir jau no ſewiſ paſcha dauds barodamu daļu preeſch augeem. Ir gan teefha, ka pirkħ ſeh ta labiba weenu un otru reiſi gan brangi aug un iſdoto naudu peeteekofchi atlihdſina; bet pehdigi tomeht ſeme paleek zeeta un noleef-

juſi. Ihsı fakot, pirktee mehfli ir libdfigi ſahlehm, zaur fu-
 rahm uſ nahwes zifahm guloscham wahjneefam gan pagarina
 wina dſihwibu, bet ne muhſham war atdot to bijufcho un
 wajadfigo wefelibу. Kas ihsu muhſchu grib dſihwot uſ koh-
 das ſemes, tas war gan ta ſtrahdahrt ar pirkteem mehfleem,
 bet nekad ilga muhſha dſihwotajſ. Ja mahjas-mehflius leek
 un libds ar teem tikai weenu dakinu pahrfehj, jeb pahrmehflo
 ar pirkteem jeb ta ſouktein „ſkunſteſ“ mehfleem, tad ta war
 dariht; bet weenus paſchus pirktoſ mehflius mehflojot, wairak
 reiſes, tee ne-atnes nekad wajadfigas ſwehtibaſ, ſkatotees uſ
 nahlamibу. Un taſnibu fakot mums newajadſetu gan nemaj
 pirkto mehfliu, ja ween mehſ ſawus mahjas mehfliu ruhpi-
 gaki loptu. Gan par ſcho leetu ir deesgan rakſtits un newar
 deesgan rakſticht beigt,zik muhſu ſemkopji ſchaſ ſinā wehl ir
 ſtulbi. Tur wixi war deenahm deedeleht pee magaſiau due-
 vim, braukt tahkuſ zekuſ pebz mehfleem un iſdot dahrgu
 naudu par teem; bet daudſ, daudſ labakuſ mehfliu, neka
 wehl pirktoſ, wixi turpat paſahjē buhdamus ne redſeht nereds.
 Ta daschōs apgalbos Widsemē, waſarās lopus tur deenahm
 un naſtim ibpaſchōs aploſoſ un ta no wifeem waſaraſ mehf-
 leem teek tiko weend aploſoſ nomehfloſ, kurā nahlamā gadā
 ſtahda kahpouſ. Bitur atkal wirze no fuhtim zaur ihp-
 ſcheem zauroumeem pluhdin pluhſt projahm. Un wehl tas wiſu
 nejehdfigakais ir tas, kad paſchu zilweku mehfliu gandriſ ne-
 mol ne-apkopj. Zapat ari daschi ziti noſritumi un atleekas
 mahjas buhſchanā neieek nemas peelopti. Un ſchos mohjas
 mehfliu ſahrtigip peelopt wehl ne-iſees tik daudſ laika, fa brau-
 zot daschlahrt pebz „ſkunſteſ“ mehfleem un uſ magaſiau pebz
 graudeem. Tur wajaga tikai 1) gaſdoht paſaiſu ſuhtehm un
 tik ſauſu to uſtureht, fa wirza nedabu nemas atſchliktees. Un
 ja ihpachu paſaiſu newar nekur zitur dabuht, tad jatur tik
 ween lopu,zik no teem paſcheem falmeem iſnahk wiſam ga-
 dam wajadfiga paſaiſa. — 2) Rahrtigas no-eetnas jataiſa un
 tad wiſmasak ik nedetos tabſ jakaſta. Preelſch no-eetrau ſai-
 ſichanas der wiſlaboli purwa truhda un kad tabſ naw, tad
 weegla ſmilis; tas wiſs ir ja-eewed ſausa gada-laikā un ſahdā
 paſpahrnē janober. Ja nu ta loptuſ no-eetrau mehfliu diw-
 reij tik beesi ween ſaiſiſim uſ laukeem, fa pirktoſ mehfliu,
 tad tee nenesihs nebuht maſak labuma, fa dahrgi pirktee mehfli-
 ſuſpat pahrrunatā leeta ir weena no wiſu ſwarigakahm pee
 ſemkopjeem un tadehk to buhſ lift wehrā.

Par lopu ſahloſchanu. Nabadsiba laulajahs alaſch

ar nemahzibū un to pirmđsimtais ir muhscham mahau tiziba.
 Tadehk ari nabadiigā lauschu sahrtā wairak, neka kaut kura
 zita sahrtā paſaulē, rauga daudstreis fawas wajadžibas, mal-
 din malđidamees, apmeerinaht un fagohdahrt zaur mahau ti-
 zibas peepalihdsibū. Un nekurā dsihwes buhſchanā gan pee
 mums mahau darboschanahs naw tik dsihwi parahdijschahs,
 kā pee lopu lopſchanas. Zik tur gan daschadu likumu un no-
 ſlehytu ſinaschanu muhsu faimneezehm naw bijis unzik wehl
 naw ir ſcho haultu deenu! Tur tiz, ka zaur ſinaschanu warot
 nonemt zits zitam peenu. Ka burwji apburot lopus; ka ra-
 ganaš neredsot naktis iſſlauzot gowis u. t. t. Pret ſcho un
 daschahm zitahm tahdahm buhſchanahm, tad bij un wehl ta-
 gad ir, bei galā dasch un daschadu mahau lihdselku: gan ga-
 wenu laikā, gan ſinamās deenās un wiſwairak, kād lopus
 iſlaisch pirmoreis gandis. Tad ihpachu ſwehtibu domā wehl
 ſagaidiht zour to, ka leel baſnizās no kanzelehm Deewu luht
 par lopu labklahſchanas un lai tee dotu dauds veena. Schah-
 das Deewa-luhgſchanas par lopeem alasch iſtihlo ſinamās lai-
 kds; kā gawenu laikā un pat eedaudſinatās baſnizās. — Bet
 nu jaunakds laikds ir peenahluh ſehl zita leeta flah, kās
 lai gan israhdaħs buht daschā ſinā pateefigaka, bet tomehr ir
 gan wehl kaitigaka nekā wiſas zitas minetas mahau buhſchanas;
 ſchi ir lopu ſahloſchanā. Dauds ir, kās domā un ari pa-
 teefi tiz, ka zaur ſahlehm panahl̄ peena doſchanu. Un krahp-
 neeku ari netruhks, kās tahdas johles ſagatawo un vat at-
 kahiti pahrdod. No tahdahm ſahlehm ir minoms tā fauktois
 Holandeeſchu lopu pulveris, so pat laikralksi iſſludina
 un daschahrt apteekds un bodēs pahrdod. Schis pulveris
 un tā daschas zitas, ſchais prahia pirkas ſahles, ir neween
 lopu weselibai kaitigas, bet ari loti gistigas; jo ir notizijs,
 ka ſchahs ſahles pahr mehru wairak eedodot, ari lopiasch uj
 weetas nobeidsahs.

Tik noschehlojamu lauschu, kuri ſchais waj taj rahditā ſinā,
 mellē peena daudsumu un ſawu lopiu laimi waj nelaimi —
 ir loti dauds. Brahtigas un tſchakkas faimneezeſ ſinamās gan
 nenododahs tahdahm nebuhschanahm un netiz nekohdeem mah-
 neem, bet ſopj tikai ruhpigi ſawus lopiuus, dod teem labu
 baribu un ſchahm faimneezehm ſupj ſupj wiwu trouzini ar
 peenu un krehjumu. Turpreti laiſkahm un mahau tizigahm
 lopu ſopejahm un faimneezehm, kās daschahrt deenahm un
 nedetahm ne-ee-eet ſubtis, loi gabjeji jeb ſaime ſopj lopiuus
 kā ween grib; kās uſtur lopiuus ſlaji tikai ar ſalmeem, pe-

lawahm un wafarās nedod neka no rokaš, lai lopini isteek
klaji tikai ar ganibas sahli: — tahm lopini kā nedod tā ne-
dod veena, lai ispilda waj wisus mahnu likumus un fina-
schanas: lai met pawalgai Holandeeschu pulweri, fanzelu
lubgshanas zik ween grib; — „slavjenitē kā bijis, tā paleek
sils peeniasch.“ — „Dodat, man miltus, abholian un seenu
zik wajaga,” teiga reis lahds prahiggs semneeks, „tad redsefat,
la es buhschu tas flavenakais burvis pasaule.“ Un wiham
schas sinā ir taifniba, bet ne muhscham kahdai zitai burwi-
bai, sahloschanai u. t. t.

R. Vidsemneeks.

Garibaldis.

Italijsās jeb Alpeninu pušfala ir deenwidus Eiropā, starp
Tirenijas un Adriatijas juhrahm. Wina ir weena no wif-
augligofahm un klaistolahm pušfalahm un semehm Eiropā.
Italeeschu jeb agraki faukto Romneeku un winu leelahs wal-
dibas vilsehtas Romas wahrds stahw pasaules mehsturēs
pirmā weetā. Ihpaschi ap Kristus laikeem, Romneeku walsts,
bij ta wiſu spehzigala walsts pasaule. Preeskī winas wahrdā
drebēja un lozijahs dauds lehnini un semes; jo Romneekem
veedereja wifas tahs semes ap Widus juhras rihta galu,
Aſijā, Aſrikā un Eiropā. Bet wehlaki leela Romas walsts if-
ſchihrahā diwās dakās, zaur ko Italijsa drihs ween krita zitu
tautu warā, kas to wairak reises ushwahreja un ispostijsa. Ap
zeturta gadu ſimtena beidiamo pusi Romas kara un wolbi-
bas wara un flawa dseestin ifdseest. Taſi weetā nu gan pa-
zehlahs Romā atkal sposcha baſnizaš wara, zaur tur dibinoto
vahwesta fehdelli, bet Romneeku jeb Italeeschu tautas goda
un flowas, ſchi pehdeja walsts naw spehjuſi nekad wairas pa-
zelt. Italijsi ziti semes gabali tika atkemti no apkahrtjahm
laimiāu walstīm, un zitās semes dakās eetaiſijahs wairak ma-
ſas walstīnas ar faweeem waldneekem, kuri bij no ſwefchahm
tautahm. Wehl preeskī 1859. gada Italijsa bij tapat ſchelcta.
Tur bij vahwesta walsts, diwas lehnīau walstīnas un trihs
herzogu walstīnas; tad daschi leeli semes gabali peedereja
ari Austrījai. Kad nu daschi Italijsa waldineeki, buhdami
no zitu tautu dsumumeem, waldija warmahzigi, tad Italee-
ſchu patrioti sahka domaht un gahdaht par fawas foſchelktahs

un apspeestahs tautas atswabinašchanu un saweenoschanu. Rautschu gan jau ap 1831. gadu eefahkahs Italijsas atswabinachanahs un saweenoschanahs zibnini, tad tomehr tiko no 1859. gada Italijsas ihstahs saweenoschanahs eefahlums ir peekemams. Starp scheem tehwijas atswabinašchanu ir Garibalda wahrds weens no eevehrojamakeem un wiſu ſpoſchakeem. Garibaldis ir dīsimis 4. julija 1807. gadā, Rīgas pilſehtā no ūmas fahrtas wezakeem. Jau behrna-gadobs Garibaldis eestahjohs par juhras brouzeju, jo wiņa tehwis ari bij juhrneeks. Jau behrna-gadobs wiņšč parahdija teizamu gara apkeribu un apdomibū, kā ari apbrihnojamu lihdszeetibū pee apspeesteem un behdigeem. 1834. gadā Garibaldis bij pēweenojees pee kahdas ūlepenas politiskas ūbeedribas. Bet kād ūchi saweenoschanahs nehma nelaimigu galu, tad Garibaldis aisebēga no Genuas uz Frānziiju. Uz tehwiju atpakał wiņšč nedriblstejo greestees, jo bij noteikats ar nahwes ūodu. Tā tad Garibaldim nu bij jaſlihīt no weenās weetas uz otru. Kahdu laiku wiņšč bij ari Tunīsas beja deenestā. Wehlak tāc pahrzehlahs uz Deenwidus-Ameriku un ūpedalijahs uz Deenwidus-Amerikas republiku lareem, kas tāi laikā tur stipri plosijahs. Garibaldis eestahjahs Rio Grande do Sul republikas (Brasilijas prōwinzē, kas toreit grībeja atswabinatees no Brasilijas) un ari Urugvajas kara-pulkā. Wiņšč ūgahdaja pats ūawu ūreiferu floti un ar to apkarojā Brasileeschus. Garibaldis apprejeja kahdu dīsimuschu Spahneschu jaunkundī Anita, kuras īrds preelsch "ſwehtas leetas" (nospeesto atswabinašchanas) tapat ūeefmoja, kā paſcha Garibalda īrde. Anita nu Garibaldu ūwadija wiſobs wiņa kara-kautiņobs, gan uz juhras, gan po ūauſumu, lihds pat miršchanai. —

Montevideo, tagadejā Urugvajas waldibas pilſehtā, ūouza Garibaldu par ūawu generali, bet Goribaldis atraidija ūch godu un dīshwoja pats par ūewi ar ūawu ūamiliju, (jo Unitai bij dīsimis dehls Menatti). Kad Piūs IX. ūskahpa uz vahwesta ūreifla un kād Italijsa ūahkahs atkāl ihpāſčha kustēſčhanahs, tad Garibaldis ūeefolijsa vahwesta ūuhtnim Rio de Scheherijs ūilſehtā ūawu ūalposchanu, bet atbildes no Romas nedobujo. Baur to nu wiņšč aprili 1848. gadā lihds ar 54 kara-beedreem pahrzehlahs atpakał uz Eiropu un nonahza pēbz 14 gadu aiseefchanas ūaimigi atpakał ūawā tehwijā.

1848. gadā bij gandrihs wiſpahri Eiropā iſzehluschees ūauſchu dumpi; tā tad ari Italeſchi ūazehlahs pret dascheem ūaweeem waldneekeem, kas tautoi pahri dorija. No Italijsas

waldneekeem, Sardinijas lehnirisch Alberts un pahwests Pius, nebij no eefahluma bijuschi pahr pretineekeem Italeeschu tau-tiskahm zenschanahm. Bet sad pahwests redseja, ka laudis gribaja vanahkt pilnigu brihwibu, tad tas atzirtabs atkal n̄ otru puji un tapa par Italeeschu tautas un brihwibas zen-teenu, leelako un niknalo eenaidneku. Lai gan lehnirisch Al-berts ari nebij ihst̄s peekritejs scham Italeeschu zenschanahm, tad tomebr winsch ari gluschi ne-atkrito, bet erfahfa faru ar Austreescheem, kas bij tee negehligakee lauschu opspeedeji, fa-wās Italija semēs. Garibaldiš nu gribaja lehniraa Albertia fara-pulkā stahtees, bet winu atraidija. Nu winsch dewahs us Mailandi. Tur winam isdewahs brihwkarotaju pulku fa-stahdiht. Bet lehnirisch, daschās kaujās pahrwahrets no Au-streescheem, nodereja meeru ar Austreeschu fara wadonu Ra-dezki. Garibaldiš ar faru 1500 leelu wihtu-pulziku zibnijahs apbrihnojami droſchi pret Austreescheem; tomehr vret pahr-mehrigi leelu Austreeschu spehku tam bij ja-atkabpjahs us Schweizeschu robeschu. Zaur faru, jaſaka traki droſchu istu-reſchonps Garibaldiš ispeinijahs to leelako atsibſchanu no fa-weem tauteescheem. Nu Sizileeschti winu fauza, lai opfargatu winu falu pret Neapeles lehnina Ferdinandu II., bet Garibaldiš palika Toskanā. Sche ſapulzejis jaunus pulkus winsch ſpeedahs pahwesta jeb baſnijas walſtibā eelschā.

Pahwests bij aibehdsis no Romas. Sche nu bij leeli juſumi, zaur fo pagaidu waldiba bij ja-iffauz. Garibaldiš nahza Romas pagaidu waldibas deenesiā un nehma faru wirſkorteli Mascherotas pilſehtā, kura winu ari par faru tautas weetneku eezebla. Romas parlamenta fehdeſchanā 5. febr. 1849. gadā, zaur Garibalda un zitu republikaneeschu gahdaſchanu ifſauza Romā republiku. Bet tuhlia jaunai republikai diwi ſpehzigi eenaidneeki tuwojahs un draudeja to opgahſt. Neapeles lehnina fara ſpehks nahza no deenwideem un Frantschu fara ſpehks avakſch Udino generala iſkahpa pee malas Iſchwit-Welijas oſtā. Sche abu eenaidneelu nodoms bij ap-gahſt eezelto Romas republiku un aibehguſcho pahwestu atwest atpafak farā bijuschi baſnigas walſtī. Garibaldiš nu bij Romas republikas fara ſpehka wirſwadonis. Frantschus winsch ſtipri ſakabwa pee Romas wahrtēem un peefveeda generoli Udino, us formaligu pilſehtas aplenkſchanu; ari Neapeleſchus rapat ſloweni winsch uiwahreja pee Palestinas un Weletri. Bet Frantschi nahza nu wehl ar jo leelaku ſpehku un eeslehdſa Romu pañifam. Garibaldiš to aifſtahweja ar leelu iſ-

monibu un flalu libds to pehdigo. Kad nebij wairs speh-jams Romu aissstahweht pret pahlleegigeem eenaidneeku speh-keem, tad Garibaldis ar saweem wehl 1550 wihereem nahza us Neapeleescheem un nodomaja tur istrikot fazelschanos pret waldibu; wina Anita te ispildija adjutanta weetu. Bet kad Austreeschu pulki winu sahla waajht, tad tas, negribedams sawus kareiwus nahwei weltigi nodot, bij peespeest pa leelakai dakai tos atlaist un us Wenedigu dotees. Lai gan Austreeschi tik wisai wina zeku apfargaja un to raudsja saguh-stift, tad to mehr winam laimejabs svejneeka drehbess pahrgehrbuscham isbehgt. Garibaldis nu gan aissneedsa Piemon-tas robeschäss, bet zekä wina loti mihkota Anita nomira; jo ilgahs 10 gadu kara-gruhthibas tai bij wefelibу maitajuschas. Bet te winu Sardineeschu waldiba apzeetinaja un noweda us Genuu. Tar waldiba tam uslika iswehletees zeetumu jeb ar iseeshanu no winu robeschahm. Garibaldis nodomaja nu atlal us Tunisu aiseet, bet Frantschi to aisleedsa. Ari Spahnija nedrihfsjeja Romaas aissstahwetaju usremt. — Ta winsch kahdu laiku fleshpahs, libds lamehr Seemet-Amerikas konsulis winam pahrweschanu us sawu walsti peesolijsa. — Draugi par wina behrneem gahdaja. — Ta schim leelam brihwibas waronam, kas par tuhktoscheem zitrem zilwekeem zihniyahs, nebij oklauta neweena pehda semes sawa tehwijä, neds tahs tuwumä, fur usturetees. Garibaldis nometahs Nu-Jorku un nodarbojahs ar seepju un swetschu darbeem; wehlak tas polika par luga kapteini. 1854. gadā winsch nohza us Sardiniju atpakał. Bet pehz weena gada llufas dñishwes eelsh Nizas, tas pahreghlahs ar saweem behrneem us paleekamu dñishwes weetianu, us maso klinchiano Kapreras salinu, netahu no Sardinija salas rihta krasteem. Scho salinu winsch, padakai bij nopirzis, par sawu naudu, so pats bij fapelnijees ar gruhteeem puhlineem. Sche nu Garibaldim bij atkauts dñishwot, jo Sardinijā tagad brihwibas karotaji wairs netila wojati, bet gan wehl yahalsiti, un it ihpaschi tad, kad lehninsch Alberts afazijahs un wina dehls Wiktors Emanuels waldibu usnehma. Gudrais ministers Kawurs nodomaja Italeeschu saweenoschanu isdaricht apalsh Sardinijas fzeptera. Schai prahtha tad Sardinija saweenojahs ar Franziju pret Austriju, lai atremtu tohs Italijas semes, kas toreiç Austrijai pedereja. Garibaldim nu atkahwa pisligli organiseerent apalsh sawa karoga brihwyrachtigus kareiwus, ar kureem winsch 23. maijā 1859. gadā pahrgabja par Titschino upi un eehakla karu pret Au-

streefcheem. Wiaſch gahja papreeſſchu ſaweenotai Sardinee, neefchu-krantschu armijai. Zaur ſcho ſawu, ta faukto „maſo kazu,” Garibaldis ſakahwa dauds weetās Austreeſchus un wezinaja ſtipri leelā ſara ſpehla uſwaras vee Maſchneſtas un Solferino. Pebz ſchahm uſwarahm Austreeſchi iſluhdsahs meeru un to noſlehdia Willaſrankā. Garibaldim un ta lihds dau- dseem Italijas patrioteem nepaika ne buht ſchi meera noſlehgſchana, jo Austreeſchu rokās tomehr polika wehl daschaſ ſemes un Italijas ſaweenoschona wehl nebij nezik taħku iſ- darita. Bet kad Sardineeschu waldiba negribeja ſchā ſinā tagad ſahdus taħlakus folus ſpert, tad Garibaldis apnebmahs nelokami Italeeschu ſaweenoschanahs koru weens pats west ar ſawem brihwkarotajeem. Schis nabkoſchais zekā-gabals Ga- ribalda dſihwes zekā ir tas flauenakais un waronigakais. Nakti no 5. uſ 6. maijā 1860. g., Garibaldis nobrauza ar ſahdeem 1000 fareiweem no Genuas juhrmalas un jau 11. maijā, par ſpihti Neapeleeschu flotei, wiaſch laimigi abrauza vee Sizilijas kraſteem. 14. maijā jau wiſam bij ſara-pulks no 4000 wiſreem. Tañ paſčā deena wiaſch paſehma wiſas Sizilijs wiſwaldibu Wiltora Emanuela wahrdā; jo tauta ſtahweja uſ Garibalda puſi. Dribiſ wiaſch ari eenehma Pa- lermo pilfehtu un ſakahwa wiſur lehnina ſpehluſ. 19. aug. Garibaldis paſrehlabſ uſ geelemi. Te nu wairak laujas tas ſakahwa piſnigi lehnina ſpehluſ un 7. septemberti eegahja Neapeles lehnixa waldibas pilfehtā — lepnā Neapelē. Wehl reiſ pee Wolturna upes Garibaldis ſakahwa lehnina ſpehluſ un tam nu atlka tikai Gaëtos oſta un zeetolniſ, kur tas gon wehl turejabs ſahdu laiku, bet vehdigi bij ir iſche ja padodahs un ja-attabj pilnigi ſawa walſis Garibalda rokās. Kamehr Garibaldis uſwahreja wiſas Neapeles lehnixa deenwidus ſe- mes, tilmehr Sardinijas lehninfch, redſedams Garibalda aht- ruſ un laimiguſ ſora folus, nahza no ſeemeļa puſes preti uſwohredams wiſas tahs ſemes no Sardinijas lihds Neapelē. Lihdi ar to eenehma ari paħwesta jeb baſnijas walſti, un at- tabj paħwestam tikai Romu. 30. oktoberi Garibaldis ſati- labſ ar Wiltoru Emanuelu un to apſweizinaja kā Italijas lehnixa. 7. nowemberi wiaſch nodewa uſwahreto Neapeles lehnixa walſti Wiltoram Emanuelam un pats paħbrauza gluſchi meerigi atkal uſ ſawu maſo iħpaſchumu, uſ Kaptar- ſaliu, un tur nodarbojabs ar dahrſu un laučkopſchannu. Ikkarru algaſ un goda peefoliſchannu wiaſch ſtrupi atraidija un pat tos daschus piasteruſ, fas pee paħbraukschanaſ tam bij waſadjigi, wiaſch gaħdaja atlihdūnaht. —

Bet Garibaldis newareja wehl buht meerā, jo Italija nebij wehl pilnigi atswabinata un faveenota. Romo, wezu wezā un ihstā Italijas waldbas pilsehta, peedereja wehl pahwestam un daschi semes gaboli Austreescheem. Romu oisstahweja wehl stipri Napoleons un tadehk Italijas lehniasch tur ari neka negribeja dariht. Garibaldis eenihdeja par to nikni Napoleonu un apnehmahs, pret Napoleona prahku, Romu eenemt un to eezelt atkal par Italijas waldbas pilsehtu. Peeveschi junija mehnesī 1862. gadā Garibaldis atradohs Sizilijs, Palermo pilsehtā un tur tautu tā eekarfeja pret Napoleonu, kā drihsā laikā 3000 brihwprahigu karotaju peedalijahs, ar kureem winsch vahrzehlahs Romu eenemt. Bet lehniasch no Napoleona tava speesīs, Garibalda nodomam preti stahtees unto fawehrt eenemt. Kehniasch fuhtija topebz fawu kara-spehku avoksch generola Zialdini. Pee Abyromantes fastapahs khenina kara-spehks or Garibaldeescheem us kara-lauka. Patēs Garibaldis tika eewainots kahjā un fonemts. Wina laudim bij javadodahs. Garibaldi aiswaeda us Spezijas zeetolfsni. Garibalda eewainojums lehni ween labojahs. Kad waldiba winu atlaida, tod tas drihs ween greešahs atpakač us fawu Kapreras salinu un dīshwoja ſche meerigi lihds 1864. gadam. Šā gada pawaſārā winsch apmekleja Angliju. Anglijā wiſi, pat augstasee oriſtokrati un Wahles prinziſ, wiſai apmekleja. 1866. gadā, Pruhſchu-Austreeschu karā, kad Italija ori pee-weenojahs pee Pruhſijas, loi atdabutu Wenedigu, kas wehl pee Austrijas peedereja, tad Garibaldi eezehla par pawehletaju brihwkarotaju spehks, kas bij ſapulzets. 20 bataljonu leels, pee Rāmo. Bet winsch tos atrada wiſai ſlikti ſagatowotus un apgahdatus. Tomehr winsch gabja vret eenaidneekeem, Austreescheem, bet to pohrwareja pee Garda eſera. Garibaldis par tohdu peewilschanu, kur waldiba wiņam tik ſlikti apgahdatus ſpehkus bij uſizejuſi, atwadijahs no faweeem brihwkarotajeem, no tohlačas kara-weschanas un aīsgahja atkal atpakač us Kapreras salinu. Lihds ſhim bij tas ſposchalois laika gabals Garibalda dīshwes zelā. Nahloſchee zihniņi tiſai ſlauda Garibalda nodomus un ſlawu, lai gan daschlahit bes paſcha wainas.

Garibaldis domaja tomehr wehl Romu eenemt, bet khenina waldbai tas tapa ſinams un wiņa to apzeekinaja 23. septb. 1867. g. un līla nowest us Kopreri. Bet Garibalda drougi un wiņa dehls Menatti eefahstu darbu turpinoja jo projom, lihds Garibaldim iſdewahs iraki droſchā braukſchanā,

ar mosu laiwizu, pahrzeltees no Kapreras, jaun Italeesku lara-kugeem jauri un eenahkt basnizas walst. Garibaldiis da-schds faultods pahwestneekus fakahwa, bet ta'i paschä laikä Frantschi iszehla sawu lara-spehku malä, Tschirvit-Welijä pret Garibaldi. Italijas waldiba usaizinaja Garibaldi, lai noliktu sawus eerotschus, bet wirsch nepaklausija, nedz eevehroja sawu maso spehku un kusch tikai no jauneem laudim fastahweja. Saweenotee pahwestneeki un Frantschu spehki uskrita Garibal-deescheem pee Mentanas un tos pilnigi fakahwa un isnihzinaajo. Garibaldim vosham gan isdewahs isglahbtees, bet wehlaki tas krita Wiktora Emanuela pulka rokas un tee wirau apzeetinaja. Novembera galâ 1867 Garibaldiis dabuja at-laufchanu dotees atpalač us Kapreru. Schis bij pehdejais kaesch ko Garibaldiis weda Italijas saweenoschanas deht. To-mehr wehlaki Italijas lehnirsch eezchma Romu par waldibas pilsehbu un tagad tur nu walda. Wahzu-Frantschu karâ, 1870. g., us jaunahs Franzijas republikas usaizinajumu, Garibaldiis aifgahja ari us Franziju, republikas deenesid, bet ne-paspehja sche nela daudz. No Franzijas atnahzis Garibaldiis nometahs atkal sawâ Kapreras falinâ dsibhwot un tikai daschas reises pahrnahja us Italiju un pedalijahs pee parlamento. Visai nemeeriga kara dsibwe, wajoschanas un nebeidsamas ruhpes par tehwiju Garibalda weselibu bij stipti satrizinaju-schaš, ta' sâ wina spehki ar weenu wahjaki tapa, samehr 20. maijâ 1882. gadâ, winsch pabeidza sawu gruhto un flawas pilno pasaules zelu.

Pehz isskata Garibaldiis bij widejä augumä ar eesahrtu bahrdu, kura pehdejä laikä bij tapusi jau firma. Wina gibmja wiljeeni bij pilni nenogurstoschaš žentibas un wiſi meesas logekli stipti. Visjaur dsibhwibai Garibaldiis ir parahdirees fa wihrs, kuram par weenreis otsihtu leetu, nebij gruhti nest nelahdus upurus. Brihnum karst gars preeskch dahrgahs tautas leetas, nenogurstoschaš darba spehks un pastahwiba (energija) sawa plahna isweschonâ, droschfiridiba, skaidtiridiba un pahr wiſahm leetahm sawa labuma nemelleshhana neweenâ leetâ, — bij Garibalda pastahwoshee tikumi jeb dsibwes engeli, wiſâ sawâ leelâ dsibwes aplahriné. Turpretti wiaam truhla gan meerigas leetas pahrliftoschanas, it fewischki politiskas leetas; jo Garibaldiis nebij nekohds scho leetu ispratejs (un ta' tas ir pee wiſeem skaidt. un walſirdigeem karaktereem). Visleelakais noids Garibaldim bij pret pahwestibu, kuru winsch par sawas tehwu semes nelaimi fauza. Patiesâ

tehwu semes un zilwezibas mihestibā Garibaldis lihdsinajahs
 pilnigi ar wifflawenakeem pafaules un fawas wezahs tautas
 wihireem, wezeem Romneekeem. Ihpafchti winsch libhsinajahs
 ar sinamu Romneku, Jinzinati, kas ari no arlla atstahjees
 wadija lara-pulkus un lad karfch bij beigts, tad stahjahs at-
 fal vee fawa arkla un no fawas tautas it neka neprasijsa
 nedfs nehma par faweem nopolnu pilneem darbeem. Tà ari
 Garibaldis, noligis fawu kata-fschlehp, fà redsejahn, dodahs
 ikreis atkal us fawu maso ihpachumu un tur gahdà par fewi,
 atraididams wisu leeko sposchumu, godu un leetischlo algu, par
 faweem nopolneem. Da ir gan wihti kas wehl leelakus dar-
 bus darijufchi schai fina, fawas tautas atswabinadami un
 leelas, flawenas padaridomi, là Napoleons un tagad Bismarcs;
 bet tee ir statijufchees lihds ar to alasch us fawa labuma,
 goda un sposchuma un tà ir nehmusch leelas algas par fa-
 weem darbeem, gan goda mahrdoe, gan leetischlo algâ. Bet
 Garibaldis fawus goda nopolnus atdod meerigâ prahitâ zita
 godam, ja tikai wina tehwijai nahk par to labums. Winsch
 zeefch zeetumu us zeetuma un nepanefamaas zitos gruhjtibaas;
 bet tiko wakâ kluvis, winsch dodahs atkal fawom mehrlikim
 pakal, — weenigi leetas labâ. Tà tad schai sinâ Garibalda
 firds paleek leela un wifai angsta, fà tas vee gluschi reetem
 zilwekeem pafaule buhs atrodamis. Tur ir bijusi weeta wifai
 wina tehwijai un dauds ziteem apspeesteem zilwekeem, bet
 preelsch fewis tikai tas weenkahrfschakais un masakais, so no
 pafaules praham. Lai dus faldi schis leelais, fawas tehwijas
 un zilwezibas waronis un loi mums der par nemirstoschu
 preelschishmi, fawas tehru semes un fawu lihdsjilweku mi-
 hlestibâ. — Itolijs pateiz un pateiks par fawu tagadejo at-
 selfchanu Garibaldim un wina beedram Kawuram, ograšam
 Italijas ministeram.

R. Widsemneeks.

Ras ta tahdâ?

Arweenu zilweli suhdahs,
 Ka scheitan wifs nihst un slihst.
 Ka usziba kluhdahs,
 Ka jaunums it ahtri wifst.

Tur gauschahs, fa pastahwiba
 Wairs pafaulé negrib buht
 Un behrnischla pasemiba
 Pee jaunahs pa-audses suhd.

 Ta wifas fwehtajahs rotas,
 Ka: tiziba, mihlestiba,
 Kas mumē par krahchnumu dotas,
 Nu pahrhemot weenaldsiba.

 Bet seklas ir schahdas domas
 Un neeki, ko laudis melsch,
 Jo tikumeem leelas lomas
 Un plaschs wirs semes zelsch.

 It ihpaschi rodahs weena
 Jo warena deewiba,
 Ko wifa pafaulé geena,
 Baut kureu aug zenfiba.

 Lihds nahwei ar ustizibu
 Tai wisi grib tuwu buht
 Un dedfigu mihlestibu
 Us winu pat wegajee jubt.

 Kas reis pee wiras tizis,
 Das turahs lihdi pehdejam,
 Ja liktens kam schkirtees lizi,
 Tad dsihwot waird netihk tam.

 Ni wahrda wisi tai kaufa;
 Pat leelee un warenee
 Pee semes galwas dauja,
 Kad minai tuwojahs tee.

 Neweenam prahtha naw nahzis
 Par wiru ko schaubitees,
 Tai tiz ikweens, fa fahjis,
 Un Schihdi jo wairak, pateef.

 Pat gresnumas dascham apnihk
 Un godu smagi ir nest,

Un mihlašà mas wairs patih,
Bet — schihs tur nost negrib mest.

Ta newejo ne muhscham,
Tai waigß arweenu fahrtß,
Neds dsird winu gruhti puhscham,
Un — nauda winai wahrdß.

Kalnineeks.

Siltu semju augliba.

Wiseem sinams, ka leelee Eiropas meschi ir bes nekahdahm ihpachahm daschadibahm. Wixu isskats ir gan leels, bet weenads. Tas ir tapehz, ka Eiropas meschöß atrodahs tis ween daschas kolu fugaß, un tahs paschaß fugaß ween tad ir isplatijschahs leelä daudsumä. Pawifam zitadi tas ir siltajöß semes. Tur us weena pascha masa semes gabalina ir fasveeduschahs koyä neskaitomas kolu fugaß. Jau no tahleenes ir redsama pee siltu semju mescheem leela daschadiba un neweenadiba. Tee meschi ne-isskatahs wis ka tumfchakä florfnne jeb isssteepa lente pamala, bet pawifam zitadi. Tur daschö kots ir pajehlis fawu galwu jeb galotni apbrihnojamä augstumä un isskatahs ka warenß tornis ar strupju reßnu galu; ziteem turpreti galotnes ir farahwuschahs stahwu teewas, it ka piramidu wirsgali. Tahds isskats zekahs scho fugu kokeem zaute wixu platahm, libdsenahm un beesahm lapahm. Un ta tad, zaute kolu galotnu neweenadibu, siltu semju meschi tahkumä ne-isskatahs wis libdseni, bet koti robaimi jeb nelihdseni. Bet wißwairak ir brihnungs por milsigeem siltu semju kokeem, ka tee mirds weendö seeddö no wihgaineem augeem, kas ap kokeem wijsahs un eet libds toru galeem, ka warenas wirwes. Tee paschi wihgainee augi, tad fneedsahs ari no weena koka us otru un ta sahaista wiſu meschu, it ka weenä tihlä. Un kas tee par seedeem, kas ta par jaunku krahsu pasauli! Luhk, tur us paschaß tumfchilahs, augustahs palmas wirfotnes, ir pajehluſees wiſigä liana, it ka zensdamahs buht pahraf ar fawu krahsu jaukumu, par orkidäs augeem, kureu miteklis wezu-wezöß, jeb wehl nekad nenoziröß Brasilijas meschöß. Luhk, tur pajehlahs koti baltee, koti dseltanee, koti sarkanee un filee orkidu seedi un isdalahs pa tumfchakahm palmu waj platanu kolu lapahm. Wiss tas isdod stipru, gandrihi jau

flahvejoschu smarschu, kas fajauka ar farstas un mitras semes istwailojuemeem, kuz dñiki apalsch kolu galotnehm, it fà apalsch tumfchakala valaga, atdufahs cho meschu tumfchee eedfhwotaji. kas mihle mitrumu, kas dñihwo tik naakti, bet bihstahs no deenas. Tee ir tee milsu kruipji un wardes, kuru leelums mums Eiropas eedfhwotajem, naw nemas eedomajam. Pat augu ispehitajam, kad taq fahk apluhlot lopas un salihdsinabt winas ißkata fina, zitu ar zitu, ir ja-apmulst, jo weena koka lapas, nelihdsinajahs nemas otha koka lapahm, kaut gan tee ir abi weenas paschas fugos koki. Us weenas asf atstatuma war atrast tuhloscheem daschadu lapu formas: tur ir lapas gan mihligi fvalvainas, gan dobjumainas, gan it fà ehrmigi isgraustas, gon aseem galeem fà sobeni, gan ari apokas. Unzik daschadås, krahfas spibguko paschas lapas! Luhk, tur ir jaunoð gresnas palmas beeja lava, kuras mirspuse spibd fà spogulis un kura ir pilna fulas un saloksniga jaunuma spibka: bet lihdsas tam weza mirfroscha palma, kuras tumfchbruhnahn lapahm naw wairas nekahda spibduma. Daschu koku lapahm apalschejas pusas ir avauquchias ar beelahm, garahm, it fà sibicha bahltinahn, kuras, wehjam vubfhot, spibd faulé fudrabs.

Siltajas pusas seme atwehl tik ween mašu gabalinay no fewis ißtotram kocom kur augt, tadehk ari tee nespeli nefur isplahtibt sawu saru, tapat fà muhsu warenee osoli meschöas. Tadehk tad siltu semju koki aug bes sareem gludi un ißaug arweenu bribynun aote. Leelahs, ka ißkursch koks zenfchabs otru pahraugt, lai waretu dabuht sawai mirfotnei zif nezis faules gaismas. Bet zaur scho dñihchanoð augt us augfchui, kroni siltu semju koleem ißkatahs mañni, kod tos salihdsina ar paschu koku leelumu un resnumu,

Birmajee, jeb wehl nenozirstei altu semju meschi, fà mehs teizahm, ir loti leelas daschodibas pilni. Abejås ekwatora pusas ir tahdas weetas, kur koki ißfölkir ari seemu, kaut gon ta ir loti weegla, jo tanis zonës ari birjil ißgadus no daudis koleem wiru warenahs lapas.

Zitås weetås siltu semju auglibai ir meschigas un bresmigas ißkatas. Nekahds prahts newar eedomatees skumjaka un aishgrahbjoschaka ißkata, fà kod kahpi lejä no Rudu salneem Maranonas waj Amazonas eelejås. Sche flatitaja azim parohdahs wißpirms ginkou un milsigo orkdu koku tehvijs; neskaitamas fugas waren leelu vapardu, ar smalkahm, loti teewgaligahm, bet wiſoi leelahm lapahm; dſeltenes kure

garumis lihdsinajahs warenu loku augstumom; bibrnum jaukas bignonijas un daschadi wijsigi atgi, kas sofaistisjuschi lokus ka ar beesu ne-isschliramu tihku un neslaikameem issliblumojumeem — wijsi tahda warenba un tahds leelums aifgrahbj fklafioju. Pebz ta, jo tahlak tas eet pa cemihditeem zekineem us leju, jo retaks top siltu semju meschs un jaukahs bildes issklatd top zitads. Schim issklatam gan naw waita ta zeenigä leeluma, kas pirmojam, bet winsch ir to teesu daikots un jaukahs. Lubk, te ir daschi loku puduri, kurei isdod swelaiku fmarschu un veepilda scho semes paradiisi weenumeehr ar jauki oschamu gaisu; tad ir attol puduri no bobu lokeem, kurei isdod bal-sama fmarschu; lubk, tad pehdigi ir lawru loki ar saweem eesfoldeem augleem, tapat ir ori gelskonija ar sawahm loki platahm lapahm un sawadä til ween Deenwidus-Amerikä atrodamä paflenowu fuga, pee kuraas peeder ori muhku far-tureeli. Ku apburts stahw tagad, wisu scho redsedams, Girovas zelotajs un aismirist schai brihdi sawas lehwijas weenfahr-scho dahu.

Maranonas eelejä tuhktoscheem gadus wezi miltu loki, apbrihnojamä resnumä un warenä garumä ar sawahm galot-nehm aiffedi parvisam gaismu, it ka sahds salch apjums leelam semes jeb mescha gabalam. Schini meschä jeb, skaidrak holot, schini labirintä neteek wairs faules stati rekschä. Bree-smiga tumja walda apalch schahs muhchigas fegas. Bet seme apalch schahs fegas ir mista un karsta. Tadehk pa gadu tuhktoscheem tur ir sakrahjufoes beesa kahita puhtoschu augu, kas aplahta ar balteem pelejumeem, kurei tumku gaishi redsami, it ka valtas putas nafti us trakojochas juheas wi-neeem. Milijoni daschodu fehnu kuru fugas no augu snata-jeem wehl naw ispehitas, nedj ari ir winu ispehthchanai pree-etamas, sche aug un ahtri nomirst. Schahs fehnes tad israh-dahs par weenigeem schahs tumschahs walstibas erdschwotaoseem. Neweens kruhmirsch tur nefalo, neweena yukite neseed, til ween taisnee loki stahw ka sahdi peeminelki kayschta.

Tahds isskatahs wezu wezais Maranonas eelejas meschs faufaja qada-laikä. Bet naw spebjams eedomahd breefsmigala un schauschalainaka isskata, kahds schim mescham it sunauds hilu-semju leetus-laikos. Smags slahvejoschs mitrumä tad apnem zekineku; beesa migla tad ir aplahjuust wisu aplahrti, un schini miglas gaisä tad skraida miliardu milijardeem, ja, gandris wefleleem vadebescheem wifadi odi un quekahji. Wisi loupitaju svehri tad ir slehpuschees poschödö dñitalds mescha

beesumōs, now redsamōs neveens putninsch nedī taurinsch; til ween retumōs war dsirdeht uhdens-zuhkas ruhksoschanu, waj ari Brasilijsas krupju un warschu kurtsteschanu. Nalts laikā tur daba isskatahs wehl meschigaka un druhamigaka. Til ween plehfigee swehri tad pajel fawas raudukainahs balhs. Kad zelahs vehrkona negaifs waj niknas ausas, tad augstu gaihs dsirkams dobjisch trofniis, it sā no douds uhdens kritumeem. Semakahs gaihs fahrtas un meschs tad stabw wehl meerā. Bet luhk, nilnais ausas negaifs ir nolaideees semak, atskan breefmigs vehrkona ruhzeens, un tad wairb ausim now isschli-rami tee dauds un daschadi un pawisom fawadi un breefmigi trofchani. Wiss fajuhs un faweenojahs par fahdu nesfaidru ruhkschanu: tur ir tuhktoscheem ausas atbalhs un vehrkona spehreeni, tur dsird ar faknehm gahsdamos foku tschibksteschanu un luhfchanu, un isbeedetu jaguaru, sā ari zitu tihgeru faku ruhkschanu. Ar fahdv spehku gahschahs pee semes tuhktoscheem gadu wezi foki, to war nojehgt no ta, sā ziti, laut gan drusku teewaki foki, kureem schee swelahs wirsfū, saluhst un fabirst sā faust salmipi.

Ar faknehm isgahsti foki truhd gadu simterneem, un pee wineem nepeedurahs nelahda zilwela rola. No wiru truhdeem tad top atkal jauna puweschu fahrtas. Jauni velejumi un jauni fehru raibumi apfahsj schos puweschus, un tā tas tur-pinafees, lihds kamehr nahks fahdi swarigi pahrgrosijumi schā pirmalaiku dabā.

Us seemekeem no Maranonas upes, ekwatoram seemela pufē, jeb, kas weena alga, us seemekeem no Amazonas upes, Guajanias upes eelejā atwerahs jauna besgaliga auglibas pa-faule. Tur ang us foku zelmeem sweschadi orkidu augi, un schee ir ihsti Deenwidus-Amerikas ihpaschhs peederumōs, kas fæetahs ar winas dabu, tapat sā ari faktus foki fæetahs ar Melkilas dabu jeb taksturu (dauds tahkak us seemekeem pahri Panamas semes schaurumiam). No faktus koleem pahrties it ihpaschi kostchinelu fukainischi. Tahkak wisu leelu upju eelejās atrodahs: aro'idi, bromelijewi, bobowi, palmi, papordu foki, filusi, daschadas fugas wijigu lianu, kas sā agrak minets, tinahs sā wirweg ap koleem wisōs Amerikas apgabalsōs ap ekwatoru. Tahkak fastopahs bambuks, neschikram sartsu semju beedris; bet Deenwidus-Amerikā ir no bambuseem weseli meschi. Ja dodahs tahkak us deenwideem no Amazonas upes, it sā us Tschili, kuras karsta seme ir ar wulkaneem jeb uguri wemjoscheem kalneem sā apfekta, tad tur atrod augeem gitadu

isslatu. Tur atrodahs tehwija paschahm jaukalahm salzeola-rijahm un wiſloſchalahm fulſijahm, pret kurahm muhſu dahrſu fulſijas isskatahs gluſchi ſa nabadſites. Bet wehl ir veeminamſ loti jaukſ un patihlamē koks, lam mahjotne ſiltajās ſemēs. Schis koks dod ihpafchi ſitahm Amerikas ſemehm ſawadu if-ſkatu — taſ ir mangrowa jeb manglewa koks. No ſcheem lokeem ir gar juheahm weſeli meschi. Schee meschi aug loti kupli us tahm falahm, ſreas atrodahs Drinolo waj Mara-nonas upē us juheas puſi. Schis ir weens no patihlamafeem lokeem, lam daschahs ſawadas ihpaſchibas. Wixu war fault par augu walſis amfibiju, jo wiſch aug tilpat uhdeni, ſa uſ ſaufuma, bet mihič it ihpafchi tik juheas uhdeni, tapehz tad ari aug platu upju grihwās us fellumeem jeb falahm, kur uhdenim jau ir juheas fahligumſ. Tee ſoki aug wiſai ahtri. Wixu falnes ir it ihpafchi ſipras. It ſa warenas dſelſa wirves tahs ifplatahs ſemē us wiſahm puſehm, uſturetas no juheas fahlis: ſcha ſola falnes ſtabw ſemē tik ſipri, ſa nekahda aula nekpehj mangrowa ſoka iſgahſt. Schis neredſets ſiprumſ wehl bes falnu ſipruma paſtabw eelfch ta, ſa ſhim ſokam jau no pahra arſchinu augſtuma aug ſari, kuri tad noleegahs uſ ſemi un top jeb pahrwehrſchahs par falnehm, un zaur to tad ſhim ſokam zekahs leels ſiprumſ eelfch falnehm.

Kad koks ir pa-audſeſt jau pahra aſu gorūma, tad wirnam ir jau daudſ tahuſ atſuteschanahs falnu. Shahda mescha apgabalam ir brihnischlis, bet ari warenas iſſkats. Juheas uſpluhſchanas laikſ wilni treezahs ar waru pret ſho ſoku ſtembeem un wixu augſtajahm falnehm. Kad uſpluhſchanas laikſ pagahjis, tad naſk otris patihlamſ ſkats: uſ ſemeſ ir palikuſi weſela fahrt a melnu duhru, un tur nu mirds neklatiſi ſukainiſchi. Ak, lahdu gan tur naw! gan apbrunoti juheas tahrpi, gan anelidi, gan goloturiji, gan juheas eſchi, gan juheas bluſas, gan paguri, gan daschadas wehſchu fugas, gan auſteru gleemeschi. Un lubl, taſ laikſ naſk putni ſa padebefchi, meeſotees pee ſcha bagata galda. Tur ir farkanais ibiſ, baltà pible, fahrtà ſoſs, leynais flamingo — wiſi tee veſi juheas nokrifchanahs dſihwo mangrowu meſchob un zaur wixu fpalwu krahuſ daschadibu zekahs brihnun jauks iſſkats. Bet janoschehlo, ſa reti lahds dſihwneku pehtitajſ war eelihſt mangrowu meſchob, kur atrodahs tik daudſ ſo pehtit un wehrot. Weſeli padebefchi aſinſlahrigu ſukainu un moſkwitu ſkiht tur zekineekam wirſu. Turklaht ari twaiki, ſas zekahs iſ iſmestahm duhrahm, ir nahwigi. Mangrowu meschi tad ir tee, iſ fu-

zeem zekahs malorija, t. i. purwumu drudjis, kas ir alasch nahwigas.

Bet eesim nu wehl gae Orinoko upi us augschu. Tad mehs buhdam paschà Kolumbijas widst. Tur ir Warimas jeb Varimas upe. Sche auglibahs daba jeb raktures atsal pahrewehrschaabs. Sche now wairas mangrowu meschu, un awreniju un konokarpu, bet to weetâ nahk: kouniga mimosa, lowra, daschadas sugars rubus folu. Gresnahs baltahs ingu vulites muhs svejzina. Schur un tur pazekahs afahs jeb dselonainahs palmas, pilnas smagu, koti farkanu ouglu. Sche migliba misgrahbj flatitaju ar hawu gresnumu. Luht, tur pazekahs, it fa gribedams atstutet debesis: warenais mora ekfjeljes foks, ar kueu halihdsinot muhsu leelakee isoli isskatahs noschelhlojami masinai, itin fa fruhmu sahrtâ ween. Ari turpat karstojas zonâs, ap Orinoko upes kraasteem, scho foku fawz par meschu farali. Wira warenâ, tumfchakâ wirhotni pazekahs no 150—160 pehdohm (wairak par 22 afim), un no tableenas to wirhotni war noturet par falnu wirhotni. Neslaitamas lianas, fa tschuhflas lodâ schim milsenim paschà galotnê, tad laischohs us semi un brihnischli sapinahs ap ziteem kokeem, ir fa sahda warenâ wijs. Ja zelineeks dosees drusku tahlik us seemeleem, tad atsal dabas isskats pahrgrosahs. Warimas upes kraсти top aiweenu klapaki; bet mitsigi mora ekfjelja foki pazekahs ari sche; tulnesigâ aplahrtnê tee isskatahs jo leeli un wareni. Dasheem no scheem kokeem, kas stahw tuwu pee krasta, ir seme no falnebm atskalota, zur to tad gan daschi no teem ar loiku nogabijees. Kas ta buhs tad par gohschanos!

Kalnineefs.

Gadi un dsihwiba.

Kâ gadi nahk un aissiedsahs,

Tâ paschi nahkom — ejam;

Kâ gadâ laiki grosijabs,

Tâ tmaidam — ofras lejam.

Un pawahara, wañara

Brauz ahtri is fa ratôs.

Wehl dascham wifs ir jadara.

Bet farma mirds jau meids.

Kalnineefs.

Vispāriņš politiķis gada atskats.

Uslahvuschi kaut kahdā lālnā, no kura var tākumā redseht, mehs mehdsam tad visfākārt ažis mest un apskatīt; bet gan vižmihlāki uš tāhm vusēhm no kureenes esam nahkušči un kurp ja-eet buhs. Nonohkušči gada-galā mehs runojam gan par šo gan par to, bet tomehr vismairak par nōdīhwoto un nahkamo gadu. Un kautšu gan nōdīhwotais gads mums ir visās weetās labā atmīnā un finams, ka kahds nostaigats zelsči un nabloschais gads tumščs un nesinams, tad tomehr, ja ar mums buhtu atklauja pēc veža un jauna gada žāstapšchanahs išwehletees, ja gribam ir atpakaļ eet — tad, kuršči gan wehletos eet atpakaļ un ne uš preeskšču? Ja, kad atkautu mums šo gada zelu pahrlabot, ka otrā reižē išnahkočbu grahmatu, tas buhtu zita leeta! bet visas pagabjuščia gada kluhdaš un multibas ari dīshwot otru reiži zauri, ta neusnemfamees nebūt. Tadehk ar labu nakti nostaigotais gada zelsči! otru reiži tewiš nēstaigasam wairē nemuhščam. Un ja leizi fo aismirš uo fewiš, tad vispirms padaritahs multibas. — Bet pirms labu rihtu ūkam jaunam gadam, lai tad nu wehl ihsumā atskatamees uš patlaban nostaigato, tuhksots astoni simti astonās mit otro gadu. Un lai nu ir gabjiš, ka eedams, tomehr pateizīgā prahā, jo gads nam nelurā sīnā ūdamā, bet mehs pašči esam ūdamī.

Bij gan pagabjuščais gads ir daščā sīnā ūwadneeks. Seema bij ūlta un bes sneega, tā kā reti kad un tadehk nōvlehsa daudz pakānu un riteru un valka nešabruktas daudz braukščanas. Ari pāmara bij loti agra un ūlta. Zibrulis dieedoja jau februara widū. Ari wašaras karstums ūneidsahs, kā reti kad peedīshwote. Ibpaschi juhlija eefahkuma deenās bij karstums wairak deenās lībdi 28 grahdus pakrehkli (pehz Neom.). Zaur ūelu karstumu un ūaukumu daščās weetās augliba zeeta daudz; zaur tādu agrumu un pastahwigu ūltumu ari vis ūteidījahs. Tā ūdsuš jau plāhwa, no 5. julijs ūklot, daščās weetās deenw. Widsemē un Kursemē. Un nedelu preeskšči Zehkabeem bij gandrihs visi jau noplauti. Un tā ūhogad pēvildījahs wezo ūkushu paruna: ap Zehkabeem ehdušči jaunu, ūdsu maiši. No ūiseem drūwu augleem rāhdījahs līni buht viswahjakee.

No ūwrigakeem gadījumeem muhsu tehwījā buhtu pēminami ūchee: Senatova rewīsija, kuru Augstais Semes Tehwīs te Baltijā iſtrīlojis vispāriņš ūkushu labklahščanahs

dehl. — Tad apstiprinoja wehl Lehrbatas Latweeschu studentu korporaziju (t. i. ihpaschi studentu fabeedriba, fawstarpigā sadishwē un daschās zitās darischanās). Ziteem studenteem, ihpaschi Wahzu studenteem, bij jau sen tur Lehrbata fawas korporazijās, bet Latweeschu studenteem, nebij un teem bij jadīshwo isklaidu bes neskabdas fabeedrigas fawas tautas faites. Un ja gribesja eedotees kahdā korporazijā, tad eedewahs alasch finamās Wahzu korporazijās. Sche Latweeschu studenti pahwahzinajahs un eeauga pilnigi Wahzu garā. Un tā tad Latweescheem daudskahrt winu mahzitee skehki un ar daschadeem gruhtumeem un truhkumeem wilktais auklejums, neween pavīsam pasuda Wahzu pulks, bet strahdaja ir fawas tautas patslahwibai wehl preti, to nizinadami un saunedamees Latweeschi buht. Dīskahrt, kā finams, Latweeschu studenteem gandrihs wiseem ir jospeschahs ar masumu zauri un truhkumi japeedishwo un libds schim teem bes fawas korporazijās bij gruhti zits zitam palihdsetees un palihgu atrast, bet tagad buhs gan libdsets ir schāi leetā. Bet jo stipras žeriba ir tā finā, kā zaure fawu jauno korporaziju, Lehrbatas Latweeschu studenti valks alasch fawai tautai dīshwi un ustizami. Scho Lehrbatas Latweeschu studentu korporaziju nofauz par „Lettoniju.“

Zaur nahwi pasaudeja muhsu kaimiņi Igaunī fawu usgihtigakso tautas wihrū R. R. Jakobsonu. Jakobsonu war faukt ar pilnu taifnibu, neween par Igaunu, bet par visas Baltijas patriotu, jo winsč zīhnijahs par visas Baltijas semo kauschu, liktena atveeglinaschonu. Schāi finā Jakobsons tad ari bij eemantosjis to leelako atsīhšanu wiwpahri, kā neweens Baltijas patriots libds schim. Jakobsona nahwes fina fahpigi fagrabba un nofkundinaja wiwpahri, ir Latweeschu un Baltijā dīshwodamu Kreewu ūrdis, un ir schīhs tautas nosuhtija fawas noschehloschanās wina behru-deenā un nolika goda wainagus us ta kapa. Dusi saldi mihlais tautas wihrs! — tawa atminā ir mumis dahrga un ne-īsdsehſchama. — No ewehrojamaleem schejeenes wihireem nomira, pagahjuſchā godā, ir Rīgas superintendents R. Müllers.

Par Latweeschu tautas attīstīshanos un us preekschu eschanu, visā garigā finā, waram gan preezatees. Pee tik dahrgahm rentehm un dīsimtu eepirkšanas malkashanahm un daschadi truhkumīgas dīshwes, kahda leelakai dalai wiwpahri te ir, — tee zeeni un atsīhst deen no deenas skolu wehrtibu un wajadības un zīhnīahs skolot fawus behrnus. Ari fawas tautas un walodas zeenīshana un wehleshanahs lai Latweeschu, waloda un tauta zeltos godā un pastahwetu libds visfahm

tautahm, ažim redsot eefalnōjahs pee wegeem un pee jauneem. Ar preeku redsa mun dīrdam, ka pat ūrmgalvi, un ar redsamū jauneklu mudribu, spreesch un runā par wifahm tagadejahm Latweeschi tautas buhschanahm un gaidamahm muhſu semes reformahm; laša ari zibtigi ween tautiskos laika-rakstus. Tapat fawas prōwinqes, ka wifās Walstibas politiskās buhschanās Latweeschi libds schim ir isturejuschees par paklausigeem un padewigeem powalstnekeem un Deems valihdsehs isturetees it us preekschu tapat. Sinams Latweeschi gan pahtrunā un luhds no Augstahs Waldibas, lai ir te Baltijā ewestu woja-dīgas reformas, ibpaſhi meera-teesas un semstibas jeb semes fa-eimas; bet wini gaida meerigā un padewigā prahā, kamehr tas wifā tils ewestis. Wahzu laika-raksti gan rauga ispaust wifadas nepoteesibas un pat gluschi karstus melus, runadami par Latweeschi sozialdemostrateem un nihilisteem, bet ka ta buhtu, ta wini naw warejuschi neweena weetā wehl peerahdiht. Un ka lai nu ar gan peerahda, ka tas naw nemas ta bijis! — Un ta tad Latweeschi! buhsam un paliksam tapat ir us preekschu par goda laudim un par paklausigeem un padewigeem behrneem fawai walstibai un fawam Keisaram. Dīhsamees alasch tapat par goda un līsumu jeleem parahkt wifās fawas semes wajadibas un teesibas. Dīhsamees zits par zitu lai Latweeschi tautas wahrdē netaptu ir us preekschu aptraipits ar teem daſchadeem pretlikumigeem un negilwezigeem partiju zenteeneem, los pastahw un darbojahs muhſu walstī un ir wifā Eiropā. Ar ſcho wehlefhanos un ayremfhanos loi tad ſperam pirmo ſoli jaunoja 1883. gadā un lai Deems dod ka wifā iſdotos par labu libdi gada galam!

Par Kreewiju wiſpahri jaſaka, ka pagahjuſchā gadā nekaſ ſewiſchkiſ naw notijs: meers us obrpuſt, ar wiſahm ſaiminu walſtim ir pastahwejiſ un tapat ari eelschligi. Un meers, meers un atkal meers Kreewijai ir wajadīgō par wiſahm leetahm! No reformahm, ko fogatowo, un grib ewest, ſewiſchki peeminama ir galwas naudas atzelschana. No wiſeewebrōjamaeem walſteſ wiſreem Kreewijai nahwe atnehma winu fla-wenalo generali Škobekewu. Wifa Kreewija noschelio ſoti ſho fawu tautisko un duhschigo ſareiwu. — Tad ka ſho rakstam, wehl gan naw goligi iſfludinata kronefhanas deena, bet teiſ us to fogatawotees. Un ja Deems gribehs tad ir ſho walſteſ goda deenu peedſiħwoſam ſchinī gadā.

Ari wiſpahri Eiropā ir bijis meers ſho pagahjuſchā gadu. Bet tomehr ſeitwalſtis neweena fawus kara-ſpehkuſ nepamaſina

un tas ir loti avgruhtinajoschs flogs preelsch wiseem scho semju paualstineellem. Veelakse zehlori minotai lara-spehku usturekhanai ir schee: Austruma jautojeenu galigu nonobelig-schana; Slahwu un Germanu taatiklaabs pretstahwibu buh-schanas un Bruhschu un Frantschu ne-isdsehschamais lara-naids no 1870. g. laro. Schajas buh-schanas wisas Eiropas leel-walstis, Kreevijs, Anglija, Franzijsa, Wahzijsa, Austrisa, Italija ir kapinuschahs un usluhkojabs lai zita par zitu nedabutu vahrsvara neds schat neds tai teera. Jawehlahs, lai Deewis dotu, ka wisas leetas isschlirtu ar meeru un jo driti, un lai meerä stahwoschais lara-spehku flogs tad noweltos no nabagahs Eiropas. Geksligee paualstineelu nemeeri ir bishuchi Iriju un naw ir wehl tagad nobeiguschees. Tapat ori Wahzijsa sozialistu nemeeriba naw nebuht wehl opklusnata, lautschu gan waldiba, us ministiera Bismarcka padomu, tos bahrgi op-speich jau wairak gadu no weetas.

Veelakais pakaules darbs, ko pagabjujhâ qadâ pabeidja, ir Gotharda tunels, zaur kure nu eet dselsu zelsch un saweeno taisni Schweiiziju un Wahzijsu un Italiju.

No zitahm pakaules dokahm, ka hvarigakais, ir peeminomi Egipites eelschligee julumi, kuru dehl Eiropas leelwalstis us kongresi fanahza Konstantinopole, Angli lara-spehki veedali-jahs pee mineto nemeern klusina-schanas, apschaudijs Aleksandrijas pilsebhu un eenehma Egipci. Tomehr nelas wehl galigi nebij isschlirti neds aymerinats, tobrihd, kad scho raktisjahm.

R. Widsemneeks.

Rahdus laika-rakstus lai lajam nahkofcha qadâ.

Mums ir tagad 8 woj 9 laika-raksti, zits par zitu leelaki un labaki, sliktali un masali, un rahdus tad nu lai isrou-gamees no teem wiseem? Wifus mehs nespehjom nemt neds islasht. Paruna teig: „Saki or fahdeem tu fatezees, tad es tew fazischu sahds tu vats est”, tapat waretu nu ori schai sind prosikt: Saki sahdas partijas pupei tu peektiki, waj ori tew naw nelahdas partijas, tad sinam fazib, rahdus laika-rakstus tu waretu laiksi. Ja, bet ir schai sind neweens no prositajeem lahga nejuna noteikt. Nu labi! tad opskatifam ihsumâ muhsu laila-rakstus pehz minu schirohm.

Muhstu tagadejee laika-raksti ir: „Latveefchu Aviles,” „Mahjas-Weesis”, „Vepajaas Pastineeks”, „Latweetis”, „Bal-

tijas „Semkopis“, „Balſas“, „Baltijas Wehstneſis“, „Pagalms“, „Ewangelists“ un „Arajs“. Un ſchos Latweeſchu laika-rakſtis war eedaliht pehj wiini gara ieb mehrka uſ fo latris rau-gabs, trijas ſchirkas.

I. Latweeſchu Awises. Scho „Latweeſchu Awisi“ pabalsta un teildami eeteiz (ihpaſči no pehrnā gada ori Widsemē) no kanzelehm un zitadi muhſu baſnizkungi. Wini dewa pagahjuſčā gadā pehrmindereem, tā ap jaunu-gadu „Latweeſchu Awisi“ ari gluſchi par, wolti un ſtahtidami ſtab-ſtijo, ka wihi paſchi tur rakſtot eelfchā un tadeht „Latw. Awises“, eſot weeng kriſtiņa lapa. No ſha nu gan bij ja-domā, ka „Latweeſchu Awises“ fehš un ſweedihs ka ar weenu ſauju meerū un leetas pateſſbu, pahr wiſahm lauſchu kahr-tahm; neuluhloš neweens Baltijas lauſchu kahrias „ahriga gihmja“ bet paželſees un iſſchlikſees no wiſahm muhſu par-tiju buhſchanahm, no wiſeem ziteem ſchejenas laika-rakſteem, kā wiſu kohrtu wiſpabrigs veederums un atſpoids un t. t., bet tā nebuht naw! „Latweeſchu Awises“ ir weena no wiſu zeetaſahm partijas awiſehm un ne-aiftahm nepariſam ſawas Latweeſchu tautas un ſemalo lauſchu kahrtu teesſbu, nedſ pil-ſehtas, nedſ uſ laukeom. Ibi ſakot „Latweeſchu Awises“ mehli; lai wiſa politku Latweeſchu tautas teesības, pa wezam un pa wezam.

II. „Mahjas Weeſas“ ir gan iſplatita lapa, bet ir koti weenaldſiga pret wiſeem ſawas tautas un ſha laika-zentee-neem. Ari wiſa ſawas ſaturā wiſch ir weegla, weegla awiſite. Wiſtuvaſk pee „Mahjas Weeſa“ ſchirkas war peeschliet ari „Leepojas Pasteneeku.“

III. Tad „Baltijas Wehſneſis“, „Balſas“, „Baltijas Semkopis“, „Latweetiſ“ un „Pagalms“ ir muhſu toutiſkee laika-rakſti, kuri ſalpo ſawas laika waſadsibahm. „Latweetiſ“ ir gan wehl jauns un „Pagalms“, wairak tahda mahjas laſiſchanas lapa, tomeht, tur ween ir jaſaka kahys wahrdi tautas labo, tur wihi to ſoka un peekriht pilnigi ſawas tautas zenschanahm. Bet ir ſewiſchki, „Baltijas Wehſneſis“, „Balſas“ un „Baltijas Semkopis“, ir tee laika-rakſti, kuri ſalpo wiſwairol ſawas laika waſadsibahm un wiſdroſchaki un taſnaki wahdu ſala ſawas Latweeſchu tautas lobā. Ihpafči „Balſas“ un „Baltijas Wehſneſis“ ir wiſwairol ſtrabdajuſchi ſawas tautas labad, kā neweens zits Latweeſchu laika-rakſti.

Un tā tad mihlee Latweeſchi! Nemſom ſawas mahjas toſ, kas ir muhſu pateſſee draugi un labwehleſati, nemſam

vehdigi minetos III. schiras laika-rakstuš, zits par zitu. Atswabinafamees pilnigi mehs paſchi no pirmo ſchiru laika-raksteem, tad ari tee atswabinafees paſchi no mumš. — Nu tā lai Deewos mumš wifeem palibds!

B a b i r a s.

Masais sahbaks.

Wifur feewischlahm ir kurpes leelas un zimdi ari leeli, bet winahm nevatih, lad wixa kahjas un rokas isdaudſina par leelahm. Tā kahdreib kahdam Bogdadas kuryneekam aif-behga wixa jaunā, ſtaifia ſeewa, negribedama meerā buht ar ſawa wihra pelnitu maiſi. Sultans winu usnehma haremā pee ſawohm ſewahm par beedreni. Bet winoš atſtahtoš wihrs bij fadfiniš behgles vehdas zaur kahdu kurpi, un nu wiſch greeſohs ar fuhdſibu pee sultana. Schis bij gan taifnigs, bet ari wixa iſbehgufchā ſeewā eemiblejees. Wifch fazija kuryneelam: „Teefā gan, tawa ſeewa atrodahs manā haremā; bet tu wari dabuht wixaš atpaſal tik tad, lad wixa ſkandōs wahrdōs tewi par ſawu wihra atſihſt.“ Jaunais amaneks pee ſha iſſpreeduma ſodija luhpas un domaja uſ kahdu gudrū wiltibu. Tagad sultana ſeewas, aifsegteem gihmjeem tifa westas zaur to kahli, kura peeminetaiſ kuryneels ar ſawu kurpi ſtabweja uſ trona volahpaeem un garam ejofchahs ſeewas zeeti apſkatija. Tagad eenahza wixa ne-uitzigā ſeewa; wiſch pasina to pee ſtaika auguma, pee ſtaifas eefchanaš un pee masahm kahjahm. „Schi ir mana ſeewa!“ wiſch iſſauzahs, bet wixa, kluſu zeesdama, no ſawa wihra nowehr-fahs, nemas nerahdidama, fa winu yaſihſt. Bet tagad kuryneels teiza sultanam ſkarā balfi: „Es halu pee praveefcha bahrdas, fa eſmu loti wihees! ta tur naro mana ſeewa, jo ſcho maso kurpi, faſ man roka es welti mehgınatu winaš leelajās kahjās uſwilſt“. Pee ſcheem waherdeem aifsegta pitti apgreeſohs un fazija duſmigi: „Meliſ!“ tu ſini itin labi, fa ta kurpe bij man weſelu vlaukſtos vlatumu leelaka. Ar ſcho ſawu grefnibaſ piktumu wina bij zehluſi ſewi gaifmā, un zaur to tai bij jo-atsahj ſeltotohſ haremā iſtabas un ja-eet atpaſal ſemā, nobadſigā hubdinā.

Diukfahrscha areste.

Bruhschu feldmarschals Wrangels bij leels sahrtibas mihletojs un ari labārdigi jozigā vihrs. Kahdreib sahds ofizeers nahja pee wina darischanās. Wrangels ewehroja, ka tam nebij tahdi veeschi, sahdu wajaga, un tadehk wijsch nospreeda ofizeeram istabas-aresti us 24 stundahm. Bet ofizeers redseja, la Wrangelam pasčam it tahdi pasči veeschi, la winam, un edroščinajahs to schim peemineht: „Gluschi labi, dehls, kew ta pati sehdeschana, tad nofehdi preeksch manis ari 24 stundas,” feldmarschals atbildeja.

Dsihwes gudriba.

Pahwests Leons XIII. waizaja kahdreib Watilana bibliotekaram, kadehk wijsch neprezejotees. — „Tadehk, ka war gaditees laba isdwiba par preesteti tikt!” — „Nu, kadehk tad juhs netovat par preesteti?” — „Tadehk, ka war gaditees laba prezibas isdwiba.” bibliotekars atbildeja.

Septini welni.

Wezais Nehgeru mahzitajs Windstons, Virginijā, buhdams pats no dsiumuma Nehgeris, tureja par tizibas leetahin arweenu sawadas ehrmotas domas un dewa brihscham nedfirdetus isskaidrojumus. Kahdu svehtdeenu sahds lunga nogabja pebz Deewwahrdeem pee wina un fazija: „Windston, ja es juhsu wahrdus esmu pareisi sapratis, tad juhs tizat, ka ikskatrā feewā ir septini welni. Kā juhs warat to peerahdit?” — „Waj juhs ne-efat lasijuschi bihbelē, ka no Marijas Madalas ir septini kauni gari isdsichti?” Windstons waizaja. „Ja, esmu gan lasijis.” — „Bet waj efat lasijuschi, ka no sahdas zitas feewas buhtu welni isdsichti?” — „Nē!” — „Nu tad redsat, ka zitas ir wehl welni eelschā.” Nehgeris heidsot fazija.

T u n e l s .

Dselszela brauzeens isskrehja patlaban is kahda tunela un kahda paweziga, neskaita meito, wagonā sehededama, teiza sawam pawaditajam: „Zik nepatihsami it tuneli!” Bet kahda

ſtaifa, jauna ſundſt, kura fehdeja wiñai eepreti, uſtaifija tañ
paſchā brihdī ſawu zepuri wajadſigā kahribā, atglauda matus
no peeres un fazija kahdam jaunam, lihdsās fehdofscham fun-
gam! „Ai, gil jauli ir tunek!“

Aſaras un mahffla.

Rohda Frantschu ſlatſpehlneze bij patlaban apgehrbuſeſes
un nokrabſojuſeſes, lai waretu eet uſ ſlatuweſ. Yet paſchā
tañ brihdī eefkrehja wiñas mahte oſaru pilnahm azim un weh-
ſtuli rokā: „Manu mihlo behrenin, waj ſini, kaſ notiziſ?“
wiña iſſauzahs. „Tawa mahſa it nomiruſi.“ — „Ai, mah-
min,“ meita zeeti atbildeja, „ſà tu man to ſchabdā brihdī
wari fazib, fur man gihmis patlaban nokrabſotſ un es ne-
maru raudah!“ Waj tu newareji pogaidiht lihds trefchā, zeb-
leena heigahm?“

Frantschu krahnus.

Kahdā Amerikas ahrſtis bij pee kahdās wahjnezeſ, kura
ſchehlojahs par galwas fabpehm un wižauri par nelabu
dubſchu. „Es jums fazichu, no ſa taſ nahk,“ ahrſtis teiza
ahtri, „taſ nahk no taſ Frantschu krahnus, kura jums taſ
ir. Tohdās krahnus ir tilpat ſà giptes krahtuweſ, wiñas
paſchās nahwigakahs leetas wiñas paſaules.“ — „Bet ſa krahs
man mafſa 300 frankus,“ wahjā fundſe teiza. „Kas par to,“
ahrſtis atbildeja. „Paſoudejat labak naudu, ne ſa dſihwibū.
Es doſchu jums 100 frankus par to krahnui un tad raudſiſchu,
ka wareſchu no taſ atkwabinateeſ.“ — Kundſe bij ar to
meerā un ahrſtis lika krahnui aifwest. Bebz kahdahm deenah:
to pati fundſe melleja gitā dſihwoſka un ſabka apſlatiteeſ, kur
kahdu atraſtu. Weenā tahdā iſnomajamā dſihwoſki wiña
eeraoudſija un paſina ſawu krahnui. „Kas ſche dſihwo?“ wiña
waizaja fulainim. „Sche dſihwo A, fundſe,“ fulainið ar
godbijibū atbildeja. „Ta ir ahrſta B, funga ſeewaſ mahte“
(ta paſchā ahrſta, kura m fundſe bij pahrdewuſi krahnui).

Laimes wehlejums janulaulateem.

Ko Iai nu mehs jums nupat là falaulateem wehlam?

Roses?!

Bet tahs jau drihs sawihits un tad ehrtschki ween paliks.
Laimi?!

Ko tad nelaimigeem?

Brihwibu?!

Tiko sagahjuschees un jau tuhlin atsal brihwibu.
Meeru?!

Wehl neka nedartjuscheem.

Weselibu?!

Bet ko tad newefeleem?

Deewa swehtibu?!

Tahdā pahrpilnibā, kura naw neka wairš ko wehletees?!

Nu ko tad?

Tagad itin neka. Kad buhsat tahdu mehneši nodshwo-
juschi, tad gan buhs ko wehleht.

Konwentes sehdejumā.

Vasnizaš fungš: Ja, mihi lautini! tos bihstamos
laſkralstus naturat un nedodat ari par wiſahm leetahm hebr-
neem to laſhit. Tee pee wiſeem tik famaitaschanu un postu
iſtrahda. Es ari ſaweem behrneem nedodu tahdu rakſtu
guveena laſhit.

ja! Raktainau tehwš (pehrminderis), (grivedams bas-
as fungam iſrunah pa prahtam). Ja, ja zeenigš tehwš,
ja, ja! Kam ihpaſhi wehl tahdi dumji behrni ir, tas newar
gan dot wiſeem tahdu rakſtu laſhit.

Skolotajs: Nu, behrni, ſakat, kadehk Deewš radija
gaifmu?

...: Es ſinu! Deewš radija gaifmu tadehk,
lai waretu redſeht paſauli radiht.

...: Naw wiſ tadehk; dehls jau wareja wiſam
parahdiht uguni.

klajumā, tad ſchakaleem ſobi kabatā. (?)

Vishkis lajūsfees, kad lai darwu tam eesmehrè mutē,
plahpa plahpahs, kad lai mehle jau skurstenī ir uslahrtā.

Tehwās (dehlam, kas nupat isskaitijis pirmo tizib
lozekli prasa): Nu foki, kas radija pafauli?

Dehls: (kas eeradis pirmā galā alasch wisu noseegi)
Es nē, tehw! Lailam Kahrlis ir radijis pafauli.

Tehwās (bahrgi): Nu waj nefaziū? Waj nesini wos
wehl, kas radija pafauli?

Dehls: Es, es radiju tehw pafauli! bet otru reis wais
tā nedarischi.

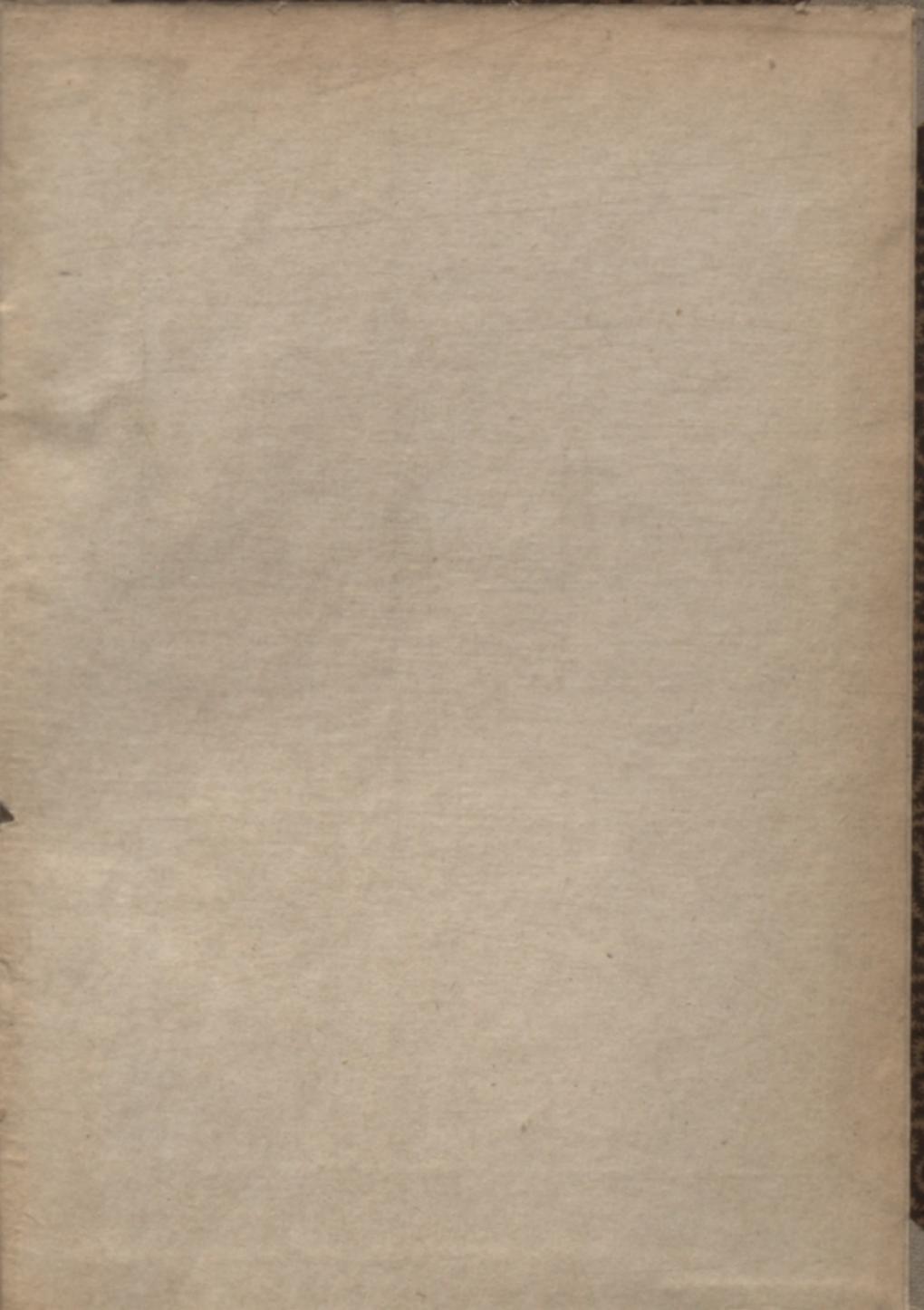
Mosus efot selta telu hadedsinajis; — bet kur atradisam
muhsu laikōs lahdū Schihdu, kureš dedsinahs „selta telu“?
Nu fakat, waj Schihdu tauta schāi sinā ir us preekschu waj
atpalač gahjuš?

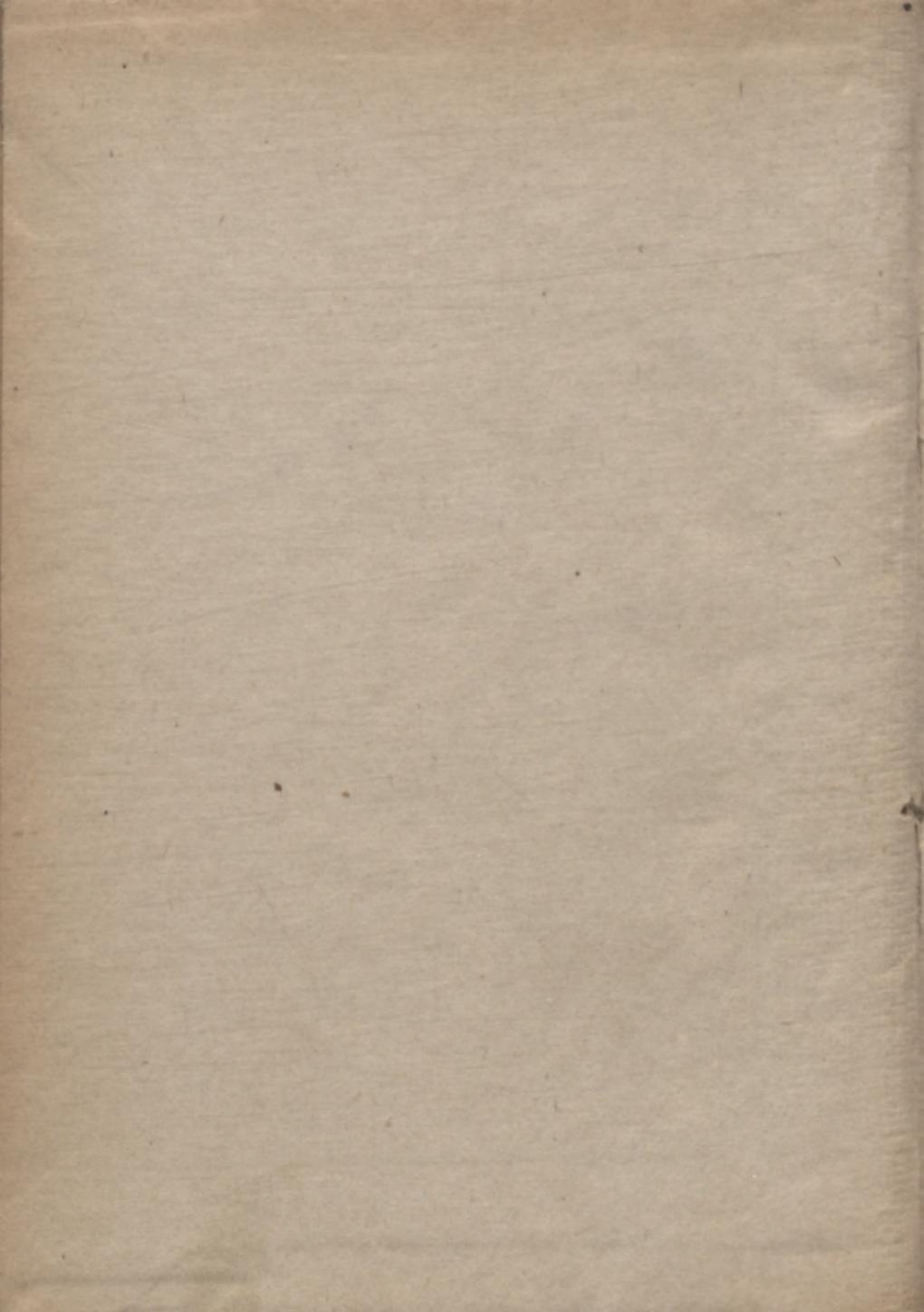
Pagasta wezakaids (pastā deenā zauri flatidams al-
nahkuschas wehstules): Waj atschle
atkal „drei Rubel Pön!“

Skrīhweris (pafmeedamees): Zo tu eſi glu-
lobi jau ismahzijees par wahzis!

Nur aitaš, tur zirpeji.

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0309046104